

A vásárpénztár botránja

Budapest, 1930 november 3

Hétfő, II. évfolyam 46. szám

Ferencváros-Hungária

1:1 (0:0)

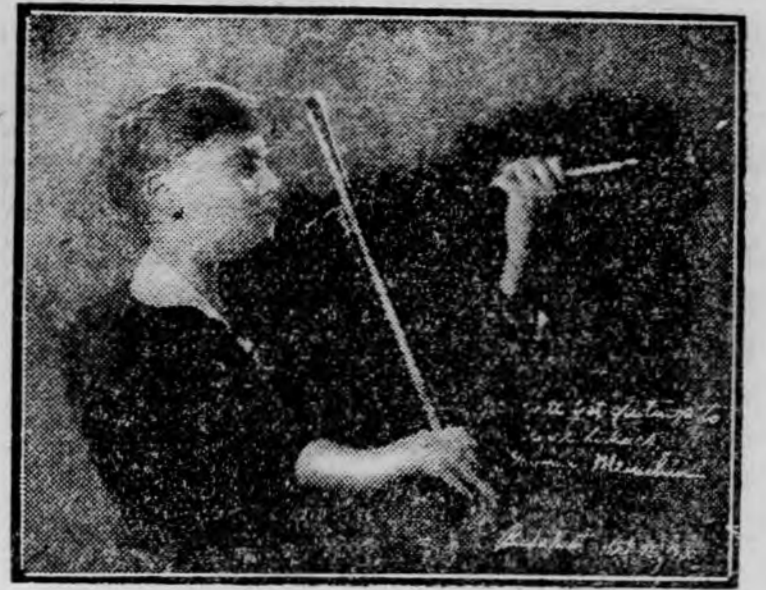
Ujpest-Budai „11”

6:0 (1:0)

Rapid-Sparta
középeurópai kupa

2:0 (1:0)

Reggeli Ujság

TEHU DI MENUCHIN
a 13 éves csodahegedűs, akinek múlt heti koncertje lázba hozta Budapestet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Ára 20 fillér

Telefon: 296-99 és 125-10

Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Nemes Marcell adósságai nagyobbak, mint vagyona

Nem valószínű, hogy «a nemzet halottja» bármit is hagyva örökségül a nemzetre - Mükincseinek legnagyobb részét már 1928-ban elárvereztette
A nemzet vagy az OMKE halottja-e Nemes Marcell

Volt Magyarországon egy „nemzet halottja”, Jókai Mórnak hívták s az egyetlen ingatlan, ami hátramaradt utána, a senki szigete volt az Aldunán, amely fantáziája édes hullámaiból született, rajtuk ringott és virágozott és a halott költő ajándéka gyanánt a magyar nemzetre szállt. Van egy másik kis sziget is a Dumán, Szentendre alatt, zátonyos, sivár, szomoru földdarab, ez a nemzet minapi halottjává, Nemes Marcellé, ötven békekoronáért vette csak azért, hogy szigete is legyen és bizonyára a magyar államra hagyta, talán ez az egy hagyatéki tétel még adósságmentes is.

Az egyik nemzeti halott a magyar szellemé volt és marad, a másik — és ezt akarjuk leszögezni — az OMKE-é. Képekkel üzletet csinálni, ezen keresni és meggazdagodni semmivel sem alacsonyabbrendű foglalkozás, mint például gyarmataruban spekulálni, de semmivel sem magasabbrendű. A spekuláció megíratlan történelmében Nemes Marcellnek nincs és nem lehet különösebb szerepe, mintha sokszor ezer zsák good average Santost vett volna, vagy több-kevesebb szerencsével a varsói halbörzén operálna. Ha Nemes Marcell ötszáz év előtt él, épü lehetett volna a Herzog bárók őseinek lyoni, vagy antwerpeni agense, mint a maiaké a régi képek piacán és ahogy spanyol hidalgók megjárhatták anno 1550 a grand partit, a híres francia ál-Az, hogy Mózesből Marcell, Kleinből Nemes például — Greco-t.

Egész szimplán, a tőzsdei üzerek taktikája szerint járt el: olesón és titokban összevásárolt egy csomó képet, azután felfedeztette a festőt, könyveket és kritikákat íratott róla szerte a világon, felolvasásokat rendeztetett, telekürtölte a kávéházakat és szalonokat, eldirigálta a szindikátusi pakettelhelyezés egész szimfóniáját és amikor mindenki már csak Grecoról beszélt, kidobta a maga pakettjét: egy csomó, krajcárokért vett, színes Greco-részvényt.

Bizonyos, hogy ha Nemes Marcell rövid működése alatt a pesti tőzsdén, amikor kis ügynök volt, adósságok helyett egy kis pénzt szerzett volna, ma ő lehetne a Fischer M. cég főnöke, vagy társa Löwy

Arnoldnak a gabonapiacón. Az esztétikai örömeinek reá való hatása sokkal csekélyebb volt, semhogy öncéllá válhatott volna és függetlenítette volna egy pillanatra is az élet gyakorlati érdekeitől: Nemes Marcell figurája, ha nem az ő rajongóival restauráltatjuk, nem mutat mást,

csak egy nyugtalan, vakmerő és sokszor lelkiismeretlen fezőr, aki spanyol kolostorokból époló kétes utakon szerzett képeket, mint ahogy tőkésektől és titokzatos feltételekkel hajtott fel pénzt különböző képerkedelmi vállalkozásokra, amit talán épügy odaadtak volna, ha politikai összeesküvésekre vagy ólom-bányák feltáráására kéri.

Nemes Marcell taktikája mindig ugyanaz volt: mindenkit angasztálni, aki hasznára lehetett, mindenkinek juttatni valamit, aki árthatott volna, másra háritani a kockázatot és magának tartani a nyereséget.

Amit a szegény piktor, vagy szobrász kapott, valóban nem számított, amit nagylelkűen a muzeumok falaira akasztott, bele volt kalkulálva a reklámba és amit elvesztett, az nem az ő pénze volt.

Az, hogy Mózesből Marcell, Keimből Nemes, senkiháziból jánoshalmi, halljamagából udvari tanácsos lett, az előkelő kör, a méltóságos, kegyelmes, sőt fenséges barátok, a tudósok alázatos karéja, a paloták és muzeumok, ahol mindig megvehető képei lógtak, a trükkök végtelen sora, amelyek úgy gyultak ki karrierje során, mint az Andrássy-uton alkonyatkor a lámpák, végeredményben csak arra voltak jók, hogy magányos vacsoráin is nyolc lakáj szolgálhassa ki, saját kápolnájában hallgathasson misét és Klebelsberg gyalog mehessen a koporsója után.

Ha ilyen szemmel nézzük Nemes Marcell pályáját, s ha beletörődünk abba, hogy ügyes és szerencsés kereskedő volt, akkor alakja a művészi keret dacára nagyon leegyszerűsödik. Valamelyik nagy tudós írja, hogy azoknak a tárgyaknak a javarésze, amelyek manapság a művészetben a legfőbb értékeket képviselik,

régente a hasznosság szerepét vitte: buzogányok, kacagányok, antik ruhák, váromok, vitorlášhajók ma az esztétikai érzéket kellik fel. A hasznosságnak és a szépségnek ez az akaratlan keveréke, az a patina, ami a művészetek vigéceinek a kezére tapad, az a sokrétű szivárvány, amely fölöttük ragyog s amely valójában egyetlen tónusra, az arany sárga ragyogására vezethető vissza, ez a millió avatott Nemes Marcellból, a házard izraelita műkereskedőből nagyevű mecénást. De kinek jutna eszébe, hogy összetévesztesse Révay Mórt Jókai Mórral azért, mert azonos volt a keresztnévük és az egyik kiadja, amit a másik irt, vagy Vollandt ünnepelje Gauguin helyett, mivel Volland szíves volt kiállítani és 40 százalék provizióval értékesíteni a Tahitiből küldött képeket?

A külföldi sajtó nem is volt elragadtatva nemzetünk e legújabb halottjától. A „Neue Freie Presse” megírja, hogy bizonyos vonatkozásban hadinyerészkedő volt. Igaza is van. Mások papírba, házba, áruértékbe bujtatták pénzüket, Nemes Marcell mükincsekbe. Ugyanazt tette, amiért másokat az őt tömjénező sajtó a közérköles nevében hajszolt és megkergetett.

A rossz papírkorona szerényen megbujt festményekben, szobrokban, ritka brokátokban, hogy a háború után nehéz aranydollárokká viragozzék át.

A nagy műértőből és műbarátból — mint oroszából a kozák — kibujt a konjunktú-

rás üzletember. A háborúutáni kereskedő típusa, aki átment mindent, aki nem adott le semmit, aki konzervál és — nyer. Ahhoz, hogy műértő volt, nem jár semmi kétség, ahhoz sem, hogy szerencsés keze volt. Hogy művész legyen, a szó nemes értelmében vett műbarát, ahhoz más lelki kémia kellett volna, a gondolati értelmi és erkölcsi elemeknek más kompozíciója. Ott, ahol ő, a maga személyében akart művészkedni, szomoru dilettálás kavargott elő. Szánalmas és szegényes dadogásai előtt azonban megértően nyílt meg a sajtó füle, mert az arany muzsikáját, az üzlet örökös melódiáját vélte hallani.

Amikor felvonulnak ezek a tények, kissé végigreszket tollunkon egy kellemtelen érzés. Hogy itt, nálunk, Magyarországon a halhatatlanságot, az érvényesülést, az eredményt — pénzzel mérik. A pénz logikája előtt megtörnek igazságok, s a szellemi értékeken keresztül tiporva gázolnak a közismertség, a hír és a tekintély első vonalaiba az aranyzsebű szerencsések, az élet kis kockásai, a nyerők és házardörök. Hány képesség, mennyi tehetség, az értékes egyéniségeknek mennyi gazdagsága fulladt az ismeretlenség sarába, mert a vastagtalpuak legázolták, kitiporták az életből s behelyezkedtek az ő helyükbe. A puffadt senkik és a merész pénzcsinálók örjögő érvényesülés táncával rugnak és löknek félre mindenki értéket a sorból, s a sajtó megteremtí a neoneacionizmus nyomán a neohalhatatlanok rendjét.

Nemes Marcell adósságai nagyobbak, mint az aktívái

Hogy azonban a Nemes Marcell halála körül tobzódó nemzeti gyász még groteszkebbé váljék, kénytelenek vagyunk a nyilvánossággal azt a megdöbbentő értesülésünket közölni, hogy

a nemzet nagy halottjának adósságai jelentékenyen felülmúlják hátramaradt vagyónának értékét és majdnem kizártnak tekinthető, hogy ebből a hagyatékából

akár a magyar művészet és irodalom pártolására, akár muzeumi értékei gyarapítására valami is jutna.

Az elhunyt műkereskedő müncheni palotájában vasárnap gyűltek össze a végrendelet végrehajtásával megbízott művészeti és pénzügyi szakértők. Megjelentek Dispecker igazságügyi titkos tanácsos, Gaensler igazságügyi tanácsos, Drey titkos tanácsos, mint német

megbizottak, dr. Török Gyula ügyvéd, mint a család megbízottja, Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, Meller Simon müncheni művészeti szakértő és

Egry Aurél dr. főrendiházi tag, mint Nemes Marcel által fölkért végrendeleti végrehajtó,

ezezen kívül néhány német művészeti szakértő. A megjelentek Egry Aurél dr.-t kérték fel elnökölni a azonnal megkezdődő tanácskozásukat. Dispecker titkos igazságügyi tanácsos elparentálta Nemes Marcellt, majd felkérte Véllich müncheni magyar konzult, hogy tegyen jelentést azokról a technikai intézkedésekről, amelyeket a hagyatéki átvétele körül Nemes Marcel elhalálozása után foganatosítottak. Véllich konzul pecsételte le az elhunyt lakását, átvette a sajeben megőrzött végrendeletet és gondoskodott arról, hogy a hagyatéki leltári állományában addig változás ne történjék, míg a megbízottak és szakértők azt át nem veszik. A jelentés tudomásulvétele után a végrendelet végrehajtói és a szakértők megállapodtak a tekintetben, hogy miként fogják azt az aukciót előkészíteni és végrehajtani, amely Nemes Marcel műkincseit lesz hivatalra áruba bocsátani. Nem lévén pontos leltár és becslés, természetesen

nem tudott a bizottság még képet alkotni magának arról, hogy mennyit érnek Nemes Marcell által fölkért végrendeleti szög várható ezeknek értékesítéséből.

Ilyen leltár és becslés hiányában természetesen azt sem sikerült eldönteni, hogy jut-e egyáltalán és mennyi azokra az alapítványokra, amelyeket Nemes Marcel végrendeletében magyar és müncheni művészek pártolására előirányzott. Egry Aurél dr. főrendiházi tag, akivel a Reggeli Ujság Münchenből telefonon beszélt, szintén nem volt képes ebben a tekintetben pontos felvilágosítást adni, de annak a reményének adott kifejezést, hogy a műkincsek kedvező értékesítése esetén eleget lehet majd tenni az örökösök akaratának.

Kétségtelen — mondotta azonban Egry dr. — hogy először az adósságok rendezéséhez kell hozzáférni, ami természetesen csak akkor lehetséges, hogyha a műtárgyak elauktionáltatnak. Figyelembe véve a világszerte uralkodó gazdasági depressziót, erre természetesen a legkedvezőbb időpontot kell választani, nehogy a műkincsek értékükön alul kerüljenek eladásra.

E felvilágosításokkal szemben a Reggeli Ujság jól informált helyről és műkereskedői szakkörökből a következő információkat nyerte:

→ **Nemes Marcellt a műkereskedelemben sohasem tartották műgyűjtőnek, hanem kereskedőnek.** Azt a típust, amelyet Nemes Marcel képviselt, a francia műkereskedelemben legkiválóbb reprezentánsa Duvin — akivel Nemes egyébként állandó összeköttetésben állt — marchand amateur-nek nevezte el. A németek «wilder Sammler»-nek, «vad gyűjtőnek» nevezték, akinek az a technikája, hogy bizonyos műtárgyakat olyan nagy mennyiségben vásárol össze, hogy amikor ezek iránt gyűjtői körökben érdeklődés mutatkozik «áruhiány van a piacon», s a «vad gyűjtő» diktálja az árakat.

Ezt a technikát követte Nemes Marcel képekénél, legutóbb pedig miseruháknál.

Körülbelül ezer darab miseruhát vásárolt Nemes Marcel eddig össze és egy sem származik közelebbi korból, mint a XVI. századból.

Müncheni kastélyában úgy mutogatta Nemes Marcel ezeket a miseruhákat, mint a ruhakereskedők, vagy modellszalonok legujabb kreációit.

A spekuláció az volt, hogy nemsokára nem lesz a műpiacon valamirevaló mise-

ruha forgalomban és akkor Nemes Marcel diktálhatja az aukciókon az árakat. Erre annál is inkább szükség lett volna, mert

Nemes Marcel a Dresdner Banknál, a Darmstädter und Nationalbanknál, műkereskedőknél, valamint Budapesten Herzog báróknál óriási összegű kölcsönöket vett fel ugy ezekre a miseruhákra, mint egyéb műtárgyra

s ezeknek a helyeknek hozzávetőleg olyan összeggel tartozik, hogy kedvező aukció esetén sem juthat több, mint az adósságok rendezésére szolgáló összeg.

— Figyelembe kell venni, hogy Nemes Marcel műgyűjteményének jelentékeny részét különösen a képeket, bronzokat, gobelineket és porcellánokat 1928 novemberében Amszterdamban a Ferdinand Müller műkereskedő cég közbenjöttével elauktionáltatta.

A Die Kunst-Auktion című művészeti folyóirat már akkor megírta, hogy Nemes műgyűjteményének és vagyonának legértékesebb része ezzel az aukcióval likvidáltnak tekinthető, és pedig rossz áron.

Az említett folyóirat azt írta, hogy a műtárgyak «minden áron eladásra kerültek», így például egy Goya-kép, 110.000 márkáért, egy Jan Staehen 35.700 márkáért és ami a legnagyobb meglepetést okozta, egy Rubens 34.000 márkáért. Greco «Szeplőtlen fogantatás» című képe, az aukció legnagyobb árúja 297.000 márkáért talált vevőre és még így is összesen csak 3 és fél millió márkát tudott Nemes bevenni, a gobelinekkel, bronzokkal és porcellánokkal együtt.

Miután Nemes már 1913-ban is rendezett aukciót műkincseiből és legutóbb 1929-ben Lepke-nél Berlinben is egy se reg képet bocsátott áruba, a megmaradó műtárgyainak értéke szakértői becslés szerint jótékony hagyományokra aligha juttathat valmit.

Annál inkább ez a helyzet Nemes Marcel hagyatékánál, mert műkereskedői körökben úgy vannak informálva, hogy egyes képek és műtárgyak nem is képezik Nemes Marcel tulajdonát, hanem csak mint «bizományi áruk» voltak Nemes Marcel ecélra fenntartott főnyi milliójében elhelyezve.

*

Nemes Marcellt egész életében a fulangazsmán hozta zavarokba. Mindig többet vásárolt össze, mint amennyit anyagi ereje megengedett s ha zavarokba jutott, a finanszírozók mértékellenül kiuzsorizták. Egyik híres magyar műgyűjtő, akihez harminc esztendősi üzleti összeköttetés fűzte,

nagyrészt Nemes Marcell ilyen zavarainak köszönheti gyűjteményének legértékesebb darabjait Ez a barátság, amelyről Budapesten az utóbbi időben oly sok szó esett, gyakran valószínűsíti a verekedéssé fajult.

A Nemes-hagyaték sorsa teljesen azon fordul meg, hogy miként lehet a miseruha-angazsmánt lebonyolítani.

Kizártnak tekinthető, hogy erre a gyűjteményre egy vevő akadjon és miután mostanában az aukciókon rendkívül rossz árakat fizetnek egyes darabokért, még az sem tűnik valószínűnek, hogy a beszerzési árakat el lehessen érni.

Hogy azok a képek — számszerint tizenhat — amelyeket Nemes Marcell kifejezetten a Szépművészeti Múzeumnak hagyott, kiszolgáltathatók lesznek-e, szintén az aukció eredményétől függ. Könnyen lehetséges, hogy ez a tizenhat kép sem jut Nemes Marcell hagyatékából a Szépművészeti Múzeumnak.

A „nemzet halottjának” nem lehet természetesen szemrehányást tenni, hogy

nem gazdálkodott jobban. De annyi bizonyos, hogy most, amikor a passzívák elöntik a muzeális paloták képeit, szőnyegeit és miseruháit, mi éli túl a „nemzet

halottját”? Azt hisszük, hogy legfeljebb Nemes Marcell kis szentendrei szigete, amelyre époly kevésbé lehetett kölcsönt felvenni, mint Jókai Mór Senki szigetére...

Gróf Károlyi Gyula lesz Walko Lajos utóda?

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Politikai körökben már régóta híre jár, hogy Walko Lajos elkedvelenedett a külügyminisztérium vezetésétől és már fel is ajánlotta lemondását Bethlen István gróf miniszterelnöknek. Ez a hír most a miniszterelnök törökországi

utjával kapcsolatban újból felszínre került és már Walko Lajos külügyminiszter utódját is emlegetik gróf Károlyi Gyula személyében. Károlyi Gyula gróf a szegedi kormányának volt miniszterelnöke s egyike a legképzettebb politikusoknak, aki azonban Tisza István politikai iskolájának a híve.

Ausztriában szó sem volt legitimista puccsról!

Az államrendőrség és a legitimisták vezeterei a „Reggeli Ujság”-ban megcáfolják a híreket

— A Reggeli Ujság bécsi tudósítójától. —

Bécs, november 2.

Vasárnap Budapesten olyan hírek terjedtek el, amelyek arról akartak tudni, hogy az osztrák kormányának sikerült egy nagyszabású legitimista puccsot leleplezni, amelynek célja az volt, hogy Ottó Ausztriába visszahozza és az osztrák trónra ültesse. Mint a „Reggeli Ujság” bécsi munkatársa jelenti, ezekből a hírek közül egy árva szó sem igaz.

A vasárnapi hírek szerint az osztrák Elsen tábornok a magyar Keresztes ezredessel egyetemben dolgozza ki a puccs tervét. Az osztrák államrendőrség vezetője a „Reggeli Ujság” megkérdésére kijelentette, hogy

Ausztriában semmiféle legitimista puccsot nem lepleztek fel, semmiféle legitimista puccs terve nem került a rendőrség tudomására. Az államrendőrség kijelenti, hogy legitimista puccs ötlete is csak egy «Biertschidee» lehet.

Wolff Gusztáv ezredes

a császárhű néppárt elnöke a következő nyilatkozatra kérte fel a Reggeli Ujságot. «Azok a hírek, melyek egy osztrák legitimista puccsról akarnak tudni, koholmányok. Elisen tábornok nincs, nem is létezik. Csak egy Grácban élő Elison-Niedlef tábornok van, aki azonban a komoly legitimista mozgalomban soha részt nem vett.

Keresztes Arturral pedig mi közösséget nem vállalunk

és aki talán így akar babérokat aratni.

Polzer-Hoditz Arthur gróf

a következő nyilatkozatot teszi a „Reggeli Ujságnak»: A puccshírek közül egy szó sem igaz. Keresztes ezredest ismerem. Elison előttem ismeretlen. Legitimista puccsról Ausztriában beszélni egyenesen nevetséges. Kizártnak tartom, hogy ennek a tervé is felmerülhetett volna.

„Hitler jogosan beszélt az erőszak alkalmazásáról” — mondja Cecil lord

Anglia a jövőben nem köt szövetséget olyan állammal, amely nem hajlja végre a leszerelést

London, november 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Viscontt Cecil, Anglia egyik legjelentősebb államférfia legutóbb adott nyilatkozatában Hitlernek nemrégiben mondott beszédével foglalkozott.

A világszerte nagy feltűnést keltett cikk bevezetésében felveti a kérdést, vajjon nem komédia-e a Kellogg-paktum, majd idézi Hitler következő szavait: «Körül fogva régi ellenségeitől, Németországot teljesen lefegyverezték. Ezek a hatalmak megszegték azt az ígéretüket, hogy fegyverkezésüket csökkentik és

Németország, amely család révén került megalázó gyengeségbe, megszabadult minden olyan morális kötelezettségtől, amely arra irányulna, hogy ne alkalmazzon akár erőszakot is a nemzet tisztességét megillető régi pozíciójának visszaszerzésére.

— Lehet-e állítani, — írja Viscontt Cecil, — hogy

ez az állásfoglalás minden jogosultság nélkül való. Én nem merem állítani.

Igaz, hogy a nemzeti szocialisták nem respektálják tulságosan a szerződéseket, ámde a szövetségesek nem ugyanazt teszik? — Anglia kötelezettséget vállalt a locarnói szerződésben, hogy ellentáll minden támadásnak, de ennek

az volt az előfeltétele, hogy mielőtt Németország leszerelt, mi mindannyian követjük a példát.

— Mi még mindig ennek a bekövetkezésére várakozunk és én nem akarok annak a lehetőségére gondolni, hogy nekünk ezt a reménykedésünket fel kellene adni. Elég annyit mondanom, ha a nemzetközi hűségnek ez a esődje bekövetkezne, akkor merőben új szituáció keletkezik, amely egészen új politikát követel.

— Egy azonban kétségtelen. Nincs és nem lesz olyan angol kormány, bármely pártból

alakuljon, amely hajlandó volna újból szövetséget kötni a nemzetközi biztonság érdekében. Anglia csak arra az egyre hajlandó, hogy részvegyen a fegyverkezések korlátozására irányuló nemzetközi megegyezésben.

— A lefegyverezés a kezdetek óta pedig a vége a polgári társadalom evolúciójának és a lefegyverezés a béke legtartósabb előfeltétele.

Többévi súlyos börtönre ítélték Linkes Gusztáv századost és Fekete Ferenc főszámvevőt

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság már megírta, hogy a Margit-körtű honvédtörvényszék napokon keresztül tárgyalta Linkes Gusztáv századost és Fekete Ferenc főszámvevőt bűnügyét, akik mint a honv. minisztériumhoz beosztott tisztviselők, rendkívül sok szabálytalanságot követtek el, amiért a katonai ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés büntette címén emelt vádat ellenük. A honvédtörvényszék a bűnügyet a nyilvánosság kizárásával tárgyalta és tegnap nyilvános tárgyaláson hirdetett ítéletet. A bíróság bűnösnek mondta ki a két vádlottat és ezért lefokozáson kívül Linkes Gusztáv századost négyévi, Fekete Ferenc főszámvevőt pedig kétévi súlyos börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a fogvavevő vádlottak, valamint dr. Kranz József alezredes-ügyész fellebbezést jelentettek be a legfelsőbb honvédtörvényszékhez.

Mit nélkülöz Ön a REGGELI UJSÁG-ban? Irja meg lapunk szerkesztőségének. Mi minden jótanácsot köszönettel fogadunk

TUNGSRAM

MEGBIZHATÓ

JÓ

A JO VARRÓGÉP

PRECIZIÓS MUNKÁ

EZÉRT

ÓVATOSSÁG A BESZERZÉSÉNél

Liebhart Ferenc szininövendék öngyilkos- ságának titokzatos háttere

Betegeshajlamu emberek áldozata lett a huszonkét esztendősi szininövendék — Egy ismeretlen ötvenéves férfi volt Liebhart Ferenc állandó rejtélyes kísérője — Mit mond az áldozat hozzátartozója

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Múlt hónap 21-én a pilisborosjenői főhercegi uradalom területén a szolgálatban lévő csendőrorjárat egy férfinőt talált. A holttest megárvadt vértócsában feküdt, száraz falevelekkel beborítva. A halott husz-huszonkét év körüli rendez ruházata fiatalember volt, a halántékán nagy seb tátongott, revolverlövés nyoma. A golyó az agyvelőt furta keresztül és azonnali halált okozott.

A csendőrorjárat átkutatta a halott ruházatát és a nála lévő iratokból állapította meg, hogy az illető Liebhart Ferenc 22 esztendősi budapesti lakos, szininövendék,

aki a Dob-utca 110-es számú házban lakott. A személyazonossági igazolványon kívül találtak egy pársoros levelet is, amelyet az öngyilkos nagynénjéhez írt, aki egyébként lakásadója is volt. Ebből a pársoros levélből azonban nem derült ki, hogy a huszonkét éves fiatalember miért vetett véget életének. A csendőrök csupán az öngyilkosság tényét állapították meg. A revolvert, amely mellett feküdt a földön, továbbá apróbb tárgyait felküldték Budapestre, Liebhart Ferencet pedig az illetékes községi előjáróság eltemette. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Valószínű, hogy ezt írták be a jegyzőkönyvbe. Ennek az öngyilkossági tragédiának azonban a jelek szerint nemcsak az oka ismeretlen, hanem a háttere is tulságosan titokzatos.

Liebhart Ferenc igen szerény viszonyok között élt nagynénjénél a Dob-utca 110-es számú ház egyik kis, sötét egyszobás-konyhás udvari lakásában.

Néhány esztendővel ezelőtt került fel Budapestre s az volt a szándéka, hogy színész lesz.

Apját, anyját kiskorában elvesztette s azóta részben vidéken, részben az utóbbi időben budapesti rokonainál élt. Csendes, jómodoru, intelligens arcú fiatalember, telve ambícióval és idealizmussal. Egyik székesfővárosi sziniiskolának volt a növendéke és hozzátartozói előtt mindig rajongva beszélt a színészpályáról, amelyre nagy kedvvel és tanári növendékársai véleménye szerint tehetséggel is készült. Liebhart Ferenc mindezeket kívül határozottan kellemes külsővel is rendelkezett.

A tragikus végű fiatalember életében azonban három hónappal ezelőtt bizonyos változás állott be. Ruhákat és fehérneműket csináltatott magának, sokkal elegánsabban öltözködött, mint ahogy azt szerény anyagi viszonyai megengedték volna.

De senki sem tudott arról, hogy állandó jövedelemforrása lett volna, ő azonban azt a magyarázatot adta, hogy egy vállalatnál ügynökösködik és az itt keresett pénzből öltözködik.

Ezek a körülmények egyáltalában nem voltak akkor gyanúsak, csak most, az öngyilkosság után összetéve ezeket az adatokat, egész rejtélyes hátteret kölcsönöznek Liebhart Ferenc öngyilkosságának.

A Dob-utca 110-es számú házban is érdekes adatokat tudunk meg.

Liebhart Ferenc hónapokkal ezelőtt megismerkedett egy 50 év körüli férfivel. Ez a férfi a házbeliek vallomása szerint sokszor várta őt a ház kapuja előtt és sok esetben apró kis cédulákat írt, üzeneteket hagyott neki a házmesternél. Az üzenetek szövege rendszerint ez volt:

Fontos ügyben kell veled beszélnem, okvetlenül keressél fel még ma.

Vagy:

A szokott helyen várlak 7—8 óra között.

A leveleken nem volt sohasem aláírás.

Az öngyilkos fiatalember hozzátartozói előtt azt mondta, hogy

a levelek küldője egy főtanácsos, neki jó barátja.

Ezzel az állítólagos főtanácsossal, aki a személyleírás szerint alacsony termetű, kopaszfejű, soványarcú, vézna férfi, több helyen látták Liebhart Ferencet megfordulni, sőt egyik nyári uszodában még augusztus havában együttesen lefényképezték őket.

Liebhart Ferenc nagynénje a következőket mondta az öngyilkosságról.

— Teljesen érthetetlen, hogy a fiam miért lett

öngyilkos és az is, hogy hogyan került Pilisborosjenőre. Életvidám, jókedvű fiú volt, aki nagy szorgalommal tanult s alig várta azt az időt, amikor kész színész lesz belőle. Mi nem vettünk rajta észre semmit, csak most, az öngyilkosság után jut eszünkbe, két különös dolog történt vele nemrég. Többször említette előttünk, hogy

egy főtanácsos barátja van, aki őt mindenben támogatja, azonban ennek az urnak a nevét nem mondta meg nekünk.

Ez a főtanácsos majdnem minden nap itt volt a házban és ha Feri nem volt itthon, akkor a házmesternél hagyott cédulákat. A ház előtt föl és alá sétálva várta némelykor és nemcsak mi, ha-

Középen ülő alak az ismeretlen főtanácsos, tőle jobbra Liebhart Ferenc, balra az öngyilkos egyik barátja.

nem a házbeliek is látták, néha örökön keresztül, itt a környéken sétálgatni.

Az öngyilkosság óta ez az ur főbbé nem jelentkezett,

pedig nagyon szeretném tudni, ki volt az a férfi, mert esetleg közelebbi adatokat is tudna mondani.

A másik gyanús körülmény a következő: Az öngyilkosság előtt három nappal korán reggel felkelt és elment hazulról azzal, hogy valahová vendégségbe megy a környékre. Nem is vártuk estére haza, amikor váratlanul mégis hazajött. *Amint a szobába beért összeroggyott, ruhája, cipője tele volt sárral,* arca nagyon sápadt volt.

Mi történt veled? kérdeztük tőle, mire ő kijelentette, hogy nem történt semmi különös, csak borzasztóan éhes, egész nap egy falatot nem evett. Az volt a benyomásom róla, hogy tényleg reggel óta nem evett egy falatot sem és valahonnan messziről gyalogosan jött haza. Pár perc múlva azután ágyba feküdt és elaludt. *Két napig beteg volt,* majd azután felkelt és október 21-én reggel öltözködés közben a következőket mondta:

— **A szekrényemben van egy H. betűs monogramos zsebkendő, amelyet a múltkorában hoztam haza. Ezt a zsebkendőt adjátok ide, mert vissza akarom vinni annak az urnak, aki.**

— **Meg is nevezte azt az urat, egy előkelő nevet mondott.**

A zsebkendőt kivittük a szekrényből, átadtuk Ferinek, aki ezután elment és nem jött többé haza. Ellenben negyvennyolc órával később kaptuk az értesítést, hogy Pilisborosjenőn átlőtt halántékkal találták, öngyilkos lett.

*

Ezeket mondta el Liebhart Ferenc nagynénje az öngyilkosság előzményeiről és most már a rendőrség dolga lenne mindazokat a részleteket kideríteni, amelyek a tragédia okát megvilágítják. Elsősorban is sürgősen meg kellene állapítani, hogy ki volt az ötven év körüli férfi, aki mint főtanácsos szerepelt és nap-nap után találkozott Liebhart Ferencel. Miért nem jelentkezett ez az ember az öngyilkosság óta a hozzátartozóknál?

A másik fontos kérdés, amelyre szintén nem tudunk választ adni, e pillanatban az, hogy ki volt a H. betűs zsebkendő tulajdonosa, akihez az öngyilkosság előtti napon Liebhart Ferenc állítólag elment, hogy a zsebkendőt visszavigye? Ennek a két kérdésnek a tisztázása egész biztosan megoldható az is, hogy a szininövendék hogy került a pilisborosjenői uradalom területére?

*

A feltevés szerint Liebhart Ferenc, aki igen szegény sorsban élt, megösmékedett valahol a főtanácsossal, aki talán a beteges hajlamu emberek nyilvántartásában is szerepel.

E barátság a szerencsétlen fiatalember életében

súlyos fordulópontot jelentett, mert a külső körülmények azt látszanak igazolni, hogy az állítólagos főtanácsos hálójába kerítette, erkölcsi fertőbe rántotta és ennek ellenében időközönkint

apróbb ajándékokkal kedveskedett neki. Az öngyilkos Liebhart Ferenc szorult anyagi helyzetében elfogadta ezt a támogatást, amire talán azért is szüksége volt, hogy mint szininövendék tanulmányait folytathassa. Így zuhant azután tovább a lejtőn és összekötöttesbe kerülhetett más beteges hajlamu emberekkel is, akik a szerencsétlen fiatalember helyzetét kihasználták. Szekrényében egy könyvet találtak, amelyben Liebhart Ferenc verseket írt. Ezek a versek is amellet szólnak, hogy a fiatalember lelki egyensulya az utóbbi időben teljesen felborult és egy revolverlövéllyel pontot tett fölzaklatott, elrontott élete után...

Remélhető, hogy a rendőrség adataink nyilvánosságra való hozatala után teljes erővel megindítja a nyomozást. Világosságot kell hogy derítsen a titokra, amely mögött talán megtalálják azokat az embereket, akik beteges hajlamaiknak engedve, halálba kergették a huszonkét esztendősi szininövendéket.

Király Pál.

Meghalt Szabolcska Mihály 1862-1930

Temesvár, november 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Péteken, késő éjjel futótüzként terjedt el Temesvárott, a Bánát fővárosában, hogy

Szabolcska Mihály, a tudós költő-pap hírtelen meghalt.

Szabolcska Mihály, aki 1899 óta csaknem megszakítás nélkül Temesvárott tartózkodott, mintegy két évvel ezelőtt, 1928-ban ugyan végleg Budapestre költözöködött, ez év szeptember 3-án azonban Temesvárott élő fia látogatására utazott.

Vele tartott felesége is, aki súlyosan megbetegedett és ezért, teljes felépüléséig, mindketten meghosszabították eredetileg rövidre mért tartózkodásukat.

Az idős pap-költő teljesen visszavonultan élt, idejének javarészt szeretett felesége betegágya mellett töltötte. Pénteken este, 9 óra tájban, mint rendesen, Szabolcska Mihály nyugovóra tért, miután családi körben, jó hangulatban, kártya mellett töltötte el a vacsora utáni időt.

Amint lefeküdt, heves rosszullét támadta meg, elveszítette eszméletét, s mire a gyorsan előkerített orvos megérkezett, rövid halálútusa után meghalt az idős magyar költő.

Az orvos megállapítása szerint szívszélhűdés okozta halálát.

Halála ágya mellett tartózkodtak fiai, Szabolcska László dr. temesvári református lelkész és Szabolcska Mihály dr. budapesti főrvényszéki bír. aki atyja látogatására, csütörtökön érkezett meg Temesvárra, valamint leánya, Lányi Arnoldné.

Vasárnap délelőtt 9 órakor a temesvári református templomban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen Csermák Béla dr. nagyváradi református lelkész mondotta a gyászbeszédet. A gyászistentiszteleten Bacha Ágoston dr. te-

mesvári római katolikus püspök vezetésével a katolikus egyház is képviseltette magát.

*

Szabolcska Mihály 1862 szeptember 29-én született a pestvármegyei Ókésken. Gimnáziumi tanulmányait Kecskeméten és Szarvason végezte, teológiai képesítését az ősi debreceni teológián nyerte. Ezután hosszabb időt töltött külföldön. Ezalatt is képezte magát: Genfben és Párizsban irodalomtörténelmi és esztétikai tanulmányokat folytatott.

Ez alatti az idő alatt írta első, feltűnő költeményeit, amelyek a *Fővárosi Lapok*-ban és a *Vasárnapi Ujság*-ban jelentek meg. A külföldön élő magyar honvágya tükröződött finoman cizellált költszetében, amely nagy feltűnést kellett és amelyet Beöthy Zsolt igen elismerő hangú tanulmányban méltatott.

Külföldről hazatérve, először az erdélyi Marosfelfaluban választották református lelkésszé, ahol hat évig működött. Innen 1899-ben Temesvárra került, ahol eleinte lelkész, később főesperes lett. Költészete hamarosan általánosan ismertté tette nevét s először a Kisfaludy Társaság, majd a Magyar Tudományos Akadémia, a Petőfi Társaság választotta tagjává, míg a temesvári Arany János Társaságnak először elnöke, majd diszelnöke lett.

Mióta Erdély román uralom alá került, versci mind ritkábban jelentek meg. Halálának híre — a közebejött ünnepek miatt, — csak vasárnap este került Budapestre nyilvánosságra.

A család ugyanis Budapestre szállította az elhunyt költő holttestét, amely vasárnap este 7 órakor érkezett meg a temesvári gyorsvonattal a keleti pályaudvarra. Mint értesülünk, a Magyar Tudományos Akadémia saját halottjának tekintti Szabolcska Mihályt és hétfőn délelőtt az Akadémia aulájában ravatalozzák föl. Temetésének időpontjáról még nem történt intézkedés.

*

Vasárnap este a Temesvár—Aradi gyorsvonat után egy hosszú, fekete kocsi volt csatolva. Ez a vagon hozta Temesvárról Szabolcska Mihály koporsóját. A gyorsvonattal érkeztek meg az elhunyt költő hozzátartozói. A nagy magyar költő halálának körülményeiről, utolsó napjairól, a fiától, Szabolcska Lászlótól a következőket hallotta a Reggeli Ujság munkatársa:

— Édesapám az utóbbi hat hét alatt gyengélkedett, belegeskedett, mégis váratlanul ért bennünket a halála. Temesvárott volt fiánál, aki ottani református lelkész. Az orvos pihenést, nyugalmat írt elő a gyengélkedőnek és mi mindig azon voltunk, hogy este minél korábban ágyba feküdjön. Utolsó estéjén kilenc óra körül figyel-

Milyen varrógépet?

ÉN MÉGIS VESZEK

SINGER-VARRÓGÉPET

mert:

elsőrangú minőséget jelent,

mert:

a Singer-gyár a precíziós munkák előállításában évtizedes tapasztalatok felett rendelkezik,

mert:

a Singer varrógépek ára nem magasabb, mint más gyártmányé.

A Singer-varrógépek az egész világon a legjobbaknak vannak elismerve

Kényelmes fizetési feltételek!

Allandó díjmentes tanfolyamok a kezelésben minden Singer-üzletben.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FIÓKÜZLETEK MINDENÜTT!

meztették, hogy már le kellene pihennie. Apám szobájába vonult. *Hugom néhány perc múlva be nézett a hálóba, hogy nincs-e szüksége valamire. Sajnos, már semmire sem volt neki szüksége, mert nagy megdöbbenésünkre, takarója alatt halva felelt.* A temesvári református templomban ravalozták fel. Temesvár magyar társadalmi impozáns arányban fejezte ki együttérzését és részvételét. A vonat ma reggel indult el Temesvárról, amely a koporsót hozta.

A sok koszoru el sem fért a koporsót vivő kézikocsin, úgyhogy a hordárok új kordélyra

rakják a koszorukat. A külső vágányoktól az indóházban végighaladó halottasmenet az érdeklődők sokaságát hívja a Perronnra. Az idegenek, pályaudvari alkalmazottak, vasutasok tisztelettel süvegelik meg az utolsó utja felé induló nagy költőt...

A keleti érkezési oldalán várja a koporsót már a halottat szállító autó. Ráarakják a koszoruk egy részét. A többi később viszik el. Az Akadémia csarnokában együtt lesz a sok erdélyi koszoru a magyar társadalom bizonyára még számtalan részvétvirágával...

Kiknek üzeni Vázsonyi János? „Éljenek meg az urak továbbra is abból, hogy apám csontjait naponta kilónként kimérik”

A nagy demokrata-vezér fiának feltűnést keltő beszéde az ifju demokraták előtt

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A közeli választásokra készülő politikai pártokat élénk foglalkoztatja néhány nap óta egy beszéd, amelyet Vázsonyi János dr., Vázsonyi Vilmos fia tartott a Központi Demokrata Körben.

Az Ifju Demokraták Országos Szövetsége második évadnyitó estjét tartotta a héten, ahol dr. Vázsonyi János, a szervezet elnöke, több mint 400 megjelent előtt ismertette a szövetség céljait és többek között a következőket mondotta:

VÁZSONYI JÁNOS

— Manapság minden egyes párt szervezi a fiatalságot. A fiatalság divatba jött. De csak a választások alkalmára, kortescélakra szól ez a toborzás, hogy utána ismét a nemtörődömség következzen be, mint akár már évek óta és csak eszközül használja fel azt az elkeseredett, tönkretett korosztályt, mely a legszomorubb korosztály mindenek között, melynek fiatalsága, gondtalansága sohasem volt, jelen nincs és a jövőjét is be akarják deszkálni. Azért indítottam egy esztendővel ezelőtt a fiatalok szervezkedését, mert a harmincévesek az ország többségét alkotják és ezek adóznak, ezek dolgoznak, ezek adták vérüket a háborúban, ez a dolgozóknak, sajnos, ma inkább a dolgozni akaróknak többsége, mert munkát nem kap, hiába kér akár a munkás, akár a munkaadó. Ezt a fiatalságot csak munkára lehet szőlítani, harcra nem, mert a harcot gyűlölik és megvetik,

nem hajlandók többé perverz öregeknek ágyutöltelékül szolgálni

és a hideg fut végig a hátán, ha csak mint frázist is akárhogyan négyülésem, kortesbeszédben azt hallja, hogy „rohamra” hívják.

— Ebben a korban nehéz az ifjúság helyzete. Régen, ha egy fiatalemberben megcsillámlott a tehetség szikrája, a beérkezett nagyságok magukhoz ölelték, előretolták, istápolták, mert életük folytatását, munkájuk eredményének biztosítását látták bennük. Egy ilyen ismeretlen ifjú üdvözölt vezércikkkel Rákosi Jenő és köszöntött fel anélkül, hogy ismerte volna, Irányi Dánielben.

Ma, amikor az igazi nagyok helyét a közepes-erőségek foglalták el, ha megcsillan egy fiatalemberben a tehetség és amellet becsület is, csak elnyomásban lehet része, mert nem az elv, hanem az érdek a ma uralkodó szempont, vetélytársat látnak benne, ki elrontja üzletüket, vagy megzavarja kicsinyes egyéni érdekeiket.

— Sok eszmével és névvel éltek az utolsó évtizedben, de még több névvel és eszmével éltek vissza. Hirdettek kereszténységet, keresztényi szeretet nélkül, győzött egyszer a szocializmus szociális érzés és népuradalom nélkül, hirdettek demokráciát alkotmányosság nélkül, szabadelvűséget szabadság és elv nélkül, uralkodik az egy-

séges párt egység nélkül és lesz egy Ripka-párt a választások után Ripka nélkül.

„Apám csontjai...”

— A fiatalság csak szemléli és keserűséggel nézi a boszorkánytánc forgatagát.

S ha szabad itt önmagamról is szólnom, amikor sokan kérdezik, miért nem vagyok aktív, akkor csak azt mondhatom, amit Kosuth Lajos Tivadar mondott, amikor felkeresték őt a függetlenségi párt vezérei és ki akarták tanítani arról, mik voltak édesapjának elgondolásai, amit ő nem tudhatott, hiszen ők állottak hozzá közelebb:

„Az urak hagyjanak engem békében és éljenek meg továbbra is boldogan abból, hogy az apám csontjait naponta kilónként kimérik.”

— A mai ifjúság kenyere a türelem. Más kenyert ne igyem meg.

Plakátok csábítják minden uccasarkon, s mindegyik mint egy új Józsuá, az ígéret földjére vezet, de ott is hagy az ígéret földjén. A tejfel és mézrel folyó Kánaánt ígéri és utólag kiderül, hogy csak egy mézesmadzagot húzott végig a szánk előtt.

Megjelennek a kártyajátékból ismert Jolly Jokerek, akiket minden évben más párt élén találunk, mindnehová behelyettesíthetők, ahogy pillanatnyi érdekeik megkívánja.

— A magyar közélet hétfőn együttes pártnapot tart: Halottak napja van.

Ezen a napon emlékezzünk meg az erkölcsi halottakról és akik élnek, emlékezzünk meg a halhatatlanokról, akik örökké élnek

és arról, akiről a fűi kegyelet szól belőlem, aki odatemetkezett az önkív szívébe. *Sírassuk a becsületet, a jellemet és a mi szomorú korosztályunkat, mely mind hősi halált halt az úgynevezett béke éveiben.*

— 1848-tól 1867-ig 19 év telt el, mint az elnyomatás korszaka. Az új magyar káosz 1914-ben kezdődött, mikor lesz vége, még nem tudjuk. De ha kibírtuk a tatárjárást, hol vannak ma már tatarok, legfeljebb forgalmi adó ellenőrök vannak, ha elviseltük a török hódoltságot, hol van ma a török lófark, csak a lóhúszerem maradt meg, kievickéltünk Mohács, Majthény és Világos szomorúságaiból, ezt is kibírjuk, eljön a magyar holnap, a magyar jövő, melyet önmagunkban testesítünk meg és ezért bátran és önérzetesen kiáltjuk: *«Repülj hajóm, rajtad a holnap hőse.»* Én a magam részére ezt így módosítom: *«Repülj hajóm, én nem leszek a stréberek hegedűse...»*

Politikai körökben azt hiszik, hogy Vázsonyi János beszédének a demokrata pártan belül folytatása lesz, mert meg akarják kér-

Óriási tömeg egy királyutcai kapu alatt

E héten szerdán, csütörtökön és pénteken, amint ezt jelentették, nagy tömegek csoportosulnak egy királyutcai kapu alatt. Az utóbbi időben gyakran történtek csoportosulások, még sem tudták, hogy ez miért ismétlődik meg nap-nap után. Köztudomású, hogy a Király-utcán egész végig szűk járdán kénytelen a gyalogjáró szorongani, úgyhogy az is megtörténik, hogy leszorulnak az uttestre.

Érdeklődtünk a nagy csoportosulás oka felől, megtudtuk a következőket:

A csoportosulás oka az volt, hogy a közismert *Király-utca 32. számú csak az udvarban címzett olcsó Maradék-Vásár és Textiltárgyak*, úgy mint a kenyérrel és a tejjel, olcsó árusítást kezdett.

Olyan árai vannak, hogy természetesnek találjuk a nagyközönség rohamát az üzlethez, hogy vásárolhasson ezen kivételes áron. Kiragadunk egy pár számot: *Öltönytöveket, maradékok, 3*

méter 140 cm. széles, nagy választékban, teljes hozzávalóval együtt 29.88 pengő, ezen szövetelek nemcsak a legszebb divatszinekekben kaphatók, hanem a bekövetkezett téli szezonra való tekintettel, sötétkék és fekete színekben is. Van pl. 145 cm. széles *sötétszagos nadrágszövetek, méterenként 5.90 pengőért.* De ez még mind semmi; kabátösvetek vannak, úgy férfi, mint női és gyermeknek való, 140 cm. széles, méterenként 5.90 pengőért. Egy másik kirakatban *tenniszflanelok, méterenként 79 filléért, gyönyörű mintás ruháflanelok 88 filléért, duplagalléros színes férfingek, darabja 3.90 pengőért, kitűnő pamutgyöcsök, ágyneműkanavászkok, angin és ingezflanelok, méterenként 98 filléért, kész paplanlepedők, darabonként 6.96 pengőért, virágos vattapaplan 13.80 pengőért, tartós minőségben futószőnyegek 1.58 pengőért, 1 darab kész ágylepedő 3.96 pengőért, 1 méter gyönyörű mintájú bársonyflanel 1.48 pengőért.*

dezni, kikre értette, hogy „apja csontjait kilónként kimérik.”

Vázsonyi János kilépett passzivitásából

Vázsonyi János feltűnést keltő beszéde óta egyébként, mint értesülünk,

feladta eddigi passzivitását és szerepet vállalt a Nemzeti Demokrata Párt közszéki választási harcában.

Előzménye ennek az elhatározásnak az volt, hogy a Nemzeti Demokrata Párt ma a Központi Demokrata Körben tartott *terézvárosi nagygyűlésén* Bródy Ernő felhívta a nagyszámban megjelent demokratapárti tagokat, hogy *birják rá Vázsonyi Jánost, a párt megalapítójának fiát, passzivitásának feladására és küldjenek ki küldöttséget, amely Vázsonyi Jánost a gyűlésre meghívja.* Ez meg is történt. A küldöttség felkérése folytán Vázsonyi János megjelent a gyűlésen, ahol rövid beszédében vázolta passzivitásának okait, melyek tisztán elvi jelentőségűek és a fővárosi törvényjavaslat beadásának napjától datálódnak.

Vázsonyi Jánosnak az volt a felfogása, hogy az új fővárosi törvény megszüntette az autonómiát és demokratikus pártok nem lehet feladata, hogy egy látszat-autonómiát, amely tulajdonképpen diktatura, statisztizálásával törvényesítsen.

Ebben a felfogásban akkor osztozott valamilyen ellenzéki párt, kivéve a demokrata pártot. Miután a passzivitás gondolatát azonban valamilyen ellenzéki párt feladta, Vázsonyi János belátja, hogy ő egymagában nem használ az ellenzék ügyének, ha tovább is a passzivitást hirdeti. Vázsonyi feltette a kérdést, hogy a Terézváros polgárai követelik-e tőle, hogy részt vegyen a demokrata párt közszéki munkájában. Miután a nagygyűlés erre a kérdésre tomboló igennel felelt, Vázsonyi János ígéretet tett arra, hogy a Terézváros polgárságának szívével és hűségével ép-

pen olyan szívesen áll rendelkezésére, mint a Terézváros valaha az apjának.

Klár Zoltán belépett a demokrata pártba

A Nemzeti Demokrata Pártnak egyébként másik eseménye is van: Klár Zoltán dr., a fővárosi törvényhatósági bizottságának ez a népszerű és az igazságért küzdő alakja, aki a most következő választáson *önálló listával* akart indulni a küzdelemben, *feladta különállását és belépett a demokrata pártba.* A demokrata pártnak mai nagygyűlésén, amelyen Vázsonyi János kilépett passzivitásából, Klár Zoltán ezt az elhatározását bejelentette, amit a nagygyűlés résztvevői lelkesedéssel vettek tudomásul.

Semmi kétség, hogy Klár Zoltán belépése a demokrata pártba nagy népszerűséggyarapodást és nyereséget jelent a párt számára. Ismeretesek azok az akciók, amelyeknek Klár Zoltán nemcsak a városházán, de a sajtóban is jelentőséget adott. Ő leplezte le a fővárosi közközházakban, különösen a Rókus-kórházban dúló szörnyűséges állapotokat, aminek következménye volt, hogy Vass József vele tárgyalta le az új Rókus-kórház felépítésének projektumát. Klár Zoltán ismertette meg a fővárosi közönségével és az igazságügyminiszterrel a Markó-utcai fogházban tapasztalt állapotokat, rámutatva arra, hogy a Markó-utca a foglyok számára valóságos pokol. Ennek a fellépésnek volt köszönhető, hogy a Markó-utcában olyan higiénikus rendszabályokat léptettek életbe, amelyek a foglyok életét tühethetővé teszik. Az amerikai orvoskurzusok ügyét, amelyet a *Reggeli Újság* tett szóvá, szintén Klár Zoltán megfigyelése és adatai vittek először a nyilvánosság elé.

A háziurak nem akarnak engedni a bérekből, mert ingatlanvagyonválságtól félnek

Sürgős kormánynyilatkozatot vár a közönség

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A tejrfronton és a kenyérfronton győztek a fogyasztók. Most készül a cipőszakma a nagy olcsósági hulláma. Kétségtől elvonul, hogy az élet minden vonalán le kell menni az árakkal.

A fővárosi publikum manapság legjobban a házbérek rettenetes terhe alatt nyög, *mindenkit azt várja, hogy a háztulajdonosok fognak megértő gesztussal a lakók segítségére sietni.* A lakbérek és üzletbérek méltányos csökkentése nem is lenne rossz kalkuláció az ingatlanvagyonosok részére, hiszen olcsóbb bérek mellett nincs annyira megterhelve a közönség fizetőképessége, nem élednek föl negyedenként a békebeli képek, amint hurcolkodnak egyik városrészről a másik városrészbe az emberek. A háztulajdonosok közül sokan hajlandók is lennének a bérek csökkentésére, azonban nem mernek bércsökkentéssel kapcsolatban kijelentéseket tenni.

Nagy nyugtalanság van ugyanis a háztulajdonosok körében egy szállongó hír miatt, amely szerint a pénzügyi kormány ingatlanvagyonválságot készít elő.

Hegedűs Loránt pénzügyminisztersége alatt, 1921-ben a nemzetgyűlés elé vitt egy házadóvagyonválságra vonatkozó törvényjavaslatot, ebből a törvénytervezetből azonban nem lett semmi. A háztulajdonosok *simán szűkítik meg a devalción* és amikor az ingóvagyonválság alapján rendítette meg a legtöbb existenciát, a háziurak nyugodtan alhattak, ingatlanuknak értéke csak emelkedett. A szállongó hírek szerint

a készülő ingatlanvagyonválság progresszív lenne,

nevezetesen az a háztulajdonos, akinek az ingatlanja tehermentes, nagyobb válságot fizetne, mint az, aki kölcsönökkel terhelte meg ingatlanát. Ez a magyarázata annak is, hogy az utolsó napokban valóságos megröhitések a bankokat a háziurak kölcsönigénylésekkel, nehogy a progresszív vagyonválság „készületlenül” érje őket.

Ebben az ideges hangulatban a közönség határozott kormánynyilatkozatot szeretne hallani,

mert az ingatlan vagyonválsággal kapcsolatban elterjedt hírek nemcsak a háziurakat érdeklik. Tekintettel arra, hogy ez a kérdés több-kevésbé junktimban van a házbérek leszállításának ügyével, a pénzügyi kormány nyilatkozata elé minden pesti lakos és üzlettulajdonos mohó érdeklődéssel tekint.

Megszűnik, feloszlik

az évek óta közismert Sugár kötött-szövöttáru üzlete Deák Ferenc-utca 13

Mielőtt téli szükségleteit beszerzi, kérem saját érdekében meggyőződni kötött kosztüm-, pullover- és harisnyaárainról. Példák az egyes cikkekből:

Hibátlan THEO-harisnya . P 2.48 Gyapju kötött divatkosztüm P 29.50

Gyapju kötött női kabát P 12.50 Női kutyabőrkesztyű . . P 4.90

Vidéki rendeléseket utánvételi eszközünk • Meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk

Hogy lehet pénzt keresni?

Ha „ORANIER” folytonos kályhát vesz, egy megakarítja a vételeket a tüzelőanyag.

Somló Izsó Budapest, VIII., József körút 43. Telefon: József 314-88. KÉRJEN ÁRLAPOT!

Vásárpénztár-részvény: 1 pengő 25 fillér

Az alaptöket lebélyegzik, a Vásárpénztár tovább folytatja működését, a polgármester „jelentést” tesz a hatos bizottságnak

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság multheti cikke, amely elsőként a sajtóban részletesen ismertette a „Vásárpénztár rémregényét”, nemcsak általános feltűnést keltett, de megindította azt a tisztítási folyamatot is, amelyre ennél a városi intézménynél már esztendőök óta mulhatatlanul szükség volt. A Vásárpénztár ügyeinek megvizsgálására kiküldött hatos bizottság a Reggeli Ujság cikkének megjelenése után azonnal ülésre ült össze és megvitatta azt a jelentést, amelyek adatait a Reggeli Ujság mult héten ismertette. A bizottsági jelentés, amelyet az ügy referense, Láng Lajos dr. terjesztett elő,

a Vásárpénztár összes veszteségét, szemben a mai vezetőség által kimutatott négy és fél millió pengővel, 5.249.000 pengőben állapította meg,

konstatálva ezzel, hogy a Vásárpénztár nemcsak egész alaptökéjét, hanem tartalékjainak legnagyobb részét is elvesztette és e pillanatban a csőd állapotában van.

A Reggeli Ujságnak módjában van elsőként közölni, hogy a hatos bizottság a csődállapot megszüntetése érdekében milyen határozatot hozott. Miután megállapították, hogy a Láng Lajos dr. által szerkesztett jelentés és mérleg fedi a valódi állapotot,

elhatározták, hogy a Vásárpénztár 10 pengő névértékű részvényeit 1 pengő 25 fillérre bélyegzik le és a még rendelkezésre álló összes tartalékok igénybevételel az új alaptöket 500.000 pengőben állapítják meg.

Ezzel a mérlegtechnikai eljárással eliminálják a Vásárpénztár könyvszerű csődjét, de természetesen nem biztosíthatják további tevékenységét. A bizottság ennél fogva úgy határozott,

hogy utasítja a polgármestert, tegyen előterjesztést a Vásárpénztár további szanálására és működésének folytatására tekintetben.

Ez előterjesztések alapján fog azután a hatos bizottság dönteni és a közgyűlésnek javaslatot tenni, hogy mi történjék a Vásárpénztárral.

Az itt ismertettet határozatot a hatos bizottság a referens Láng Lajos dr. távollétében hozta, aki téves meghívás folytán az ülésre későn érkezett. Megérkezése után Láng Lajos tiltakozott a határozat ellen, utalva arra, hogy

hasonló határozatot hoztak, amikor a Beszárkány-nál lévő mammutfizetések leépítéséről és takarékosági rendszabályokról volt szó.

Akkor is utasították a polgármestert, hogy nyolc napon belül tegyen előterjesztést ezeknek az állapotoknak megszüntetésére nézve, de ma,

kilenc hónap után, ez az előterjesztés még mindig nem került a közgyűlés elé.

A Vásárpénztár esetében sürgős és azonnali intézkedésekre van szükség, ezeket nem lehet hónapokig tartó vizsgálatokkal és előterjesztésekkel elodáznai. Az ellenzékben a hatos bizottság határozata azt az impressziót keltette, hogy ezt az egész vásárpénztári ügyet a választások utánig el akarják temetni azok, akik félnek a felelősségre vonástól és főleg attól, hogy a város közönsége szavazata leadásánál nyomtatékosan figyelembe venné a Vásárpénztár gazdálkodásának körülményeit.

Azt sem tartja a városházi ellenzék lehetségesnek, hogy a felelősség kérdését néhány alárendelt közeg felfüggesztésével vagy elbocsátásával intézzék el.

A Reggeli Ujság cikkének megjelenése után a Vásárpénztár igazgatósága felfüggesztette állásától Pogány, Bokor és János igazgatókat.

Erekly Károly és Karch Kristóf azzal indokolják ezeket a felfüggesztéseket, hogy ezek az igazgatók eszközölték a kiutalásokat és könyvelési kihitelezéseket, amelynél a Vásárpénztárt olyan óriási veszteségek érték. De egészen természetes, hogy

ilyen alárendelt állásban lévő igazgatók csak az elnökség, tehát Erekly Károly és Karch Kristóf tudtával engedélyezhettek hiteleket és végeztek kiutalásokat s ennélfogva őket legfőbb közzvetett felelősség terheli.

A város ellenzéki pártjai joggal helyezkednek tehát arra az állásponton, hogy nekik semmi kifogásuk nincs az ellen, ha Erekly Károlyon és Karch Kristófon kívül a felelősséget kiterjesztik a Vásárpénztárnak azokra a vezetőire, akik a multban álltak az intézmény élén, de

tiltakoznak az ellen, hogy Erekly és Karch Kristóf helyükön maradjanak s helyettük mint kanapét, néhány alárendelt közzvetet kidobjanak.

Ezt annál kevésbé tehetik meg, mert Erekly Károlyon és Karch Kristófon kívül a Vásárpénztár jelenlegi vezetőségének élén felelősségteljes állásban áll Sándor Imre ügyvezető igazgató, az elnökség legkedveltebb bizalmi

embere, akit az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár, amelyből a Községi Takarékpénztár alakult, 28 évi szolgálat után fegyelmi határozattal és nyugdíjának elvesztése mellett volt kénytelen a kommun után elbocsátani. Erről a Sándor Imréről a királyi Kuria P. II. 5192/921. számú ítéletében kimondotta, hogy

„a proletárdiktatura idején az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár pénztárában volt két és valódi fehér bankjegyekkel saját hasznára meg nem engedett üzérkedést folytatott, ezekkel a műveletekkel az intézetnek jelentékeny kárt okozott, továbbá, hogy „az intézet pénztárából a vörös uralom alatt ezer darab ezüstkoronát elvitt s a diktatura bukása után hetekre menő és menthetetlennek ítélt várakozással felszólításra adta csak vissza a jótalanul elvitt pénzt”.

Érthetőnek tartják az ellenzéki városi pártok, hogy Erekly és Karch miért hagyták meg Sándor Imrét helyén, amikor nálánál jelentéktelenebb igazgatókat a Reggeli Ujság cikkének megjelenése után hirtelen eltávolítottak helyükről. Ezt annál kevésbé értik, mert Sándor Imre volt az ellenőrzéssel megbízva.

Erekly Károly Karch Kristóf egyébként a hatos bizottság előtt az általuk

személyesen fölvetett előlegekre vonatkozólag azt a felvilágosítást adták, hogy ezekhez nekik szerződéses joguk volt. Működésüket ennek a szerződéses jognak érvényesítésével kezdték is meg. Ugyanakkor azonban megelégedtek a pontos státusz felállításáról, amelyből minden kétséget kizáróan kiderült volna már akkor, hogy a Vásárpénztár csődben van és közszereplő városi bizottsági tagoknak igazán más feladatuk van, mint egy csődben lévő vállalatnál 50.000 és 35.000 pengős stallumokat elfoglalni. Ebből a szempontból nézve a dolgot, áll fenn változatlanul a követelés, hogy a Vásárpénztár, amely alapszabályszerű ügykörében kétségtelenül jó üzlet lehet,

csak Erekly Károly és Karch Kristóf nélkül folytathatja további tevékenységét.

Az urak alkalmatlannak bizonyultak a vállalt feladat megoldására és a legkisebb politikai ildomoság is azt követeli, hogy állásukat a város rendelkezésére bocsássák.

Ez, amennyiben Karch Kristófra vonatkozik, nem is okozhat túlságos gondot.

A szépírástanár karrierje

Karch Kristóf a békében szakvizsgával, nem egyetemi képesítéssel lett kereskedelmi iskolai tanár.

Kezdetben mint szépírástanár működött, később óradíjas könyvviteltanár lett a Kereskedelmi Akadémián.

Hogy a komikum nagyobb legyen, itt volt tanárával, dr. Trautmannal, aki a magyar könyvviteli tudomány apjának tekinthet, együtt tanított. Az Akadémián igen közepes tanárnak ismerték. Érezvén, hogy a tanári pályán sok jövőt nem várhat, otthagyta a Kereskedelmi Akadémiát és belépett a Pénzügyi Központba revizornak. Itt sem felelt meg és revizori kinevezéssel a folyószám-osztályba osztották be szolgálattételre. Itt volt egészen a

kommün utáni időköz. A békeévekben liberális ember most a legjobboldalibb szélsőségbe csapott át és

gróf Teleky védőszárnyai alatt kiverekedte a közgazdasági egyetem létesítését, ahová ugyyszólván minden irodalmi működés nélkül kereskedelmi iskolai szakvizsgával kineveztek egyetemi tanárnak.

Ádám professzorral nem fogtak kezét az egyetemi tanács tagjai, mert irodalmi működése hiányában nem tartották alkalmasnak az egyetemi tanári kinevezésre. Ugyátszik Karch Kristófnak nagyobb szerencséje volt.

Az ő irodalmi működése egy könyvviteltani könyvre koncentráldott, amelyet

első osztályú kereskedelmi iskolák számára szegény megholdogult Erdélyi professzorral közösen írt.

Felvetődik most a kérdés, hogyan lehet Karch Kristóf dr., ha csak kereskedelmi iskolai szakvizsgálója van.

Ennek egyszerűen az a magyarázata, hogy a közgazdasági egyetem megalakulásakor tanártársai őt egyszerűen doktorrá avatták.

A mai nyomorúságos világban Karch professzor ur az

álláshalmozásoknak egész iskoláját csinálta meg.

Jelenleg a következő állásokat tölti be: egyetemi tanár a közgazdasági egyetemen, a Vásárpénztár alelnöke, a székesfővárosi szakértője, törvényeségi hites könyvszakértő, az Országos Ipari Jelzőlogintézet revizora, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, az Országos Hitelevédő Egylet revizora. De ezeken az elfoglaltságokon kívül, amelyeknek legelőbbje állandó jellegű fix jövedelmet jelent, egyike-másika kiküldetési díjakkal jár.

Elképzelhetjük, hogyan láthatja el Karch professzor az ő egyetemi tanító munkáját, ha ennyi oldalról veszik igénybe képességeit.

De hiszen a professzor ur számára ez könnyebb nehézséget nem okoz, mert ő komoly vizsgálatokhoz is csak a nevével adja oda, a vizsgáldásokat és a jelentések megírását Braun nevű embere látja el. Most azt mondhatnánk, ezen semmi kifogásolni való nem lehet, hogy ő munkájában segítséget vesz magához, s azt a magyából meg is fizeti. A helyzet azonban nem ez. Karch öméltsósága a maga szakértői díjain felül külön honorálatja Braun urat esetről esetre.

A Községi Takaréék és Vásárpénztár

Multheti cikkében kimutatta a Reggeli Ujság, hogy a Vásárpénztár 14.800.000 pengővel tartozik a Községi Takarékpénztárnak és tekintettel a Vásárpénztár teljes és tökéletes immobilizációjára, ennek az összegnek visszafizetésére belátható időn belül gondolni sem lehet. Sőt ellenkezőleg, a helyzet az, hogy amennyiben a Vásárpénztár működését folytatni akarják, nemcsak a beteg üzleteket kell likvidálni, nemcsak a különféle gaz-

Jó cipőt kevés pénzért!

<p>4⁹⁰</p> <p>Tevező házcipő filc és bőr talppal, férfi 3.90</p>	<p>9⁵⁰</p> <p>Fekete lósnika és fű iskolacipő Ia boxbőrrel, cruppon-talp 12.-, 14.50, 17.-, 19.50 Ugyanaz barnában 2 P-vel több</p>	<p>9⁸⁰</p> <p>Női posztó hócipő báronygalállal</p>	<p>13⁵⁰</p> <p>Fekete Melton csizma cipő megg leg béléssel Ugyanaz korálbőrrel 14.50</p>
<p>14⁵⁰</p> <p>„Ferenc” jóminőségű fekete strapacipő</p>	<p>14⁵⁰</p> <p>„Maritza” fehér, fekete és színes selyem estélyi cipő Ugyanaz crepe de Chine anyagból 19.50</p>	<p>14⁵⁰</p> <p>„Greta” elegáns a maga egyszerűségében, lakk kivágott cipő</p>	<p>19⁵⁰</p> <p>„Dolly” elegáns, sima pántos cipő, színes és fekete antilipó</p>
<p>19⁵⁰</p> <p>„Judith” ócei strapára alkalmas</p>	<p>24⁵⁰</p> <p>„Róbert” az igazi strapacipő bőrbéles, duplatalp Ugyanaz barnában 29.-10</p>	<p>24⁵⁰</p> <p>„Lajos” fekete fél és egész boxcall-cipő rámán varrott</p>	<p>34⁵⁰</p> <p>„Kató” előírásos női és férfi korcsolyacipő Ugyanaz varrott kivitelben 39.50</p>
<p>8⁵⁰</p> <p>„Irma” gyermek, fekete gumí hócipő megg béléssel 9.50, 10.50 Ugyanaz fehériben 9.80, 10.80</p>	<p>12⁵⁰</p> <p>„Donka” fekete, gumí hócipő megg béléssel</p>	<p>24⁵⁰</p> <p>„Anci” a legújabb hócipő báronygalállal, garantált Zipfer-zárral</p>	<p>17⁵⁰</p> <p>„Magda” a legújabb Wellington-cizma megg béléssel, cipő nélkül viselendő Ugyanaz barnában 19.50</p>

Oriási választék: korcsolyákban, sportharisnyákban!
 Bemberg selyemharisnya 3.⁵⁰ I. férfi zokni 1.⁹⁰
 Gyapjú és cerna gyermekharisnyák!

VII. RÁKÓCZI-ÚT **Del-Ála** VII. ERZSÉBET-KRT. 28.

dasági bérleteket kell új alapokra helyezni, vagy másnak bérbeadni, hanem a főhitelezőnek is áldozatot kell majd hozni.

Meg kell azonban állapítani, hogy ez az áldozat nem a Községi Takarékpénztár, mint intézetet, hanem közvetlenül a várost fogja terhelni.

A Községi Takarékpénztár nem saját eszközeiből folyósította a Vásárpénztárnak 15 mil-

lió pengő hitelt, hanem egyszerűen csak megbízottja volt a városnak, amely a Községi Takarékpénztárnál elhelyezett pénzeiből közgyűlési és pénzügyminiszteri határozat alapján folyósította a határozatban megjelölt összegeket.

A Községi Takarékpénztárt tehát a Vásárpénztárnál semmiféle veszteség nem érheti, mint intézet nincs is érdekelve.

„Nincs az a hatalom, amely megakadályozhatja a visszatérésben és memoárjaim kiadásában” — mondja Ahrrer volt osztrák pénzügyminiszter a „Reggeli Ujság”-nak

Ahrrer hétfőn délben érkezik vissza Baseltől — Elutazása előtt telefonon nyilatkozott a „Reggeli Ujság”-nak

Bécs, november 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombaton óriási meglepetésként hatott bécsi politikai körökben, hogy Ahrrer Jakob dr. volt osztrák pénzügyminiszter bejelentette a keresztényszocialista párt vezetőségének Bécsbe való közeli visszatérését és egyben azt a szándékát, hogy memoárjait, amelyek egy bécsi ügyvédnél nyomdakészen fekszenek, a legközelebbi hetekben nyilvánosságra fogja hozni.

Ahrrer dr. egyik legérdekesebb és legtöbbet támadott alakja Ausztria háború utáni politikai életének. A ma harminckétéves fiatalember, aki jogi tanulmányait csak az ügyvédjelöltség jutott el, 1918-ig olyan karriert futott be, amely szinte egyedül áll Ausztria történetében. A háború előtt Ahrrer egyszerű gráci joghallgató volt, akiről senki se sejtette, hogy valami különös karrier vár rá. Tagja volt egy keresztény-nagyméret diákszövetségnek: háború előtti szereplése erre a Burschenschaftra koncentráldók. A háború kitörésekor bevonult, a frontra került, majd 1917-ben olasz hadifogságba jutott. 1918-ban visszatért a hadifogságból és a keresztényszocialista párt bevalasztotta Stájerország akkori ideiglenes tartományi vezetőségébe. Ebben a minőségben Ahrrer főleg hadügyi és tartományvédelmi kérdésekkel foglalkozott és ő volt az, aki fölvetette a Heimwehr szervezésének gondolatát.

Az idea termékeny talajra hullt Stájerországban és Ahrrer óriási buzgalommal vetette magát az első Heimwehr megszervezésére. Ahrrer rendkívül tehetséges organizátornak bizonyult, amit a keresztényszocialista párt azzal honorált, hogy 1919-ben beválasztotta a végleges stájer tartományi gyűlésbe és helyettes tartományi főnökké nevezte ki. 1924 november 27-én meglepetésszerűen a Ramek-kabinet pénzügyminisztere lett és pedig Seipel iniciatívájára, aki akkor a vele nem túlságosan szimpatizáló Gurtler dr.-ral szemben játszott a fiatal stájer tartományi főnököt. 1926 november 15-éig volt pénzügyminiszter és az

6 idejébe esik Bosel állami szanálásának sok port felvert esete is.

Bosel mindenféle részvénytranzakcióba vitte bele a postatakarékpénztárt, amelyeknek során több mint 20 milliárdal lett adósává ennek az állami intézménynek. Amikor világossá lett, hogy Bosel nem fog tudni fizetni, Ahrrer az akkori nagynémet kereskedelmi miniszterrel, Schürffel egyetértésben úgy vélte a problémát megoldhatónak, hogy

átvételle a postatakarékpénztárral a Bosel által lombardozott összes részvénypaketteket, többek között az Unionbank majoritását is. Ezen a részvénytranzakción az osztrák postatakarékpénztár több mint 150 milliárd osztrák koronát veszített.

De Ahrrerrel kapcsolatban más veszteségek is érték az osztrák államot. Ahrrer pénzügyminiszter-sége előtt Rintelen stájer osztrák tartományi főnökkel együtt alelnöke volt a Stéirer-banknak.

Ennél a banknál, amely fizetési nehézségekbe jutott, az osztrák postatakarékpénztár 13 milliárd, a pénzügyminisztérium 4 milliárd koronát veszített és a bankot be kellett olvasztani a Német Takarékpénztárak Központi Bankjába. De végül ez a bank is tönkrement és passzívái 990 millió koronára ruktak.

Mikor ez a helyzet előállt, a keresztényszocialista párt eljette Ahrrer Jakobot, aki lemondott pénzügyminiszterségéről és kivándorolt Kubába. Távozása után az ellenzéki sajtó a leg súlyosabb gyanúsításokkal illette Ahrrert, aki 1927 március 21-én egy napos tartózkodásra visszatért Bécsbe,

ahol Seipel dr. előtt tisztázta magát a vádak alól.

Miután akkor állása volt Kubában, rövid időre visszatért oda, majd később Svájcban telepedett le, ahol egy gyárnak lett igazgatója. Miután a most folyó választási harcban nemcsak az ellenzéki pártok, de Hueber igazságügyminiszter is, aki pedig az Ahrrer által alapított Heimwehrt képviseli a kormányban, felújították Ahrrer dr. ellen a gyanúsításokat, a volt pénzügyminiszter elhatározta, hogy végre leszámol a vádakkal, visszatér Ausztriába és kiadja memoárjait.

A Reggeli Ujság bécsi tudósítója telefonon felhívta Ahrrer dr.-t, aki vasárnap még Riechenben, Basel mellett tartózkodik és felvilágosítást kért tőle úgy visszatérésének okairól, mint a kiadásra kerülő memoárokról. Ahrrer dr. a következőket mondta:

— Ausztriába való visszatérésemet nem most, hanem már régebben és függetlenül a választási kampánytól bejelenttem a keresztényszocialista párt vezetőségének. A párt ezt a bejelentést tudomásul vette, minthogy nem is tehetett mást, mert hiszen semmi ok sincsen arra, hogy én hazánktól távolmaradjak. Annakidején teljesen magánjellegű körülmények késztettek arra, hogy Ausztriát elhagyjam s miután ezek a körülmények most már nem forognak fenn, hétfőn délben Bécsbe fogok érkezni. Szilárd elhatározásom, hogy Ausztriában maradok és tevékenységem mindenek előtt ott fogom folytatni, ahol miniszterségem előtt abbahagytam: az ügyvédségnél. Ha a keresztényszocialista párttal, amelynek egésze alatt Rintelen tartományi főnökké 1918-ban megalapítottam a Heimwehrt, sikerül a régi kontaktust helyreállítani, politikai tevékenységre is gondolok.

Ami memoárjaimat illeti, itt a következőkről van szó: A pénzügyminiszteri székből való távozásom után kritika, sőt gyanúsítások tárgyává tettkék politika és miniszteri tevékenységemet. Amikor 1927-ben utóljára beszéltem Seipel dr. volt kancellárral, megmondtam, hogy miniszterségem alatt minden ügyben legjobb tudomásom és lelkiismeretem szerint jártam el az állam érdekében, de nincsen se elegendő időm, se pénzem ahhoz, hogy percek folytassak minden politikai rágalmozó ellen és cselekedeteim motívumait feljadjem. Időközben azonban megírtam életrajzomat, amelyben születéseimtől egészen a mai napig mindent megírtam, ami egy emberi élet és egy politikai pályafutásom belülről érdekes és magyarázatra szorul. Biztosíthatom, hogy megírtam volna ezt már 1927-ben is, ha körülményeim megengedték volna és

Bécsben maradásom nem nekem, hanem talán másoknak lett volna kellemetlen.

— Meg vagyok róla győződve, hogy memoárjaim teljes rehabilitációt fognak számomra eredményezni. Nincsen hatalom, amely engem az Ausztriába való visszatéréstől és memoárjaim közreadásától visszatartson. A memoárok készen fekszenek ügyvédemnél, dr. Pressburgernél és a legközelebbi hetekben meg fognak jelenni.

Mit mond dr. Pressburger?

A Reggeli Ujság bécsi munkatársa beszélgetést folytatott Pressburger Richard dr.-al, a köztiszteltben álló nagyhírű védőügyvéddel is, aki az Ahrrer-ügyről a következőket mondotta:

— Ügyvédi felelősségemnek teljes tudatában már három ével ezelőtt felszólítottam Ahrrer dr.-t, hogy térjen vissza Ausztriába, mert semmi oka sincsen arra, hogy mint bűnbak olyan cselekedeteket viselje a felelősséget és a gyanúsítások ódiumát, amelyek őt egyáltalán nem érintik. Lelekiismeretesen felülvizsgáltam Ahrrer dr. egész tevékenységét és az ellene felhozott vádakát és

mértékadó személyiségekkel való beszélgetéseimből, amelynek hivatalos szerepük volt az Ahrrer terhére rótt cselekményekben, azt a meggyőződést merítettem, hogy Ahrrer dr. neve makulátlan és őt még a gondatlanság vádja sem érheti. Ahrrer bécsi jelenléte el fogja oszlatni a gyanunak még az árnyékát is.

En magam teljes egyéni felelősséggel hajlandó vagyok bárkinek felvilágosítást adni Ahrrer dr. cselekedeteire vonatkozólag, akl engem megkérddez. Ezekre egyébként feleletet adnak a memoárok is, amelyek írodámban nyomdakészen fekszenek. A memoárok természetesen túlyomóan politikai természetűek, de felölelik Ahrrer egész életét és különösen érdekes világlátásba helyezik azokat a szolgálatokat, amelyeket Ahrrer Ausztriának Genfben tett.

Arra a kérdésre, hogy mit szól Ahrrer dr. a Heimwehr egyik vezérének, Hueber igazságügyi miniszternek ahhoz a beszédéhez, amelyben Ahrrerrel kapcsolatban kilátásba helyezte, hogy a Heimwehr nemcsak az új, de a „régí panamakál” is le akar számolni. Pressburger dr. kijelentette, hogy semmiféle fenyegetés sem fogja Ahrrer dr.-t megfélemlíteni és visszatérésében vagy memoárjainak kiadásában meggátolni.

Törökország és Magyarország érdekei megegyeznek abban, hogy a béke és politikai egyensúly tényezői legyenek — mondta Bethlen István a török ujságíróknak

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bethlen István gróf miniszterelnök szombaton este utazott el Konstantinápolyból és negyvennégyórát ut után hétfőn délután érkezik meg a keleti pályaudvarra. Szófiában nem szállt ki Bethlen István, hanem Csáky István gróffal együtt megszaktitás nélkül teszi meg az utat Budapestig.

A miniszterelnök ankarai látogatása nem csupán udvariassági aktus volt, azonban a Venizelosszal való találkozásához fűzött kombinációk, értesülésünk szerint, alaptalanok. Tény azonban az, hogy

a török államférfiak és a magyar miniszterelnök között nagyjelentőségű gazdasági tárgyalások folytak le, amelyeknek az első konkrét eredménye az, hogy komoly tárgyalások indulnak meg Törökország és Magyarország között a török-magyar árucserére felállítására vonatkozólag.

Törökország ugyanis nemesített vetőmagvakat, mezőgazdasági és elektromos gépeket kíván vásárolni nagy mennyiségben Magyarországon.

Kemal pasa dedikált fényképét küldött Bethlennek és Csáky grófnak

Ankara, november 2.

Bethlen István gróf miniszterelnök pénteken este elhagyta Ankarát. Az ankarai állomáson a köztársasági elnök nevében a kabinetiroda főnöke és az elnök első szárnysegéde, továbbá Izmed pasa miniszterelnök, Tevfik Rüzsi bej külügyminiszter, a gazdasági miniszterek, az ankarai nemzetgyűlés elnöke, képviselők és magasrangú állami tisztviselők búcsuztatták a magyar miniszterelnököt, akinek üdvözlésére Venizelos görög miniszterelnökön kívül megjelentek a pályaudvaron Anglia és az Északamerikai Egyesült Államok nagykövetei, Görögország és Ausztria követei, valamint a diplomáciai testület néhány más tagja. A kabinetiroda főnöke az állomáson átadta Bethlen gróf miniszterelnöknek és Csáky István grófnak, a külügyminisztérium sajtófőnökének Kemal pasa igen meleghangú sorokkal eláldott fényképét.

Bethlen István gróf hajnalban elhagyta a különvonatot és kíséretének tagjaival — köztük Behids bej budapesti török követtel, Tahy László törökországi magyar követtel és Esszad bejbej, a külügyminisztérium politikai osztályának főnökével — Brunszán át automobilon folytatta útját Yalova felé. Utközben, ahol az autókát felismerték, a lakosság lelkesen ünnepelte a miniszterelnököt és kíséretét. Különösen meleg és

Átmeneti kabát
 áruházam átszervezése miatt
 150.— f helyett
100 P
FEHÉR M. MIKSA
 világvárosi férfiruhaáruház
 Budapest, Márcy-körút 12 sz.
 Méretek utáni finomszabóság

tette, hogy semmiféle fenyegetés sem fogja Ahrrer dr.-t megfélemlíteni és visszatérésében vagy memoárjainak kiadásában meggátolni.

lelkes volt Orhangázi városka lakosságának ünneplése.

Yalova kikötőjében diadalkaput állítottak, amely előtt a helyi hatóságok képviselői fogadták és üdvözölték a miniszterelnököt.

A kikötőben már ott várakozott a török kormány virágokkal feldíszített különhajója, amelynek a főárbocára felhúzták a magyar nemzeti lobogót,

majd a hajó a miniszterelnökkel és kíséretével fedélzetén a lakosság lelkes ünneplése közepette hagyta el a kikötőt. A yalovai helyi hatóságok képviselői Sztambulig elkísérték a hajót. Sztambulban a hatóságok képviselői és a tartományi kormányzó üdvözölték Bethlen István gróft a hajóból való kiszálláskor.

Tahy László követ a miniszterelnök tiszteletére reggelit adott, amelyen résztvettek a sztambuli hatóságok fejei. A reggeli után a miniszterelnök fogadta a magyar kolónia és a török hírlapírók küldötségeit, majd este hét órakor elhagyta Sztambul. A török külügyminisztérium kiküldöttei és Tahy László követ a határig kísérték el Bethlen István gróft.

A miniszterelnök nyilatkozata

Ankara, november 2.

Istanbulból jelentik, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök elutazása előtt fogadta a Török Távirati Iroda tudósítóját és kijelentette neki, hogy az Ismét pasa miniszterelnökkel és Tevfik Ruzsi bej külügyminiszterrel folytatott eszmecseréi nagy meglepedéssel töltik el. A tanácskozás a mély és szoros barátság légkörében folyt le, amely a két ország viszonyát jellemzi. A két országot érdeklő valamennyi politikai kérdés igen beható merlegelés tárgya volt.

Azt az erős benyomást szereztük, — folytatta Bethlen gróf — hogy minden tekintetben teljes összhang van közöttünk. Természetes, hogy a jövőben is folytatni fogjuk a kapcsolatot szorosabbá tételét a két testvérorszag között.

Bethlen gróf sajnálatát fejezte ki, hogy egyes sajtóorgánumok különleges jelentőséget tulajdonítanak az ő és Venizelos görög miniszterelnök egyidejű ankarai látogatásának és kijelentette, hogy e látogatás egyetlen nemzet ellen sem irányul, hanem természetes és elmaradhatatlan következménye a barátság között meglévő jó viszonyoknak. Hozzáfűzte a miniszterelnök, hogy Törökország és Magyarország érdekei kétségtelenül megegyeznek abban, hogy a béke és a politikai egyensúly tényezői legyenek.

Bethlen gróf ezután a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a gházról és köszönetet mondott a barátságos fogadtatásért, amelyben Törökországban részesítették.

RUMMY

Csak nyugalom!
 Uralkodjon az idegein!
 Türelem —
 rummy! terem!

Bárki megmondhatja Onnek, hogy a legegyszerűbb követelen milyen könnyen lép, milyen könnyedén és fáradtság nélkül jár, kimélve testét és idegeit, ha PALMA KAUCSUK-SARKOT hord.

Égészség, kényelem, lakarekosság megköveteli a PALMA KAUCSUK-SARKOT.

MAGYAR GYÁRTMÁNY.

Tulhalmozott raktárról
IRÓGÉPEK eladás csere kölcsönzés
POLYGON rendkívül kedvező áron
 V. Alkotmány-utca 16. sz. Címre — névre
 Automata 173—75 ügyelni sziveskedjék

Sulya nem növekszik
 ha Pilavin-fürdőket vesz. A Pilavin fenyőfűrdőtableta drogeriákban kapható

Scitovszky még novemberben választatni akar Budapesten

Ha a választás nem felel meg a várakozásnak, akkor a törvényhatósági közgyűlést feloszlatják?

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A fővárosi választáson érdekelt pártok kivétel nélkül a legnagyobb energiával vetették bele magukat a választási harcba. Nem mulik el nap, hogy az egyes pártok a főváros különböző kerületeiben választói gyűlést ne tartanának, ahol a pártvezérek a maguk programja számára kérik a választók bizalmát és szavazatát. Olyan erőteljes agitáció folyik, a plakátoknak olyan tömegével lepik el a várost, amilyenre a fővárosi választások történetében még eddig példa nem volt. A küzdelem mind nagyobb méreteket ölt, anélkül azonban — és ez a legjellemzőbb az egész harcra —, hogy tudnák,

mikorra rendeli el a kormány a választás megtartását.

E tekintetben csupán egy pozitívum van: a törvény, amely kimondja, hogy

a törvényhatósági választás határidejét legkésőbb december 10-ig ki kell hirdetni

és e kihirdetéstől számított tizennégy napon belül meg kell tartani.

A választás határidejét illetően már ismételtlen kérdést intéztek Scitovszky Béla belügyminiszterhez, aki azonban egyszer sem mondott pontos terminust. A miniszter az érdeklődőknek mindig csak annyit mondott, hogy a választást ebben az esztendőben feltétlenül megtartják. Hogy ez valóban így is lesz, annak legbiztosabb bizonyítéka, hogy a kormányt támogató két fővárosi párt: a községi egységes polgári párt és a községi keresztény párt az utóbbi napokban nagy lendülettel vetette magát a választási küzdelembe. E napokban azután Scitovszky Béla belügyminiszter — a sok kérdészködés és faggatás hatása alatt — olyan kijelen-

lést tett, amelyből arra kell következtetni, hogy

a miniszter a választás révén a főváros polgárságában támadt és folyvást fokozódó izgalom gyors levezetésére gondol és azazal a tervvel foglalkozik, hogy a választást még november havában tartatja meg.

Ezt az értesülésünket némely, a kormány szándékait pontosan ismerő fővárosi politikus is megerősítette, de megerősíteni látszik ezt az a körülmény is, hogy a két kormánypárt megbízott emberei mind nagyobb számban keresik fel a választókat, hogy az ajánlólevelet velük aláírassák.

Hangsúlyozzuk, hogy a választásnak novemberben való megtartása csupán — feltevés, mert a belügyminiszter, — tudomásunk szerint, — erre vonatkozóan senki előtt határozott kijelentést nem tett. Ezt a tudomásunkat alátámasztja egy másik — megbízható helyről nyert — értesülésünk, amelyik arról szól, hogy a kormánynak el-tökélt szándéka, hogy abban az esetben, ha a törvényhatósági választás eredménye veszedelmes-tetné a polgári front vezetőszerpét, vagy olyan törvényhatóság kerülne ki a választásból, amely-t a kormány nem tart alkalmasnak a főváros ügyeinek intézésére, —

az ujonnan választott törvényhatóságot feloszlatja

és a törvény megfelelő novelláris módosításával gondoskodik arról, hogy a főváros ügyeit a törvényhatóság kikapcsolásával vezessék tovább azok, akik a kormány bizalmát bírják.

A közeli hetek mindenesetre megadják a választ ezekben a levegőben lévő és a polgárságot közelről érdeklő kérdésekre.

Száztizenkilenc kommunista-gyanús egyént tett ártalmatlanná a főkapitányság, akik az éhségfelvonulást szervezték

124.000 darab röpiratot és két nyomdát foglalt le a rendőrség — Monor község felett egy repülőgép állítólag kommunista röpiratokat dobált le

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság megírta még hetekkel előbb elsőnek, hogy november 1-ére a titokban működő kommunista szervezetek úgynevezett éhségfelvonulást akarnak rendezni a főváros utcáin. A főkapitányság politikai osztálya azonban kello időben fogott hozzá a nyomozás munkájához és ennek köszönhető, hogy sikerült mindazokat az intézkedéseket idejében megtenni, amelyek esetleges tüntetések, rendezvények elfojtására irányultak. Hetényi Imre főkapitányhelyettes, a politikai osztály vezetője a múlt hónap utolsó napjaiban elsősorban is ártalmatlanná tette a kommunista szervezetek vezetőit és lefoglalták azokat a nyomdákat, ahol a lázító röpiratokat készítették. A rendőrség preventív intézkedésének az volt az eredménye, hogy

a november 1-i ünnepnap minden komolyabb rendezvény nélkül muli el, csupán egy helyen próbálkoztak kisebbszérű utcai tüntetéssel,

azonban itt is közbelépett a rendőrség. Az éhségfelvonulás szervezői Bécsből és Berlinből kapták az utasításokat, amelyek úgy szólnak, hogy

november 1-én lehetőleg a munkanélküli tömegeket kell az utcai tüntetések, zavargások céljára megnyerni.

A szervezetek vezetői munkához is látták, azonban a rendőrség ébersége a tüntető felvonulást megrendezését megakadályozta.

Október 25-étől egészen 31-éig 119 kommunista gyanús férj és nő állították elő a főkapitányságra. Ezek közül harmincnyezet a bünygyi osztálynak, tizenötöt az államrendészeti osztálynak és hetvenet pedig a rendőri jelentésekkel együtt az ügyészségnek adtak át.

A 119 őrizetbe vett kommunistagyanús egyén tulajdonképpen a titokban működő Magyarországi Kommunista Párt vezetőiből került ki.

E vezetők nélkül a már megszervezett munka nélküliek nem tudtak november 1-én az utcára kivonulni.

A politikai detektívcsoport két nyomdát foglalt le, 124.000 darab röpiratot kobozott el. A röpiratok tizenegyféle szöveggel jelentek meg. Az összes röpiratokon alul a **Kommunisták Magyarországi Pártja** szerepelt kiadóként. Megállapították, hogy a röpiratokat nemcsak a lefoglalt budapesti nyomdáknak, hanem Bécsben is készítették.

November 1-én a főváros utcáin csend és nyugalom uralkodott, a főkapitányság egész tisztikara permanenciában volt és a rendőrlaktanyában, a főkapitányságon és a kerületi kapitányságokon megfelelő karhatalmi készültség állott. Este hét óra tájban jelentették, hogy a Kossuth Lajos-utca 17. számú ház előtt kisebb csoporto-

sulás történt és néhány fiatalember a már ismert jelszavak kiabálása közben

az Egyetemi Nyomda könyvkereskedésének üvegtábláit követel bedobálta.

A helyszínre érkező rendőrség a tüntetőket széjjelosztatta és a dobálóik közül egy embert, névszerint **Planéta** István huszonnégy éves kályhaszegédet sikerült elfogni. **Planéta** tagadja, hogy a kirakatrombolásban résztvett volna, azonban a szemtanúk felismerték. A rendőrség most azt nyomozza, kik voltak a társai. Egyébként pedig sem a város területén, sem pedig a perifériákon tüntetés, rendbontás nem fordult elő.

Monor község felett egy repülőgép kommunista röpiratokat dobált le?

A főkapitányság központi ügyeletének jelentették a monori főszolgabírói hivatalból, hogy szombaton a késő délutáni órákban egy repülőgép jelent meg a község felett, amely lázító tartalmú röpcédulákat dobált le.

Ebben az ügyben a Reggeli Ujság munkatársa kérdést intézett vitéz dr. Szanik Géza monori szolgabíróhoz, aki a következő felvilágosítást adta:

— Szombaton délután jelentették nekem, hogy egy repülőgép röpcédulákat dobál a község felett. Röviddel utóbb

megjelent a főszolgabírói hivatalban több földművadás, akik összesen öt darab piros-színű röpcédulát szolgáltattak be

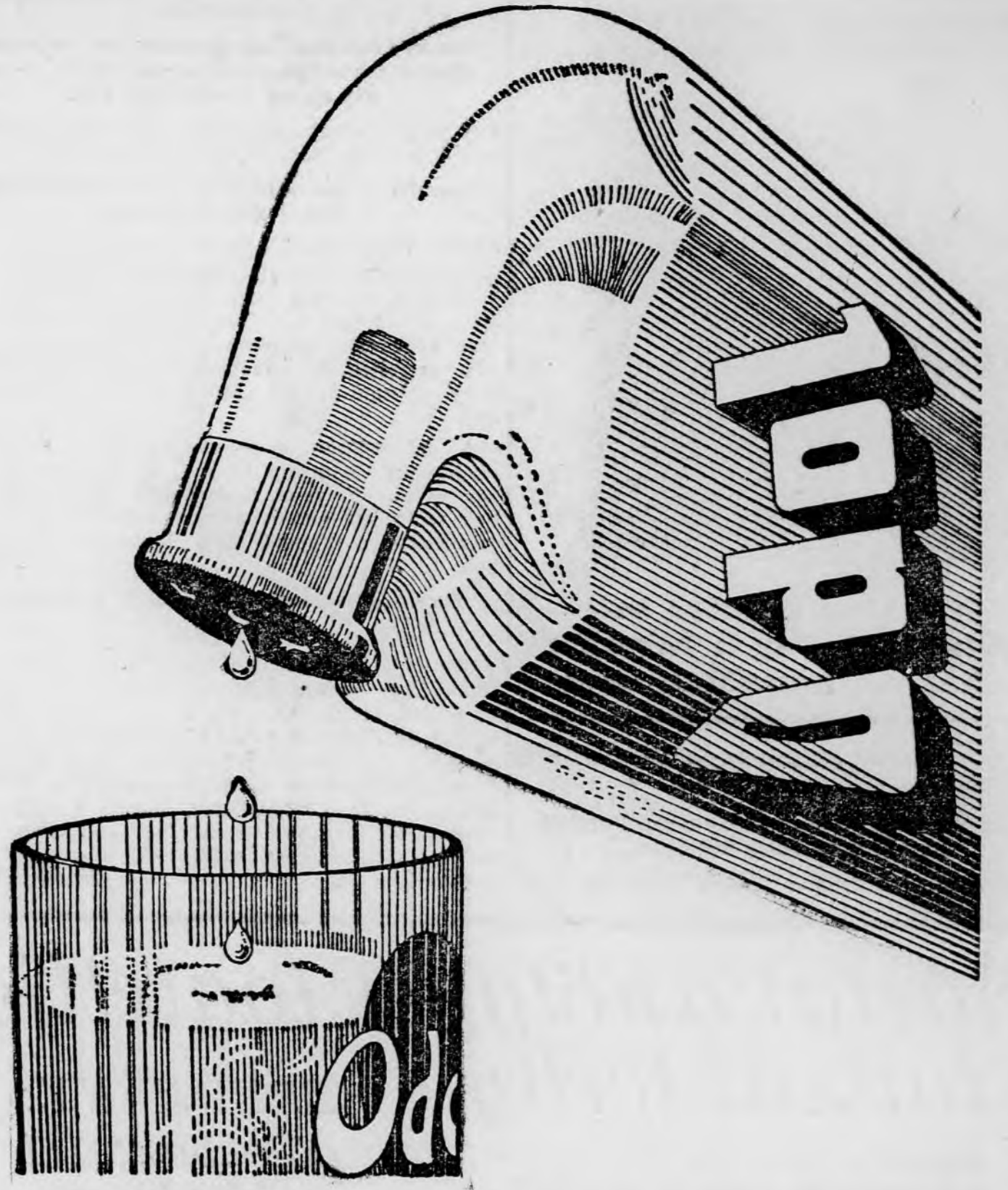
és elmondották, hogy a kora délutáni órákban észrevették, amint egy repülőgép Pestszentlőrinc felől a község felé közeledik. A gép néhány kört írt le Monor felett és közben nagymennyiségű röpcédulát dobott le. Az egész csupán néhány percig tartott, majd azután a gép Gyömrő irányában villámgyorsan eltűnt. Ezeket a röpcédulákat természetesen lefoglaltuk s megállapítottuk, hogy valamennyi azonos szövegű. A Magyar Kommunista Párt bocsátotta ki a röpiratokat és ez-után hívja fel a földművadásokat tömörülésre és arra, hogy vegyenek részt a november 1-én Budapesten megtartandó éhségfelvonulásban.

A monori főszolgabírói hivatalról a különös eseményről még a szombati nap folyamán jelentést tett a belügyminisztériumnak, egyben azonnal intézkedett abban az irányban is, hogy a csendőrség a községet és a környező tanyákat kutasassék át, hogy a feltalálható röpiratokat foglalja le.

Más oldalról is érdeklődtünk a monori röpcéduladobálás ügyében és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

valószínűleg a repülőgépről való röpcéduladobálás néhány helybeli kommunista kitalálása.

Az történetet, hogy az éhségfelvonulás szerve-

Az első benyomás maradandó — s ez a fogak szépségétől függ. Csak az ápolott fogak teszik Önt rokonszenvenessé, csak a tiszta lehellet teszi kellemessé önnel a bizalmas érintkezést. Ha száját és fogait ápolni akarja, nem nélkülözheti az Odolt. Csak az Odolnak van meg az a kettős, kellemes hatása, hogy tiszta lehelletet ad és fertőtleníti a száját és a fogakat. Az Odol antiszeptikus.

zól kerékpáron átvonultak Monoron és több száz röpcédulát az országuton, a szántóföldeken szét-dobáltak.

Ebben az időben repülhetett arra egy utas-zzállító gép és a földeken dolgozó munkások

talán azt hitték, hogy ez a repülőgép dobálta le a kommunista propagandáratokat.

Mindenesetre az illetékes hatóságok minden irányban megindították a legszigorubb nyomozást, hogy a pontos tényállást kiderítsék.

A lajnzi gyilkosság nyomozásában szenzációs új fordulat állott be

Az új nyomozás főleg a magyar Fellner András alibijével foglalkozik — Bauer Gusztávnak borotvát adtak a vizsgálati fogságban

Bécs, november 2.

— A Reggeli Ujság bécsi tudósítójától. —

Két héttel ezelőtt a Reggeli Ujság — még a lajnzi gyilkosság tárgyalása alatt — a kül- és bel-földi sajtóban elsőnek közölte, hogy a gyilkosság ügyében szenzációs fordulat következett be és új nyomozás indult. A Reggeli Ujság híret elő-ször kételkedve fogadták. Két napra rá azonban, szerdán, minden indokolás nélkül berekesztették a tárgyalást, az aktákat visszahelyezték a vizsgálóbíróhoz és a vádlott továbbra is vizsgálati fogságban maradt.

Akkor érthetetlen volt ez a minden tradícióval szakító fordulat, hiszen a nyomozás már a pert megelőzően két teljes évig tartott.

A meglepő fordulat okát újból a Reggeli Ujság közli elsőként a nyilvánossággal.

A per folyamán néhány olyan tény merült fel, amelynek tisztázása nélkül ítéletet hozni nem lehetett. E tények között elsősorban Fellner András alibije áll. A védelem, amely Bécs egyik legkiválóbb ügyvédének, Schönbrunn Hugó dr. kezében volt, Fellner Andrásról, a meggyilkolt asszony férjéhez kihallgatása alkalmával egyetlen egy kérdést sem intézett. Ebből a rendőrség bünygyi osztályának vezetője, Wahl dr., udvari tanácsos azt következtette, hogy a védő a per végén megkísérlti Fellner András alibijének meg-döntését. Ezért indított Wahl dr. újabb nyomozást, hogy hivatalból bizonyítsa Fellner András alibijének helyességét.

A vizsgálóbíró ezért Olaszországba utazott és Velencében néhány kihallgatást eszközölt. Innen — és ez a lényeges — derzo községbe utazott, ahol a gyilkosság napján Fellner András és akkori menyasszonya, Gertrude von Koch, autóbaleset áldozatai lettek.

Az ottani orvost, aki a sérült Fellnert kezelésbe vette, Fellner alibijének koronatanuját, a vizsgálóbíró most, három év után látta először szükségesnek, hogy személyesen is kihallgassa.

Ez a kihallgatás szenzációs fordulatot jelenthet a perben. Kiderült ugyanis, hogy

Gertrude von Koch asszonyt régi ismeretség

és barátság fűzi az orvoshoz, akihez a sérülteket bevitték. Ezenfelül az orvos a látogatás napját csak naplójából tudja megállapítani, amelyben a következő áll:

„1928 július 17. Magyar gróf és grófnő autóbalesete.“

Elképzelhető ugyan, hogy Fellner András, aki Velencében is bárónak tituláltatta magát, Ode-zóban mint gróf lépett fel, de viszont tény, hogy ezen a napon az orvost már régi barátság fűzte a későbbi Fellnernéhez, tehát előtte

Fellner nem mondhatta magát grófnak.

A nyomozás folyamán még egy körülmény tűnt föl. Az autó, amely egy árokba fordult, 24.000 lirába került. A reparatura 20.000 lirába.

Ez azt jelenti, hogy az autó teljesen szétromsolódott. Ezzel szemben az autó utasai majdnem sértetlenek maradtak.

Gertrude von Koch nem sérült meg, Fellner András pedig az orrán és lábán

olyan könnyen sérült meg, hogy utját azonnal folytatni tudta.

Az újabb nyomozás folyamán — amelynek részleteiről természetesen csak a legnagyobb nehézségekkel lehet értesülni — még egy harmadik tény is merült fel. Az olasz carrabinieri határállomás első jelentése szerint Fellner a gyilkosság napján lépte át a határt. Egy másik jelentés az első jelentést helyreigazítja és azt mondja, hogy

a gyilkosság napján nem Fellner András, hanem egy más Fellner lépte át a határt. Ezt a második tükzatos Fellnert mind a mai napig nem sikerült felkutatni.

A Reggeli Ujság bécsi munkatársa Bauer Gusztáv vizsgálati fogságáról néhány igen érdekes részletet tudott meg.

A vádlottat a tárgyalás elhalasztása szörnyen megviselte és az elegáns fiatalember teljesen megtört.

Tárgyalás után a vizsgálati fogság összes priviligiumait megvonták tőle, de ügyvédje közbelépé-

Vörös Feri minden este és délután 5-7-ig a Népopera kávéházban muzsikál, énekel

sére ezeket visszakapta, sőt anyja látogatását is engedélyezték.

Az özvegy öregasszony néhány nappal ezelőtt meglátogatta fiát a börtönbe. A találkozások igen drámái voltak és Bauernak kel-

lett síró anyját megvigasztalni.

Bauer különben kottapapírost és rejtvény- ujságot kért. Egész napja ezzel telik: — ze- nét szerez és rejtvényt fejt.

Egy nagy szimfónián dolgozik és a szomszédos cellák lakói sokszor hallgatják, amikor

ismeretlen melódiákat dudol a gyilkossággal vádolt Bauer Gusztáv.

Azután teljes apátiába esik vissza, napokig hallgat, ha pedig reájön a rejtvényörület, egy nap két-három rejtvényujság minden rejtvényét megfejt. Lexikonra soha sincs szüksége. Bauer sokszor késő estig dolgozik, zárkájában olyan lámpát szereltek fel, amely az asztalig lehúzható, hogy gyenge szemei este is tűrjék a megerőltetést.

A látogatáson, a rejtvényujságon, a kottapapíron és a zsinóros lámpán kívül azonban még egy olyan előnyben részesítették Bauert, amelynek volt legalább is nagyon kétséges, de amely mindenestre egyedül áll a fogházak történetében.

Bauer Gusztávnak visszaadták a borotvakését.

Tudvalevő, hogy minden fogolytól még egy zsebtolvajlással vádolt fogolytól is elveszik nemcsak bicskáját, revolverét, hanem még nadrágtartóját, szíjját és cipőfűzőjét is, hogy magában kárt ne tehessen. Ez történt Bauer Gusztávnal is. Bauer Gusztávnak, akinek most visszaadták a borotvakését. Pedig köztudomású, hogy a vizsgálati foglyoknak borbély áll minden fogházban rendelkezésükre. Bauer Gusztávnak visszaadták a borotvakését... Hans Habe.

Eláztak a hölgyek toalettjei a futballderbyn EREDMÉNY: gólokban: 1:1 pofonokban: 5:5

Semmire sincs pénz már ebben a városban. Üresek a színházak, üresek a mozik, üresek a kabarék és üresek az üzletek. Vasárnap délután minden taxit lefoglalt a publikum, vasárnap délután két órára megszűnt a gazdasági válság, nyoma sem volt a pénztelenségnek. Ezen a délutánon mindenki kiadta a pénzét, mert Ferencváros-Hungária mérkőzés volt, azaz a derby... Mert mi a derbyhez képest az osztrák-magyar meccs, a magyar-cesh küzdelem? Semmi. A kereskedő, aki szombaton hét pengőt árul, este elrohant a jegyirodába és megvette hatötvenért a futballjegyet, vesszen a vasárnapi ebéd jelszóval. Szombaton délután nyitva voltak a zálogházak, a vasárnapi futballjegy érdekében sorozatos elzálogosítások is történtek.

Szép, száraz futballidő volt s így már a második csapatoknak, az úgynevezett B-csapatoknak a mérkőzésein is rengeteg ember szorongott a tribünön. A B-csapatok küzdelmeiből a Ferencváros került ki győztesen. Mire aztán egy bizakodó Ferencvárosi drucker így sóhajtott fel:

Remélem, aki bét mond, az mond át is. A nagy csapatok kivonulásakor olyan tapsvihar volt, amilyen régen hallott az FTC-pályán. Ekkor már huszonhátezer emberből álló korszor keretezte a pályát. Hatalmas iramu, felejtetellenül szép mérkőzés volt és végül a meccs 1:1 arányban döntetlenül végződött.

Mialatt a pályán csak 1:1 gól eset, azalatt a tribünökön külön küzdelmek folytak. Átlag öt-percenként esett egy-egy pofon. A verekedések sorozatát az állóhelyen kezdte meg egy lelkes ferencvárosi hívő, aki az előtte álló Hungáriadruckernek úgy vágott a fejére az esernyőjével, hogy azt menten előntötte a vér. A verekedések ötperces szünetekkel állandósultak. A legszébb pofon az volt, amelyet egy ismert Hungária-lívó orvos kent le ferencvárosi szomszédjának. Ez a pofon olyan erős volt, hogy csattanása megreszketette a levegőt. Dicséretére legyen mondva a heves vérmérsékletű doktornak, hogy a pofon átnyújtása után rögtön orvosi segítségben részesítette boldogtalan szomszédját.

Bár nem számoltuk, beavattottak szerint a Ferencváros-Hungária mérkőzés pofonaránya 5:5 volt. Félidő 2:2.

A mérkőzés közepe felé megeredt az eső, amire a korzópublikum és különösen az ősi toaletteikben pompázó hölgyek megkínálni próbálták fedett helyek felé. A pálya emberei azonban nem engedték őket túl a korláton, mondván, hogy aki korzóra váltott jegyet, az üljön a korzón. Még ha esik is az eső.

Engedjenek ki minket a korzóról — süvített egy öblös férfihang —, a feleségem toalettje tönkremegy. Hol a rendező? Engedjenek a rendezőhöz.

Mire egy cinikus hang leintette: — Mit kiabál folyton a rendezőhöz? Talán mindjárt Reinhardtot hozzuk ide magának. Minden jó, ha a vége jó. Nagy volt a bevétel, eldöntetlen volt, tehát egyik csapatnak sincs oka szomorúságra. A ferencvárosiak játékosai, Lázár nem vált be. Egy gólt sem rugott. Valaki azt mondta, hogy Lázárnak ez lesz a nótlája.

Lázár vagyok a gólok lakomáján... Kint volt tout Budapest, kivéve a politikai és művészeti előkelőségeket, akik pedig az utóbbi időben tüntetően jártak a mecekre. Azért láttunk egy érdekes arcot: Nyiregyházy Ervint, a világhírű hegédművész, ott izgult az egyik páholyban — még pedig a Hungáriáért.

A meccs negyed ókor ért véget és fél öt után néhány perccel már elindult a hatalmas autótábor, vissza a városba. Az egyik kabinban síró, nyöszörgő emberek körül szorgoskodnak orvosok. Ezek az urak nem játékosok. Ők azok a nézők, akiket kétszer negyvenöt perc alatt jelfojtottak.

Egy táncosnő miatt sikkasztott és megszökött a lengyel vezérkari főnök

Varsó, november 2.

A Reggeli Ujság tudósítójától — Lembergből nagy katonai botrányt jelentenek. A lengbergi hadtestparancsnokság vezérkari főnöke, Krause, nagyobb összeg elsikkasztása után külföldre szökött. Kíséretében volt egy táncosnő, aki idáig egy kabaréban működött.

EGY SZOBA TAPÉTAZÁSA 60 P

ESTEIT MENNYEZETTE! SINKÓ tapétázó, festő és mázolómester VI. Andrásy-ut 66. Vörösmarty-utcai oldalon. — TELEFON: 177-23

Az egységspárt akcióra készül a drágaság letörésére

A csütörtöki pártértekezleten foglalkoznak a kérdéssel, amelyen gróf Bethlen István is megjelenik

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Kedden délelőtt folytatja a képviselőház a lakásépítési törvény tárgyalását, amelynek a részletes vitája igénybeveszi esetleg a csütörtöki napot is, mert Gaal Gaszton, Fábrián Béla és a szociáldemokraták számos indítványt kívánnak benyújtani.

A javaslat letárgyalása után az egységspárt azokkal az intézkedésekkel kíván foglalkozni, amelyek a tej, a kenyér és a mezőgazdasági szükségletek árának a leszállítására vonatkoznak.

A pártban az a hangulat alakult ki, hogy nem szabad az erre való kezdeményezés lehetőségeit és előnyeit az ellenzékre bízni, hanem magának a

pártnak kell ezen a téren kezébe venni az iniciatívát.

Pénteken a kereskedelmi minisztériumban máris megkezdődtek az ezirányú tanácskozások és

úgynevezett benzinankétet tartottak, amelyen Bud János miniszter elnökölt és azokról az intézkedésekről tárgyaltak, amelyeket a benzin, a szén és a petróleum árának a csökkentésére kell életbeléptetni.

A csütörtöki pártértekezlet, amelyet az egységspárt Esterházy-utcai helyiségében tartanak, részletesen foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. Az értekezleten a miniszterelnök is megjelenik és tájékoztatja a pártot ankarai utjának eredményeiről.

Nagyarányu „Hirig Simon“-t terveznek keddre a Müegyetemen

A zsidó hallgatók nem mennek be kedden az órákra és védelmet kérnek a Müegyetem dékánjától

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Ugyálszik az egyetemeken állandósul a nyugtalanság, amely körülbelül tíz esztendő óta minden tanév megindulásakor felüti a fejét. Legelőször is erre vall az, hogy napról-napra ismétlődnek meg tumultuózus jelenetek, amelyek semmiképpen sem hasznosak, hiszen a külföldi sajtó máris eltorzított formában és túlzott kiszélesztéssel beszél ezekről a kisebb jelentőségű zavargásokról. Tavaly, amikor Doleschall Alfréd volt az egyetem rektora, egyik napról a másikra be tudta szüntetni a nyugtalanságot, az egyetem aulájában kifüggesztett és sajtóközleg aláírt nyilatkozatával, amelyben azokra a súlyos jogi következményekre figyelmezteti a diákokat, amelyeket zavargás esetén szenvedhetnek. Figyelmeztette a diákokat arra, hogy fokozott ellenőrzéssel ügyel majd arra, hogy minden zavargót fülöncsípjenek. Ez történt tavaly és a tavalyi szórványos incidensek meg is szűntek, hogy az idén ismét újra kezdődjenek.

Ezzel azonban nem a Tudományegyetemről van szó, hanem a Müegyetemről. A Müegyetem diákjai között szombaton délelőtt cédulákat osztogattak, amelyen csak ennyi volt a felírás:

Hirig Simon.

Aki az egyetemi zavargások krónikáját ismeri, tudja, mit jelent Hirig Simon? Hirig Simon jelenli a verekedést, a «hecceket» feléledését. A keresztény diákoknak, akik között a röpcédulákat szétosztották, megmondották, hogy

Hirig Simon kedden délelőtt lesz, valamilyen nyien jöjjenek el, mindenkire számítanak. A keresztény diákok között vegyes érzelmeket kellett a röpcédulák szétosztása.

Ma már megállapítható, hogy a diákság zöme nem óhajlja az incidensek megismétlődését és tanulni akar. Legalább is erre vall az a tény, hogy

a keresztény diákok elmondták zsidó kollégáiknak, hogy keddre antiszemita zavargást terveznek és ne jöjjenek be a Müegyetemre ezen a napon, nehogy kellemetlenségben legyen részük.

A Müegyetem zsidó diákjai — értesülésünk szerint — elhatározták, hogy hétfőn délelőtt a Müegyetem dékánál hivatalában bejelentik értesülésüket és előre jelzik, hogy kedden délelőtt nem jelennek meg az órákon.

Ezzel vis majort is jelentenek be azzal szemben, hogy esetleges katalógusolvasáskor kárt szenvedjenek. Egyben a dékánai hivataltól védelmet kérnek.

Informátorunk elmondotta, hogy a keddi mü-

egyetemi zavargást egészen nagyarányúan szervezték meg, mégpedig — nem müegyetemi hallgatók. A diákoknak, akik között a röpcédulákat szétosztották, azt mondták a röpcédulaosztogatók, hogy

olyan verekedés, amilyen a keddi lesz, még eddig sohasem volt.

A verekedés ezután nyilván elmarad, minthogy a zsidó diákok a keddi napon testületileg távolmaradnak a Müegyetemről.

A fúszkereskedők tájékoztatására

A „Fúszkereskedők Lapja“ e hó 26-iki száma két cikkben tárgyalja a Fúszkereskedők Országos Egyesületének 1930 október 19-iki nagygyűlését és a gyűlés határozatát a földmívelésügyi miniszter elé terjesztő küldöttség eljárására vonatkozólag.

Az egyik cikk Hoffmann Mihály, a Fúszkereskedők Országos Egyesülete elnökének megnyitóbeszédében tett következő nyilatkozatot közli: „Kénytelen vagyok felelősségem teljes tudatában kijelenteni, hogy a most megindult és a kereskedelem ellen irányuló mozgalomnak fő mozgatója az említett (Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ) m. kir. tejszövetkezet. Ennek kijelentéséhez annál is inkább jogom és okom van, mert visszaemlékszem, amikor a Kamarában tárgyaltunk, ennek a vállalatnak a vezérigazgatója távolartotta magát, nem jött el az anketúra, a másik tejszövetkezet vezetője azonban ott volt, velünk együtt jelentette ki, hogy minden olyan törekvés, amely a fúszkereskedők kezéből a tejet ki akarja venni, mérenylen ezen szakma ellen.“

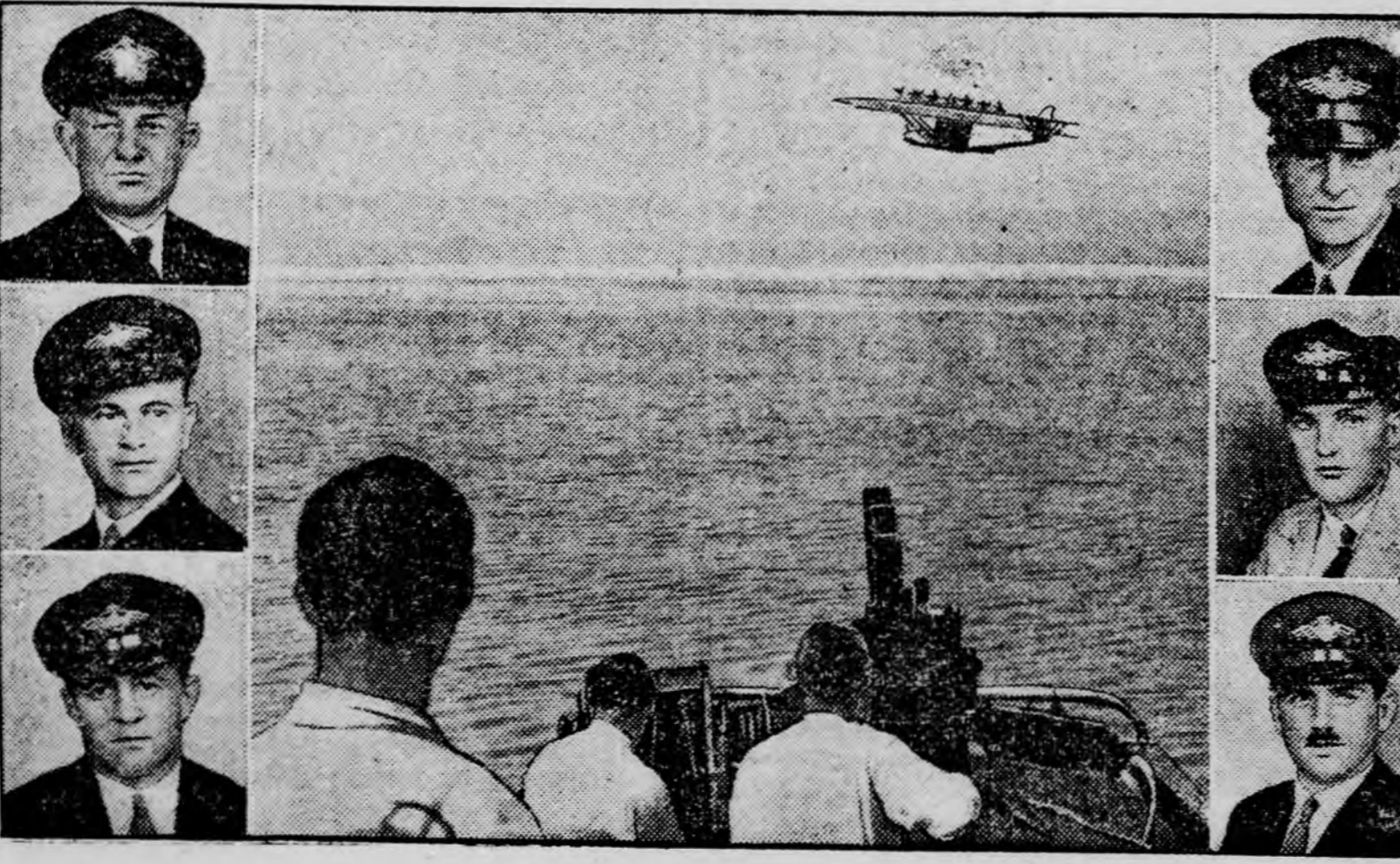
A másik cikk Mayer János földmívelésügyi miniszternek a Fúszkereskedők Országos Egyesületének az 1930 október 19-iki nagygyűlés határozatát előterjesztő küldöttségnek adott válaszában foglalt következő nyilatkozatát közli: „Amikor az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központtól aziránt kértem információt, hogy hány fúszkereskedő foglalkozik Budapestén tejszűrtással, azt a választ kaptam, hogy ezeknek száma 850. akik 5-20 liter tejet hoznak naponta forgalomba, úgyhogy egy fúszkereskedőnek 30 liter átlagos napi eladási mennyiség jönne ki.“

Ezen közlésekkel szemben tényekkel állapítjuk meg a következőket: A Hoffmann Mihály elnök nyilatkozatában tárgyalt, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában tejszűrtést tartott összejövetel és megbeszélés úgy az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ, mint vezérigazgatója előzetes tudtán kívül, értesítésünk nélkül folyt le, mert a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara részéről meghívott egyikünk sem kapott.

Hoffmann Mihály, a Fúszkereskedők Országos Egyesülete elnökének a „Pesti Napló“ 1930 október 18-iki számában a „Harc az olcsó kenyérért és tejjel“ című cikkében közölt, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központtal kapcsolatos tényellenes nyilatkozatára a „Pesti Napló“ 1930 október 19-iki száma a következő nyilatkozatunkat tette közzé: „Hoffmann Mihály urnak a „Pesti Napló“-ban tett nyilatkozata tévedésen alapszik, tévedés ugyanis az, hogy a Tejszövetkezet a tejet csak a saját fiókjaiban engedni árusítani. Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ kijelenti, hogy hasonló gondolattal soha nem foglalkozott, mert a tejszűrtés engedélyezése kívül esik működési és rendelkezési körén, másrészt pedig az OMTK sokszáz fúszkereszt szolgált ki tejjel és minden törekvése oda fog irányulni, hogy a közötté és a fúszkereskedők között eddig is fennállott legjobb viszonyt minél jobban kimélyítse, mert véleménye szerint Budapest tejszűrtése a fúszkereskedők közérdekű részvétele nélkül meg sem oldható.“

A földmívelésügyi miniszter nyilatkozatát tartalmazó közlés tekintetében pedig a helyes tényállás az, hogy a m. kir. földmívelésügyi minisztérium az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központtól csupán az általa tejjel ellátott fúszkereskedők számára és az azok által közvetített tej mennyiségéről kért és nyert tárgyalog, tényhű adatkimutatást.

Budapest, 1930 október 27. Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ m. sz.

A DO X STARTJÁ AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Középpütt: az óriás repülőgép a Bodeni tó felett.

Jobboldalt: felülől lefelé Brewton mérnök, az amerikai Curtiss művek vezetője, ki az új motorokat szállította, alatta Kiel távirótiszt és Eitel mérnök.

Balról: Crisztianzen, a parancsnok, alatta Merz mérnök és alul Schildhau hauer pilóta.

Az egyetlen magyar illusztrált reklám-szaklap a reklámélet Kiadóhivatal: V, Bálvány-utca 12

Megjöttek a japán színészek

Este nagy sikerrel játszottak a Városi Színházban

Vasárnap reggel. Már jelzett a prágai gyors, amelyik az első japán színészeket hozza Budapestre. A perronon kis társaság álldogál: Imaoka japán professzor, aki pompásan beszél magyarul, Kun Imre dr. impresszárió, Sik Rezső, a Városi Színház főrendezője és néhány fotográfus.

— Honfitársaim az ősi japán művészetet hozták magukkal, — magyarázta halkán Imaoka. — Japánban háromféle színjátású stílust ismernek.

A legelső a kabuki. Ez a név három fogalomból tevődik össze. Ka annyi mint ének, bu a tánc, ki a játékot jelenti. A kabuki táncal tarkított, zenével aláfestett drámai játék, amelyben a legtöbb szerep fegyveres mérkőzés is.

A kabuki-stílus háromszázéves, van ősi irodalma és zeneanyaga. A singeki-stílus újabb ke-

esett a trust választása ő rá. Ma már elmondhatjuk, hogy az újítás óriási sikerrel járt, mert Európa nagy városait dícsőséggel abszolvták. A szállodában fölkerestem Tsutsuit. Szárar, professzoros kis japán.

— A jó színésznek olyannak kell lenni, — kezdte csöndesen, — hogy pusztá játékkal megértse magát. A nyelv majdnem mellékes. A játék meg kell, hogy értesse a mi pszichénket.

Eppen ezért hozzányultam az ősi anyaghoz és kiirtottam belőle mindent, ami csak szó. Ez nem európai preparálás akar lenni, hanem otthon is ez a felfogásom. Azonfölül én Shakespearevel tartok: a darab nem lehet egyhangulatu. A leg-súlyosabb drámában is elkelnék a vidám részletek.

A JAPÁN SZÍNÉSZEK MEGÉRKEZÉSE.

letű, ezek a színészek már modernbb japán nyelven modernbb hazai darabokat játszanak. A harmadik: a komédia. Ez alatt értik az európai daraboknak japánok által való előadását.

— Melyik a legelterjedtebb Japánban? — Fölközzön a kabuki, noha a színészek az ősi nyelven beszélnek, amelyet még a mai japán sem ért meg teljesen. Darabjaik sokszázévesek, úgy szállnak generációról generációra.

A játéktípus pedig valami olyan ősi formába rögzített, amelyről az európai színészek fogalma sem lehet. A színésznek nincs szabad mozgása, minden mozdulat, a járás, a láb és kéz működése, a fej tartása stb van írva, minden gesztus sokszáz évvel ezelőtt kialakult póz, minden szó, minden hangszólás tradícionális.

Eppen ezért Japánban a színészet nem könnyű mesterség. Legalább a kabuki-színészet nem az. Ma már vannak zsinisokaink, de husz évvel ezelőtt ez még ismeretlen fogalom volt Japánban. Színészdinasztiák voltak, amelyekben a színjátás apáról fiúra öröklődött. A kabuki-stíluson belül meg lehetett ismerni, hogy egyik vagy másik színésztársulat melyik színészdinasztiához tartozik. Ha apadt a nemzetség, a családíró adaptálta a legtehetségesebb növendékeket, ezek fölvevtek a család nevé, ami a mesterségükben márkát jelentett. A legheirisebb ilyen színészdinasztiák a Ichi-kawa Danjurótól származik, az ivadékok tizenöt emberöltőn át még ma is a legheirisebb színészek Japánban. A család tagjai már legzsengőbb gyermekkoruk óta készülnek erre a pályára és hosszú idő kell, amíg színészekké képezik ki magukat. Ismerniük kell az ősi színjátás minden mozdulatát, minden hangsúlyát, ismerniük kell a táncokat és remekelniük kell a fegyverforgatásban. A japán aktor nemcsak színész, hanem artista is.

Imaoka professzor előadása abba maradt, mert befut a prágai gyors. Elsőnek Irie száll le a társulat direktora, inkább adminisztratív ember, mint színész, utána Tsutsui, a főrendező ismert reformálója a japán művészetnek, akit odahaza Reinhardt-ként tisztelnek. Azután egymásután bujnak ki a kocsiból: Yamada, neves karakter-színész, aki sűrűn játszik női szerepeket, Yamakata, a társulat komikus, Isumi, az intrikus, Mori, a tanult táncos, mögöttük félénken mosolyogva Chigusa kisasszony, a primadonna és Nenő kisasszony. Összesen tizenhat férfi és nyolc nő érkezett. A társulatot négytagú zenekar és néhány műszaki ember egészíti ki.

Az amerikai impresszárió, aki a társulatot kíséri készségesen szolgál fölvilágosításokkal.

— Japán színészek sohasem játszottak Japán határain kívül. Los Angelesben néhány gazdag japán ur elhatározta, hogy a japán színjátásút bemutatja Amerikának. Nagy összeget bocsátottak Tsutsui rendelkezésére, aki megszervezte a társulatot és összeállította a műsort.

Ugyancsak ő végezte az átfórmálás munkáját is. Teljes eredetiségében ugyanis nem lehetett európai ember elé vinni az ősi japán darabot. A japán pszichéje más, azt európai ember megértani nem képes, úgy kellett tehát fórmálni az anyagot, hogy a külsőségeken legyen a hangsúly. A hosszú monológokat játékkal kellett helyettesíteni és a szomorú hangulatu szinpadí anyagot deris részekkel kellett tarkítani. Tsutsui már odahaza megpróbálkozott az ősi japán szinpadnákkal ezzel a reformálásával, ezért

Rendkívüli férfing ajánlat!

A világhírű „RICHARD GOODAIR“ manchesteri cég gyárából egy egészen különleges fehér inganyagot szereztem be. Ez a fehér anyag teljesen eltér az általánosan hirdett selyem puplinanyagoktól, mert finom sodrott egyiptomi macó fonálból készült, fényes mosás után is megtartja, lágyan omlós, szépsége azonos a selyemmel, de sokkal tartósabb.

Ingeimet eddig a legszolidabb kalkuláció mellett sem tudtam

18 pengőnél olcsóbban

előállítani. Most azonban módomban áll ezen különleges minőségű ingeket

november 1-től 10-ig **12.50 P-ért** árusítani.

Ingeim feltétlen megbízható szabását **55** éve fennálló cégem garantálja

LUSTIG EDE cég, Budapest, VII., Rákóczi-ut **2**
Mindenkinek érdeke ezt a ritka alkalmat kihasználni!

Vasárnap este a Városi Színházba gyűlt a főváros művészvilágának színe-java, hogy megnézze a japán színársulatot. Az első darabot — *Koi No Jorakura* — (Szerelmem a cse-resznye virágzás idején) inkább kíváncsi, mint ámuló szemek figyelték. Tetszett a stílizált játék, tetszettek a díszletek és a pompás ruhák, de az egész produkció nem váltott ki nagyobb hatást. A második darabban — *Kage No Cihkara* — (Szunvadó jóvendő) azután teljes erejével kibontakozott a stílus, amelynek apostolai ezek a japánok. Talán egyetlen jelző illik arra, amit csinálnak: félelmetes. Megdöbentő realizmussal ábrázolnak embereket, félelmetes precizitással játszanak össze, nehéz eldönteni, mi erősebb bennük, a színész vagy az artista. A fojtott, mélyről feltörő hangok, az érzékeknek ez a döbbenetes megjelenítése az arcokon, a tömegjelenteknek képszerűsége, az egész produkció szákszázalékos színház. Van köztük egy Kivoski

Minasi nevű fiatal színész, aki öt percen keresztül megjátszott egy feltörő sírást. Az arcnak ezer változata, a fájdalomnak viharosan tovarohanó sora a sárga arcan, az ujjaknak lázban reszkető játéka, végül a megindulni nem tudó könnyeknek a lélek mélyéből való fölfelé viaskodása: félelmetes. Így szenvedni, szenvedést így ábrázolni európai embernek nem adatott. Megrázó alakítást produkált Takapro Tsutsui is, a társulat rendezője, lelke. Kaso Yamada egy öreg ember törődöttségét, félelmét és örömet vitte a szinpadra olyan realizmussal, amely már nem is színjátás, hanem való élet.

A két darab közt táncokat mutattak be, amelyek közül a lárva-tánc tetszett a legjobban. Harmadik darabnak *Kanjuico* című katonadrámát játszották el a közönség zugó tapsai közt. Ebben a két képből álló műben ismét Tokujero Tsutsui aratott nagy, megérdemelt sikert.

A sajtó kizárása a tanácsulésekből csak a panamák zavartalan burjánzását mozdítja elő — mondotta Bródi Ernő képviselő

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Nemzeti Demokrata Párt három helyen rendezett vasárnap délelőtti a közlő fővárosi választások alkalmából gyűlést és pedig az Erzsébetvárosi Központi Demokrata Körben, azután a Terézvárosi Demokrata Körben és a Lipót város demokratikus polgársága részére a Lloyd-palota nagyteremben és mind a három helyen nagy számú közönség jelent meg a gyűlések szónokainak meghallgatására. Az Erzsébetvárosi Központi Demokrata Körben Magyar Miklós bizottsági tag volt az első szónok, aki a demokratapártnak a multban a polgárság érdekében végzett munkásságáról számolt be, mert a demokratapárt harcolt a villanytak, a gáznak, a közlekedésnek tarifacsökentéséért és ezektől a kérdésektől kezdve minden olyan érdekért, amely a kispolgárság javára való volt. A következő szónok Fábán Béla országgyűlési képviselő volt, aki azt fejtegette, hogy mióta politikai pályára lépett, harcolt ez ellen a rezsim ellen,

harcolt a forgalmiadórendszer ellen, amelynek behajtása többre kerül, mint maga az egész adóbevétel.

Harcol e rezsim ellen, amely Magyarországon minden városban és faluban konkurens szövetkezeteket csinált a kereskedők és iparosok pénzén és amely még az asztalosok ellen is megcsinálta a maga koporsóüzem konkurenciáját. Beszéde további részében azt fejtegette, hogy ennek az országának halakban bőséges folyó, gabonában dat földjei, virágzó kereskedelme és iparvállalatok voltak. Itt a munkás kezének híret az égig vitte a gyárkémények füstje. Ez a nép nem tunya, ez dolgoz és szorgalmas és

a verejtékező magyar munkás kezét mindennél megbeszéli a világon, csak Magyarországon nem.

Adjátok szavazatokkal — így fejezte be Fábán Béla nagyhatalmat keltő beszédét — a fegyvert a mi kezünkbe, adjatok olyan sereget, amely nem ugrik meg a lövészárkokból, adjatok sok harcost, hogy ne kevesen menjünk rohamra, hogy ne kevés ember védje a polgárság jogait, hanem hogy a városi politika vára ismét a polgárság vára legyen és hogy abban életre-halálra elszántan megvédhessük ennek az utolsó ütközetnek rohamában Budapest polgárságának érdekeit.

A Terézvárosi Demokrata Körben tartott gyűlésen Bródi Ernő dr. képviselő volt az első szónok, aki fővárosi törvény hiányait fejtegette, mert ez a törvény teljesen a most hatalmon lévő párt testére van szabva s nem egyéb, mint a polgárság jogainak kijátszása. Az új fővárosi törvény egyik legsúlyosabb kifogás alá eső része annak a 90 tag-nak a kivételése, akiket csak hatalmi szóval kiltetnek a városi polgárság nyakára anélkül, hogy egyetlen szavazat is esne rájuk.

A második sérelem a sajtónak a törvényhatósági tanácsulésekből való kirekesztése, pedig a sajtó kizárása, — mondotta Bródi, — csak a balkanizmus és a panamák zavartalan burjánzását mozdítja elő.

A következő szónok Pakots József országgyűlési képviselő beszédében azt fejtegette, hogy a polgári társadalommal szemben a legzordabb és legridegebb kormányzat érvényesült tíz éven keresztül és ezért most el kell következnie a lelkek felszabadulásának, a polgári gondolat és öntudat feltámadásának, amely kiltárja a kapukat a munkának, a tisztességnek, a jobb és demokratikusabb jövőnek.

A Lipót város polgárságának a Lloyd-palota nagyteremben tartott gyűlésén Neumann Lajos, a Cobden Szövetség alelnöke szólalt fel elsőnek, majd Gál Jenő országgyűlési képviselő beszélt, aki felszólította a polgárságot, hogy készülődjön fel a harcra, amely elpusztítja a fekete városházat, hogy megteremtjük a tiszta polgári munka uralmát.

— Valamit a nőről, aki új jövevény a japán szinpadon...

— Vagyunk egy páran, akik a kabuki-stíluson belül is szakítottunk az évszázados tradícióval. Igenis, helyet adunk a nőnek a szinpadon. Persze, ma még nem túl előkelő ez a hely, mert a színésznő multja alig pár évtizedes és még nincs a véreben a tradíció, amely a mi éltető elemünk.

A fontosabb női szerepeket még ma is férfiak játszik, amit pedig a nők produkálnak, az egyszerűen leutánzás a nőket játszó férfiaknak. Emberöltök kellene ahhoz, hogy mindazt eljátszák, amit a mult fölhalmozott. Nagyon boldog vagyok, hogy ebben a közelebb hozott formában Európa megértette a mi produkciókat.

Végezetül benéztem Chigusa kisasszonyhoz is. Kicsit nehezen felel a kérdésekre, inkább nevet apró, gyerekes nevetgélessel.

— Kobéban születtem, hihihihí. Jó ott születni! Gyerekkoromban táncolni tanultam. Odori-táncosnő voltam, nemzeti tánc, hihihihí... Jó... szép... Hívtak színházhoz... mentem... Szűlők nehezen beleegyezni, hihihihí. Oszaka és Kobé körül jártam a társulattal.

— Melyik a legkedvesebb szerepe?

— Amelyiket gazda parancsolni, hihihihí... Mind kedves... muszáj játszani.

— Miben volt a legnagyobb sikere? Lehunyja a szemét (kedvenc játéka) és mosolyog.

— Nem fog felelni — mondja magyarul Imaoka professzor —, mert a japán sohasem beszél magáról (őh, magyar művészek és művésznők). Ezt állja a mi erkölcsünk...

A kisasszony váratlanul mégis megszólal.

— A legnagyobb siker, Azt én nem tudhatom. Azt az tudja, aki lát minket, hihihihí... (figyeljétek hazait)! Csak a közönség tudja megmondani, hogy mi tetszik neki, a színész soha.

Erkölcseikben meggyarapodva távoztam a kisasszony szobájából, aki igen nyájasan híhizett utánam, aztán összebujt a társnőjével és úgy kacagott az ágyon, mint egy vasott kőlyök...

(U. D.)

1000 pár

finom női, gyermek- és férficipő

részben kézi munka és egyes párok, amíg a készlet tart

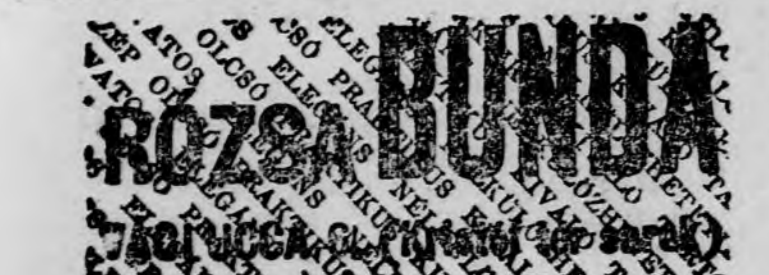
P 5.— P 8.— P 10.— P 12.— P 15.—

Készpénzfizetésnél további 10% engedmény

Férfi öltöny-szövet	garantáltan kiváló, tiszta gyapjú minőség részlettizetésre	P 18.—
	készpénzért	P 16.20
Férfi zakkó öltöny	mért után saját szabóságunkban, el őre dí szabásal, gondosan k dolgozva, teljes garancia mellett részlettizetésre	P 110.—
	készpénzért	P 102.—

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetek Ruházati Áruházai:

Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 18 és IX., Mester-utca 15-17

Renato Morandi, a «Transadriatica» Repülőársaság vezérigazgatójának halálos szerencsétlensége

Renato Morandi, az olasz Transadriatica Repülőársaság vezérigazgatója, aki pár nappal ezelőtt különös szerencsétlenség áldozata lett. A római repülőterén a Budapest-Róma repülővonal megindítására vonatkozóan. Az előkelő családból származó fiatal vezérigazgató tragikus szerencsétlensége Budapest és Rómában nagy részvétet keltett.

Zavartalanul folyt le a bécsi Heimwehr tüntető felvonulása

— A Reggeli Ujság tudósítójától — Bécs, november 2. A bécsi Heimwehrnek vasárnapra hirdetett tüntető gyűlése és felvonulása, amely egész héten izgalomban tartotta Bécs város lakosságát, ma minden különösebb incidens nélkül zajlott le.

Körülbelül huszezer ember vett részt a tüntető felvonulásban,

köztük tizenkétezer egyenruhában a többi polgári öltözkében. Résztvettek a felvonulásban Fey őrnagy a Heimwehr vezére és Seipel volt kancellár is, akiket a Heldenplatztól a Schwarzenbergplatzig tartó utvonalon az utcán sorfalat álló tömeg lelkesen megjelzett. Kijutott az éljenzésből Vaugoin kancellárnak is, aki a tüntetőmenet élén haladt.

Bécs városa egyébként már teljesen a jövő vasárnap lezajló országos választások jegyében áll. A házfalak tömve vannak a különböző pártok plakátaival és a választási agitáció a választás közeledtével egyre nagyobb arányokat ölt. Különösen aktív tevékenységet fejt ki a választási küzdelem terén az ugynevezett Schober-blokk, amelynek vezére dr. Schober János volt kancellár

Bécs minden választópolgárának névjegyét küldötte meg,

amelynek hátlapján a volt kancellár sajátkezű irásával szólítja fel a választót, hogy szabaddan a Schober-blokk listájára. A déli órákban két repülőgép jelent meg Bécs városa felett, amelyek meglehetősen alacsonyan repültek, az egyik repülőgép a Heimwehr volt, a másik a Schober-blokké és mindegyik repülőgép röpiratokat szórt le az utcára. A választás egyébként november 9-én, reggel 7 órakor kezdődik és este 7 óráig tart és a választók kétezer szavazóhelyiségben járhatnak az urnák elé.

Elcsapták a cseh sajtóiroda főnökét

— A Reggeli Ujság tudósítójától — Prága, november 2. A cseh sajtóiroda főnökét, Csermákot meglepetésszerűen máról holnapra szabadságot és állásába többé nem tér vissza. A szokatlanul gyors ütemű elbocsátására az adott okot, hogy Benes legutóbbi beszédjének kézirata a cseh sajtóirodából eltűnt s nem is került többé napvilágra, csak nyomtatva és pedig a Poledny List című lap hasábjain.

Ma délelőtt avatták föl Szerbia új főlemáját

— A Reggeli Ujság tudósítójától — Belgrád, november 2. A Belgrádi ujjannan épült mohamedán főlegyházban ma délelőtt tíz órakor avatták fel ünnepesen az udvari katonai és civilhatóságok részvételével a jugoszláviai mohamedán egyház főlemáját. A ceremónián résztvett maga Sándor, a jugoszláv király is és az ország mohamedánjai felett való főbatalom jelvényét ő tette az új főlema kezébe.

A Belgrádi mohamedán főlema avatása belpolitikai szempontból azért fontos, mert így szinte nemzeti vallással tudják tenni a jugoszláviai mohamedánizmust is, miután Kemal pasa, mint ismeretes lemondott az egész világ mohamedánjai felett való kalifátusról. A jugoszláviai mohamedánok központja idáig Serajevóban volt, miután itt élt egy tömegben a legtöbb mohamedán alattvaló és az új főlemának Belgrád székelyével történeti kinevezése újabb bizonyosságra rá, hogy a jugoszláv kormány erősebb szálakkal akarja a Szerbiában élő mohamedánokat az SHS államhoz fűzni s meg akarja szüntetni a mohamedánoknak vallási kapcsolatait Törökországgal.

Harminctagú betörőbandát fogott el a rendőrség

A banda egyik vezére gyilkosság miatt hétévi fegyházat ült — Az orgazdák között több kereskedő és egy elcsapott végrehajtó szerepel

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A főkapitányság egyik betörési ügyekkel foglalkozó detektív-szakszereportja mintegy kéthetes alapos munka után egy harminctagú betörőbandát fogott el. A betörőbanda tagjai a betörések hosszú sorozatát követték el hónapokon keresztül a főváros minden részében. A betörőbanda főhadiszállása a Népszállóban volt, itt laktak a vezérek. Az orgazdák pedig a Népházban szállást kaptak és állandó összeköttetést tartottak fenn a banda vezetőivel. A monstre betörőbanda vezetői egy Verecki Béla nevű 28 esztendő, büntetett előéletű lakatossegéd, Illés László 25 éves lakatossegéd és Mihályfi Rezső 29 esztendő s sofför voltak. Érdekes, hogy

Illés Lászlót a rendőrség már egy hónappal ezelőtt elfogta,

azonban nem volt ellene semmi különösebb terhelő adat, csupán az, hogy sem lakása, sem foglalkozása nem volt és életkörülményei gyanúsak voltak. Illés Lászlót a toloncházban helyezték el. Most azonban, amikor a betörőbanda tagjait elfogták, ezek közül néhányan Illésre vallottak. Így derült ki, hogy a banda egyik ve-

zére már harminc nap óta a rendőrség kezében van.

A másik bandavezérről, Mihályfi Rezsőről megállapították, hogy tulajdonképpen nem magyar ember, egy szót sem tud magyarul, Bécsben született, ahol gépkocsivezető volt. Nyolc esztendővel ezelőtt

gyilkosság bűntette miatt az osztrák bíróság hétévi fegyházra ítélte.

Büntetésének kitöltése után a hatóságok megállapították, hogy Mihályfi apja után magyar állampolgár, ezért azután áttették a magyar határra.

A betörőbanda egyik tagja, Róth Jenő, aki rövid idővel ezelőtt még jómódú kereskedő volt Debrecenben, anyagilag teljesen tönkrement, Budapestre került, rossz társaságba keveredett és így jutott összeköttetésbe a betörőbandával.

A bünsözvetkezet tagjain kívül a rendőrség ártalmatlanná tett néhány orgazdát is. Ezek közül szerepel egy volt fűszerkereskedő, egy elcsapott végrehajtó és egy-két valamikor jómódú kereskedő is.

A betörőbanda bűnlísta-jának összeállítására valószínűleg még heteken át foglalkoztatni fogják a detektíveket. Egyelőre a bandavezéreket, tagokat és az orgazdákat letartóztatták.

Elfogták a szolnoki kommunisták vezérét: egy gépészmérnököt

Szolnok, november 2.

A szolnoki államrendőrség politikai osztálya pénteken délután letartóztatta Svimmer Ferenc 26 éves gépészmérnököt, a szolnoki kommunista szervezet vezetőjét. Svimmer, aki Brűnben végzte tanulmányait, saját bevallása szerint már ott is részt vett a kommunista mozgalomban. A gépészmérnök a Lederer-uradalomnál állott alkalmazásban és a budapesti kommunista központ

ulatisáai alapján szervezte meg Szolnokon és környékén a kommunista mozgalom. Agitációját elsősorban az Ifjuniókások körében fejtette ki. A rendőrség házkutatást tartott a gépészmérnök lakásán, ahol ottléle kommunista röpiratot foglaltak le, amelyek a budapesti kommunista központtól származnak. Svimmeren kívül még nyolc egyént tartóztattak le a rendőrség, köztük Barta István géplakatos, a szolnoki kommunista párt titkárait.

Huszrendbeli okirat-hamisítás miatt vádat emeltek dr. Elek Ákos ügyvéd ellen

Egész sereg nagyösszegű váltót és bekebelezési engedélyt hamisított meg az ügyvéd — Fényűző életmódja és aránytalan költsége okozta anyagi romlását

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Ez év március havában nagy feltűnést keltett az ugynevezett pesti jó társaságban az a hír, hogy báró Dániel Tibor és báró Dániel Elemér bűnvádi feljelentést tettek a rendőrségen jogtalanul, dr. Elek Ákos ismert és tekintélyes fővárosi ügyvéd ellen. A bárócsalád feljelentése arról számolt be, hogy dr. Elek Ákos több váltót és okiratot hamisított a nevükre s az így szerzett pénzt saját céljára fordította. A rendőrség a feljelentés nyomán megindította a nyomozást; kihallgatta a sértetteket, majd a gyanúsítottat, dr. Elek Ákos, aki már a rendőrségen beismerte a bűncselekményt és így az ügyvédet ez év március 21-én előzetes letartóztatásba helyezték.

Meglepő adatok derültek a nyomozás során nyilvánosságra, mert a rendőrség megállapította, hogy dr. Elek Ákos, a vagyonos ügyvéd az utóbbi esztendőben feltűnően költséges életmódot folytatott — s ezt a tényállást a most kibocsátott vádirat is szőrszertint magába foglalja —, úgyhogy bár nagy jövedelme volt, de bevételei nem fedezték a napról napra növekvő kiadásokat, mert Elek dr. túlzott mértékben költséges volt egy napon bekövetkezett a szerencsétlensége. Miután az ügyvédi iroda forgalma is megcsappant,

Elek Ákos dr. kénytelen volt idegen pénzhez nyulni s ezért elsősorban a báró Dániel-család nevével élt vissza.

Elek Ákos dr. 1929. december havában kiállított egy nyilatkozatot, amelyben báró Dániel Elemér és báró Dániel Tibor elismeri, hogy 28.500 pengős ügyvédi tiszteletdíjjal tartoznak jogtanácsosoknak és ennek fedezésére átadták öt váltót. Ez a nyilatkozat 1929 október 29-én kelt és

két hónappal később Elek Ákos dr. már egy újabb okiratot hamisított,

amikor kiállított egy 4000 pengős váltót, amelyre mint elfogadót ráhamisította báró Dániel Tibor nevére, született Végvári Neumann Margit nevét. Hogy a váltót nyomban értékesíthesse, egy újabb nyilatkozatot szerkesztett, amelyben a báróné kötelezi magát, hogy a 4000 pengős váltótól és járuléka erejéig a budapesti telekkönyvi hivatalban az 5184. számú telekkönyvi betétén szereplő

Bajza-utca 8. szám alatt lévő ingatlanára bekebelezési engedélyt ad.

Ez a nyilatkozat azonban, úgy látszik, kevésnek bizonyult és ekkor

Elek Ákos dr. még egy olyan írást is hamisított, melyben báró Dániel Tiborné arra is kötelezte magát, hogy a váltó ki fizetése előtt Bajza-utcai házáat nem terhel meg.

Ezt a két hamis nyilatkozatot és a 4000 pengős váltót azután átadta Neuburg Edgár és Gábor Armand bankigazgatóknak, akik jöhízeműben bemutatják a váltót leszámítás végett György Lajos magánbankárnak, aki az ellenértéket nyomban ki is fizette.

Néhány nappal később Elek Ákosnak ismét pénzre volt szüksége, amit úgy szerzett meg, hogy újabb 4000 pengős váltót hamisított, amelyre elfogadóként báró Dániel Tiborné nevére hamisította rá,

majd egy 6000 pengős váltóhamisítás következett, amihez szintén kiállított Elek dr. egy jelzőbekebelezési engedélyt, s ezt a két váltót ismét György Lajos magánbankháza váltotta be. Most már lavinaszzerűen következtek a váltóhamisítások, úgyhogy Elek ügyvéd pár hónap alatt husz váltót hamisított.

Ezekről a bűnös üzelmekről rántotta le a leplet a főkapitányság és Elek Ákos dr. a rendőrségen megtörtén valótta be, hogy a terhére rótt bűncselekményeket valóban elkövette, mire előzetes letartóztatásba helyezték. A budapesti királyi ügyészség 37.935—1930. Kú. szám alatt bocsátotta ki a vádiratát, amelyben részletesen felsorolja Elek Ákos dr. bűncselekményeit és végül a büntetőtörvénykönyv 40. §-ának különböző pontjaiba ütköző,

összesen huszrendbeli magánokirathamisítás bűntettével vádolja meg az ügyvédet.

Ennek a bűnyügynek az iratai most érkeztek fel a büntetőtörvényszék vád tanácsához, ahol Ottobay Dezső dr. vádtanácsi elnök vezetésével a közeljövőben tárgyalják az Elek Ákos dr. által benyújtott kifogásokat.

Advertisement for 'Fűzőkád, mosdók' (brushes, sinks) located at Bajza-utca 1, near the Lajos street junction. Telephone 853-10.

A szerbek kiutasítottak százötvenkét magyart

Szeged, november 2

A Horgosról ma délelőtt érkezett személyvonathoz csatolt vagonban összepréselve a szerbek 152 magyar embert tettek át magyar területre, akiket kiutasítottak.

A kiutasítottak csak a legszükségesebb holmijukat hozhatták magukkal. Nagyrésztük Ujvidékről, Szabadkáról valók.

A kiutasítók összefüggésben vannak azzal a nemzetközi egyezményrel, amelynek értelmében 1930 november 1-ig el kell hagyniok jelenlegi lakhelyüket azoknak, akik más országra optáltak. A delután folyamán dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes jelentést tett fölöttes hatóságának.

Hir szerint még 300—400 család kiutasítása várható.

A Do. X. elhalasztotta utját

Attenrheln, november 2.

A Do. X. nevű repülőgép, amelynek ma kellett volna Amsterdamba indulnia, kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztotta utját. Ha az időjárás javul, akkor a repülőgép előreláthatólag holnap délelőtt elindul.

4437 ajánlást adott be Wild József a regőcei kerületben

Baja, november 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A regőcei kerületben teljes erővel megkezdődött a választási küzdelem és tegnap már az ajánlóleveket is benyújtották a jelöltek. Wild József és Mojzes János dr. helybeli ügyvéd között folyik a harc, amelynek a kimenetele azonban nem kétséges, mert

már az ajánlásokból is kiténik Wild Józsefnek az előtérbe való nyomulása.

Wild József 4437 ajánlót produkált, míg Mojzes János csak 2232 ajánlót tudott szerezn.

Wild József most járja sorra a kerület községeit s vasárnap Csátalján és Gara községben mondott programbeszédet. Támogatására lent volt a kerületben Haller István, Fítz Artur, Töbler János, és Gálffy Dénes is. Mojzes János független kisgazdapárti programmal lép fel, a Keresztény Gazdasági Párt hivatalos jelöltjével szemben és vasárnap Dénes István is megjelent a kerületben Mojzes támogatására. A kerület konzervatív érzelmű magyar, sváb és bunyevác gazdái inkább Wild Józsefhez huznak és Mojzesnek csak azt Dénes István szereplése, aki hivatalos megállapítás szerint «féltelen és uszító beszédek» mond s nemcsak a kerület köztisztviselői fordultak el tőle, hanem maguk a gazdák sem támogatják.

Kecskeméten a kommunisták belöttek egy étteremben

Kecskemét, november 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

November elseje teljes rendben és nyugalmában telt el Kecskeméten, annak ellenére, hogy eddig még ismeretlen évének vakmerő módon zavart akartak kelteni. Míndszentek napján délelőtt 11 órakor ugyanis egy teherautó robogott végig a város főutcáján, a Rákóczi-úton, s mikor a Homok-étterem elé ért az autó, hirtelen lövés dördült el róla. A golyó átfurta a nagyablak 4 mm. vastag üvegét és borsónagyászu lyukat ütött rajta. A lövedék szerencsére nem talált senkit, csupán nagy riadalmat okozott. Az étterem vendégei az ijedtségtől nem is gondoltak arra, hogy a teherautó után vessék magukat. A gépkocsinak, amely így üldözés nélkül elszárgultott a pályaudvar irányában, végleg nyoma veszett.

Bankrablás Berlinben

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Berlin, november 2.

A berlini városi bank tiergarteni fiókjába ma két álarcos rabló hatolt be. A banktitár 14.000 márkát zsákmányoltak és elmenekültek.

Schöberl-fejet a nők számára!

Két fejet követelnek a fodrászok minden bécsi nő részére

Bécs, november 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A bécsi lapokban a legelőkelőbb női fodrászok hirdetése jelent meg, köztük szerepel a Pessl-cég is és ez a hirdetés elsősorban «A női fodrászművészet ápolására alakult akadémia» október 30-án hozott határozatát közli. Ez a határozat elmondja, hogy a korszerű bécsi divat estére a hosszú ruhát írja elő és ehhez hosszú, mesterségesen alkalmazott fűrtöket, vagy kontyot kíván. Nappal azonban — mondja a bécsi női fodrászok határozata, — a jövőben is használható a kurta haj.

Aláírta a határozatot Emmer Franz kereskedelmi tanácsos, mint elnök, Metschl József, mint titkár és ez a határozat megteremtí a bécsi nők Schöberl-fejét. Ha így halad a világ, jövőre esetleg nemcsak a hajfűrt lesz mesterséges, de netán maga a fej is. Egy rövidhaju délutáni s egy hosszú haju estére.

A TEJTŐL A KOPORSÓIG...

135 kartel hálózta be Magyarországot és „polipkarjai belátástalan lelketlenséggel szaggatják existenciánkat

A karteltörvény késik, a drágaság tovább tart

A Reggeli Ujság postájából, amely az ország bajainak hétről-hétre izgalmasan fájdalmas képét tárja elénk, a héten ki kell emelnünk egy levelet. Ez a levél amelyet egy gazdálkodó írt nekünk, így hangzik:

«Olvasom a Reggeli Ujságban, hogy a földmívelésügyi miniszter ur uszoratórvény életbe léptetését helyezi kilátásba a vidéki bankok uszorapolitikájával szemben. Miért ily későn, amikor már elvéreztünk, — és miért csak a vidéki bankok ellen, — és miért csak a bankok ellen?!

Az áruzsora még szörnyűbb arányban pusztít köztünk, mint a bankzsora.

A kartelek polipkarjai belátástalan lelketlenséggel szaggatják amugy is rongyokkal foltozott existenciánkat és nincs energikus kéz, amelyik lesújtana és megállást parancsolna a szerletenségek orgiáiban. Ugy nyulnak ehhez a kérdéshez, mint a tüzhöz, melynek mi hordjuk az égési sebeit, a nagy érdekelték pedig a melegénél sütkéreznek.

A vidék hangulata elszántan keserű.

A kartelek 50—60%-os haszonra zsákmányolnak és ha amugy is rosszul termett 5 pengős rozsból fizetni nem tudunk, perelnek és licitálnak, nincs könyörület.

Hol késik a kartel-törvény? Meddig akarnak még tárgyalni, konferenciázni, anketézni, véleményeket kérni? Mint Tiborcok járunk-kelünk az országban s nincs ki meghallgassa panaszaikat...

K. S. bér gazdálkodó, Balkány.

Ez a kérdés, hogy hol késik a karteltörvény, nem egy ekcsereedett gazdálkodó, hanem az ország népének zaklatott lelkéből szakad fel. Az elköpelt hasonlat a polipkarokról, amely behálózza és szaggatja az ország testét, ebben a vonat-

135 kartel diktálja Magyarországon az árakat

A kartelek szeretik védelmükre felhozni, hogy a termelési költségek a háború óta emelkedtek és így ők is kénytelenek az árakat emelni. Ez a legáltalánosabb kifogás, mert hisz az árakulás ma nálunk egyedül és kizárólag a kartelek kezében van. Vagy

nem nyilvánvaló-e, hogy az a 135 kartel, amely ma Magyarországot behálózza, diktálja az árakat?

Ha a szén, amelyre ugyszólván kivétel nélkül, minden termelési ágban nélkülözhetetlen szükség van,

a szénkartel jóvoltából 150%-kal drágább, mint volt a békében.

természetes, hogy minden cikknek, amelyeknek előállításánál a szénre szükség van, megfelelően emelkedik az ára.

A mezőgazdának például 25 pengő termelési

Százmillió aranykorona a szénkartel haszná a belföldi szén védelme folytán

2.70 aranykorona a pécsi szén — 1.1 a porosz

Vegyünk csak néhány esetet: Magyarország általános szénszükséglete cirka 100 millió q.

Métermázsója a pécsi szénbányában 2.70 aranykorona, míg a porosz szén ab bánya 1.1 aranykorona, vagyis 1.6 aranykoronával olcsóbb, mint a magyar.

kozásban elveszti frázis-jellegét és a valóság erejével hat. Valóban készül itt egy kartel-törvénytervezet. Zsitvay igazságügyminiszterben meg is van a hajlandóság arra, hogy törvényt csináljon belőle, de valahogy nincsen lendület ebben az akarásban és a törvényjavaslat egyre járja csak az érdekeltek képviselőit, mintha bizony az volna a fontos, hogy ők, akik ellen készül a törvény, mit szólnak hozzá! Ki várta a Gyáriparosok Országos Szövetségétől, amely most terjedelmes memorandummal támasztja alá teljesen elutasító álláspontját, hogy lelkesedni fog a benne tömörült kartel megrendszabályozásáért?

Természetes, hogy a kartelek és a kartelek vezetői, akiknek a kartelek fennállásából óriási hasznuk van, nem kívánják, hogy a karteleket megrendszabályozzák, vagy egyiket, másikat meg is szüntessék.

Ha azonban nem a kartelek, hanem az ország dolgozó társadalmának szénszögéből vizsgáljuk a kérdést, minden tulás nélkül megállapíthatjuk, hogy

a mai gazdasági válság egyik legfőbb oka a kartelek tulkapásaiban rejlik.

Nem esünk túlzásba, ha hozzátesszük, hogy a kormányt a legsúlyosabb mulasztások terhelik, hogy ezzel a javaslattal már évekket ezelőtt nem lépett a nyilvánosság elé és hogy a karteleket már évekket ezelőtt nem fékezte meg. Ez kötelessége lett volna, mert a kartelek áldozatai, a különböző kereskedelmi és mezőgazdasági egyesületek és a fogyasztók nagy tömegei nevében a sajtó

éveken keresztül hajmerezítő adatokat bocsájítottak a kormány rendelkezésére,

de a kartel tabu maradt, amelyhez nem szabad hozzányulni, mindmáig, amikor a «vidék hangulata elszántan keserű» s a fogyasztókrizis elérte tetőpontját.

Nálunk tehát a kormánynak — ha már eddig elmulasztotta, sürgős kötelessége, hogy

a karteltörvényt haladékl nélkül, konferenciázás nélkül tétő alá hozza,

mert minden késedelemmel csak fokozza a felelősséget, amely a kartelek okozta drágasági frontfentartása körül terheli.

költséget okoz 1 q buza termelése. Mihelyt ezen az áron alul kell a búzát adnia, már veszteségre dolgozik. Miből fedezze tehát a következő év kiadásait? Miből vásároljon cipőt, ruhát, butort és minden egyébét, ha saját terményeit veszteségre kell adnia. Viszont a gazda nem nélkülözheti az ipari cikkeket, mert ezek nélkül termelni nem tud. Ez tehát cirkulus vicíozus, amelyet a kartelek teremtenek, mert hiszen

amíg a kartelek drágán adják az ipari cikkeket a vegyi cikkeket és minden egyébét, addig a kenyér nem válhatik olcsóbbá.

addig a lakás, a ruházat és minden egyéb szükséglet drága, a munkás és tisztviselő vásárlóképesége gyengül és végeredményben összeomlik a mezőgazdaság, az ipar, a kereskedelem és minden egyéb, aminek nem áll módjában a kartelek nagy hasznában részesednie.

Ha már most a külföldi szén behozatálát, a magyar szénnek nyújtott különböző kedvezmények, mint szállítás, illeték és kiviteli prémium, meg nem akadályozná, úgy 100 millió métermázsá szénszükségletét véve alapul,

évenként a szén szabadversenye 100,000,000

aranykoronát jelentene csupán a szén árában a magyar nemzetgazdaság javára.

Itt még figyelembe se vettük azt a kalóriadifferenciát, amely további 25%-os előnyt jelent a külföldi szén javára. Az olcsó szén olcsó termelést, az olcsó termelés versenyképességet és gazdasági javulást biztosítana a tönk szélére jutott magyar gazdasági élet számára.

A külföldi szén behozatala nem jelenti a magyar széntermelés háttérbeszorítását, hanem arra volna jó, hogy a magyar bányákat a mai teljesen indokolatlan szénárak csökkentésére és azoknak a világpiacitási árakkal való összhangbahozatalára kényszerítene.

448.000 pengővel drágítja a szénkartel a szántást

Ugyanabban az arányban, mint az ipar és a kereskedelem, sőt még fokozottabb mértékben szenved a mezőgazdaság a szénkartel drágítása következtében. Fokozottabb mértékben azért, mert a gazda szükséglete időhöz van kötve, a gazda a szántást és a cséplést akkor kénytelen elvégezni, amikor azt a termelési szabályok megkövetelik és így vele szemben a szénbányák diktatorikus helyzete még jobban érvényesül.

A magyar gazda egy magyar holdnak nyolc hüvelyk mélységre való felszántásához 80 kg. porosz szenet használ fel. Ha métermázsóját a fuvardíjjal és egyéb költségekkel együtt 5 pengő 70 fillérbe vesszük, úgy egy hold felszántása szénben 4 pengő 54 fillérbe van, míg ha magyar — mondjuk pécsi — szenet használ, akkor egy magyar hold felszántásához 119 kg.-ra van szüksége.

Ha métermázsóját fuvarral és költséggel együtt csak 4 pengő 40 fillérbe számíttjuk, úgy egy magyar hold felszántása pécsi szénrel 5 pengő 34 fillérbe kerül a gazdának. Vagyis minden hold kereken 56 fillérrel többé, mint a porosz szenel.

Ha már most a cséplési költséget nem is számítva, csak 8 millió holdat vesszünk alapul, úgy

a mezőgazdaság évenként csak a szántási költségeknél 448.000 pengőt fizet rá a belföldi bányák karteljének széndrágítására.

A gyufakartel száz százalékkal drágította meg a gyufát

Vagy itt a gyufakartel, amely ellen hiába küzdött a magyar gyufaipar, hiába a gazdaközönség és a kereskedelem; nyakunkba szakadt a svéd gyufatröszt, megszüntetett minden kartelen kívüli gyárat és

áldásos működése óta éppen 100%-kal lett drágább Magyarországon a gyufa.

Már pedig hogy mit jelent a szabadverseny, azt a legjobban igazolja az a tény, hogy például a kartelen kívüli pesterzsébeti gyufagyár aránytalanul többet adott el, mint a kartel gyárai, amelyek árban és terjeszkedésben korlátozva voltak.

A pesterzsébeti kartelen kívüli gyár 1926

juniushban eladott	4 ládat
juliusban	82 »
augusztushban	192 »
1927 februárban belföldön	289 »
exportra	4 »
májushban belföldön	405 »
exportra	5 »
juliusban belföldön	606 »
exportra	11 »

Napi 27.000 pengő tiszta haszon a tej artelnek

Itt van például a tejkartel,

amely éppen most okoz nagy fejtörést patronusainak és nagy aggodalmat a főváros agyonnyomort lakosságának, mert nem akar kevesebbet, mint hogy ezentúl kannatejet csak a kartel fiókjai árusíthassanak.

A fűszerek és egyéb közvetítő kereskedők csak az ugynevezett palackozott tejet hozhatnának forgalomba a tejkartel elgondolása szerint.

Ez a hamis terv azt hozza fel ürügyül, hogy a mai tejedezés nem felel meg a közegészségügyi követelményeknek.

míg a valóságban csak arra való, hogy a tejkartel mai óriási hasznát még jobban fokozza.

A kannatej literje ugyanis 36 fillér, míg a palacktej literje 44. A tejkartel tehát az új tervvel fiókjainak forgalmát megjavítja, mert hisz aki nem tudja megfizetni a 44 filléres palacktejet, kénytelen lesz a tejkartel fiókjaihoz fordulni tejért, aki pedig a megszokott fűszeresnél akar tovább vásárolni, az kénytelen lesz a 8 fillérrel drágább palacktejet venni.

Hetek óta instanciáznak a termelők és kereskedők a kormánynál, hogy megakadályozzák a tejkartel bünnös tervét, de lesz-e foganatja az intervenciónak a hatalmas tejkartellel szemben, az legalább is kétséges.

Pedig a tejkartel mai haszna sem megvetendő. Mert ha költséggel együtt bőven számítva 25 fillérbe van átlag a tejkartelnek egy liter tej, akkor is tizenegy fillérje marad literenkint. Ha további két fillért számítunk a házhozszállítás költségére, még mindig kilenc fillér a tiszta haszon literenkint. Budapest napi tejfelhozatalát átlag 300.000 literrel számítva,

27.000 pengő a tejkartel napi tiszta haszna a budapesti tejen.

FÉNYVES
MODELL

ELEGÁNSUSAN-SZÖRMEZETT-DIVAT-
KÖPENYEK-LAMÉ-ÉS-BROKÁT-
BÉLÉSELLE KIVÁLÓ-KELMEKBŐL 98.
EGYSÉG ÁRA: 98.
CENGO

CALVIN TÉR 7. VÁMHÁZ URT 6

Ezzel szemben a «Hangya» gyufagyára, amíg a kartelen kívül volt, 1926 januárban eladott 1544 ládat, míg ugyanez év áprilisban, amikor már a kartellel megegyeztet, 843 ládat és májusban már csak 198 láda gyufát tudott eladni.

A vascső Csehországban 17 pengő, nálunk — 51

Tessék csak utánanézni a vascsőkartel kalkulációjának. Miért kerül nálunk 51 pengőbe ugyanaz a cső, amelyet a cseh gyár 17 pengőért ad? Igaz, hogy nálunk igen kevés a vasérc, de viszont

a nyersvas vámmentesen jön be az országba

és így e tekintetben csak a behozott vas fuvara jön számításba. Ez pedig elenyésző összeg ahhoz a kétszázszázalékos különbséghez, amellyel a magyar vascső drágább a külföldinél.

Hová lesz tehát az a sok millió, amelyet a fogyasztók tömege a védővámok révén kifizet?

Hová? A kartelvezérek zsebeibe. És így folytathatók vége-szakadatlan, a tejkartel, a szeszkartel, a borkartel, a cukorkartel, a léglakartel és egyéb karteleken keresztül a koporsókartelig. Mert (ne tessék nevetni) ilyen is van. Rá fogunk térni valamennyire.

A cukorkartel

Éppen most fojtogatja a gazdákat. Most van a cukorrépaátvétel ideje. A cukorrépa métermázsóját 2 pengő 85 fillérrel tartoznak szerződés szerint a kartel a gazdától átvenni. A gazda önköltsége 2 pengő, tehát látszólag igen tekintélyes hasznot biztosít a kartel a gazdának.

Igen ám,

ha a gazda meg is kapná ezt a 2 pengő 85 fillért!

De mit csinál a kartel?

Mindenekelőtt levon 5 százalékot azon a címen, hogy föld tapad a répához, amely minimálisan 5 százalékot jelent. Az átvető, aki a kartel megbízásából a gazdánál a répát átveszi, csak akkor felel meg jól megbízásának, ha a cukorrépa minél feljesebben kifogásolja. Hiába igyekszik a gazda, hiába szállítja a legszebb répát csak úgy zug a kifogások árja:

— Ez nem répa!
— Tul földes!
— Tul nedves!
— A zöldje nincs eléggé lezsedrel!
— Tul ágas-bogas! Stb., stb.

Minden ilyen kifogás további 5—10 százalék levonást jelent. A gazda próbálja kapacitálni az átvetőt, bírósági szakértővel fenyegetőzik. Minden hiába!

A vége további 25—30 százalékos levonás.

Hát mit is tehetne a gazda? A bírósági helyszíni szemle egy vagyonban kerül. És mi történjek azal a répával addig a négy-öt hétig, amíg a bíró-

American Shoe Company Ltd.
Amerikai Cipő Részvénytársaság
V., Dorottya-utca 7.
közismerten legjobb minőségű cipőkülönlegességeit lényegesen leszállított alanti árakon árusítja:

Bally-gyártmány női cipő P 50.— helyett	36 P-161
Walk-Over-gyártmány férfi cipő P 60.— helyett	42 P-161
Lotus-gyártmány női cipő P 56.— helyett	36 P-161
Lotus-gyártmány férfi cipő 58.— helyett	40 P-161
Lichtmann-gyártmány férfi cipő, kézzel varrott P 56.— helyett	38 P-161
Lichtmann-gyártmány női cipő P 40.— helyett	24 P-161
Tip-Top gyermekcipők	12.5 P-161

ság kiszáll a helyszínére. Mert hisz' a répaátvétel nem mindig történik közel a bíróság székhelyéhez. De egyébként sem segíthet magán a gazda, mert hisz'...

a kartel megkötötte a gazda kezét-lábát.

Előírta számára, hogy mennyit termeljen. Ennél se többet se kevesebbet nem termelhet. Előírta, hogy a répát horvát és kinek szállítsa le. Hiába kísérelné meg tehát, hogy répáját másképpen értékesítse, mint a kartelnél, nincs számára menekvés és ezt a helyzetet a cukorkartel a legkönnyebben kihasználja, visszaél a gazda szorongatott helyzetével és így

végeredményben a 2 pengő 85 filléres répaár. alig-alig éri el az önköltségi 2 pengőt.

A 2 pengő 85 filléres szerződés ideje az idén lejárt. Novemberben vagyunk már, de a gazda még mindig nem tudja, hogy a 2.85 pengő helyett

a jövő gazdasági évben mennyiért lesz kénytelen a répát a kartelnek szállítani!

Kérdés, hogy egyáltalán módjában áll-e azon az áron répát termelni, amelyet bizonytalan időben neki felajánlanak?

Nem kell hozzá nagy szakértelem, hogy elképzeljük azt a súlyos kárt, amelyet az ilyen bizonytalan helyzet a termelőre és végeredményben a fogyasztóra jelent.

Miért drága a cipő?

A bőrkartel,

amely hónapok óta mozgósítja a legkülönbözőbb tényezőket, hogy a külföldi versenyt visszaorzítsa, kereken

tízmillió pengőt keres évente a bőrkiviteli tilalom révén.

Ezt az összeget kell megfizetnünk a magasabb cipő árban, mert a bőrfeldolgozó ipar teljesen ki van szolgáltatva a bőrkartelnek és természetesen, hogy a bőr magas árát kénytelen áthárítani a cipőfogyasztóra.

Ez az oka, hogy mi 35 és 40 pengőt fizetünk azért a cipőért, amely külföldön bárhol 18-20 pengőért kapható.

28 millió pengő haszon a szeszkartelnek

A szeszkartel,

amelyet 250 nagytökés érdekében tartanak fenn,

az elmúlt évben 28 millió pengő tiszta hasznot jelentett a kartel tagjainak

olyan monopólium révén, amelynek megszüntetése a fogyasztók milliói számára olcsóbbá tenné a szeszt: azt a cikket, amelyre a legszegényebb nép-réteg is lépten-nyomon rá van utalva.

Az ipari szeszfogyasztás az elmúlt évben 40%-kal emelkedett a mai horribilis árak dacára. Elképzelhető, hogy milyen forgalom volna szeszben teremthető, ha a kartel nem ragaszkodik a mai aránytalanul nagy haszonhoz. Egy liter szesz előállítás ára minden költséggel együtt 50 fillér, a fogyasztó pedig 78-92 fillért fizet az ipari szeszért és 5 pengő 20 fillért a finomított szeszért.

Sorra fogjuk venni ezeket a karteleket, hogy egy kicsit gyorsítsuk és sürgezzük a kartellörvény megvalósítását. De már ebből a pár mutatóba közölt adathól is nyilvánvaló, hogy a kartelek megrendszabályozása mulhatalanul szükséges és nem várható tovább magára.

Dr. Nádás József.

VIRÁG csokrok, arrangementek, KOSZORUK a legszebb és legizlésebb k i v i t e l b e n KALTSCHMID élővirág-szalomban Vidékre is szállít. Harmincéves ismert cég. Megrendelések pontosan házhoz szállítva. Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 46. sz. Telefon: 216-98

Hölgyek jelszava: Minden cikket legjobban KLEIN ANTAL divatnagytárházában vásárolhatunk Király-utca 53. sz. (Akácia-utca sarok)

Dobrescu bukaresti főpolgármester november elején Budapestre jön

Ripka Ferenc szívélyes hangú levélben hívta meg a főpolgármestert

Bukarest, november 2.

A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése.

A Reggeli Ujság június 16-án megjelent számában, a lap Bukarestbe küldött tudósítója beszélgetést folytatott többek között Dobrescu György dr.-al, Bukarest főpolgármesterével is, aki akkor munkatársunknak szószentet a következőket mondotta:

— Régi vágyam, hogy Budapestre utazzam és felvegyem a közvetlen kapcsolatot a magyar főváros vezetésével. Megvallom, hogy ettől a látogatástól csak bizonyos politikai érzékenységektől való félelem tartott még vissza. Nem szeretném, ha azt hinnék, hogy mint egy győztes állam fővárosának polgármestere akarok Budapesten szerepelni. Ellenkezőleg. Én megértem a nemzeti fájdalmat és annak enyhítéséhez szeretnék hozzájárulni.

— Kérem, tolmácsolja azt az üzenetemet, hogy ha Budapest illetékes körei meghívják, minden pillanatban készen állok.

Dobrescu György dr. főpolgármesternek a Reggeli Ujság utján tolmácsolta eme vágya és kívánsága, ha kissé hosszú ideig is várattat magára, végre valóságá vált. Bukaresti munkatársunk tudósítása szerint

Ripka Ferenc, Budapest főpolgármestere, hivatalosan meghívta Dobrescu főpolgármester Budapestre

és a meghívó levelet Magyarország Bukaresti követe személyesen adta át Dobrescu főpolgármesternek.

Magyary Antal követ látogatása után fogadta a Reggeli Ujság bukaresti munkatársát és kijelentette, hogy nagy öröme szolgál, hogy személyesen nyújthatta át Ripka Ferenc igen szívélyeshangú megbízólevelét és megmagyarázta az az őszinte öröm, amellyel Dobrescu a meghívást elfogadta.

Dobrescu főpolgármester, akit munkatársunk Magyary követ látogatása után szintén fölkeresett, kijelentette, hogy

már régen kellett volna ennek a találkozásnak megtörténnie, hogy a két főváros polgármestere kölcsönösen megismerje egymást. Dobrescu látogatását november első felére tervezik.

A Bukaresti Magyar Ujság Dobrescu főpolgármesternek Budapestre történt meghívásáról vezető helyen vesz tudomást és cikkében leszögezi azt a tényt, hogy a Budapesti Reggeli Ujság volt az, amely elsőnek tartotta szükségesnek Dobrescu főpolgármester Budapesti látogatását, és hogy ennek az akciónak köszönhető a két város közeledése.

Az Anzenbergizmus új követője Sikeres harcok a drágasági fronton

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A napokban egy belvárosi üzletben jártunk valami kisebb bevásárlás céljából. Százpengőssel fizettünk, de a kereskedő nem tudott visszadni belőle.

— De, kérem, hová tetszik gondolni?! Százpengőst váltások? Három nap alatt nem veszek be ennyi pénzt!

Szinte híhetlenül hangzott, hogy egy ilyen fényes, előkelő üzlet kasszájában ne legyen százpengőnyi váltópénz és ezt meg is mondtuk neki.

— Ja, kérem, ez így van máma mindenütt. A kereskedők úgy lézengenek az üres boltokban, mint a hazajáró lelkek. A „vovó”-nek nevezett emberfajta lassankint teljesen kipusztul, hovatovább már csak álmainkban fogunk találkozni ezzel a csodálatos lényel. Jó, ha egy nap tizen megfordulnak az üzletben, de a tíz ember közül is vevő legfeljebb ha kettőtől lesz. Mert, kérem, a fele biztos, hogy számlát hozott, tehát vinni akar pénzt; a másik feléből három azonnal sarkonfordul és sietve távozik, amikor meghallja az árakat. Marad tehát kettő, aki vásárol. Hát honnan tudják akkor én száz pengőt felváltani? — panaszkodta keserű iróniával a fényes üzlet tulajdonosa.

Bármennyire szomorú is, amit a belvárosi kereskedő barátunk panaszkodott, be kell vallanunk, hogy nem tudunk valami nagy részvényt érezni iránta. Eppen a legutóbbi hetek eseményei igazolták, hogy a bátor, okos, áldozatkész kereskedő meg tud élni a mai vészidőkben is, hatalmas forgalmat tud lebonyolítani, ha megelégszik alacsonyabb árakkal. Mint ismeretes, a Rottenbiller-utcai Anzenberger-pék kezdte meg a drágasági front ostromát azzal, hogy erősen leszállította a kenyér árát. Azóta reggeltől estig zsumfolva van az üzlete vevőkkel. Példáját csakhamar követték egynéhányan és ez az olcsóbbodási folyamat lassan bár, de bizonyára teret fog hódítani a kereskedelem más ágazataiban is.

A napokban például a Ráday-utcában jártunk, ahol egy szőrmeáru üzlet keltette föl figyelmünket, híhetlenül élénk forgalmával. Rosenfeld képviselt szűcsmester üzlete ez, a Ráday-utca 14. számú házban, ahol, tulszáz nélkül mondva, az ajtó meg nem áll reggeltől estig. Azó üzleti sikerének titka is természetesen az, hogy hatalmas százalékot lekanyarított az árakból.

Bementünk a Rosenfeld céghez, hogy egy kissé körülnézünk egy ilyen vevőkkel tele üzletben, mert nem mindennapi látványosság ez a mai világban. Mintegy félóra várakozás után tudtunk csak a cég egyik vezetőjével néhány percig beszélgetni, mert itt mindenki el van foglalva a kiszolgálással.

— Nem ördögösség ez kérem, amit mi csinálunk, — mondja szerényen, — csak annyi az egész, hogy a bundaárakat 30-40 százalékkal leredukáltuk. Egyes cikkeknel meg éppen 50 százalékos redukciót csináltunk a tavalyi árakhoz mérten.

— No de a rezsiköltségek a múlt év óta nem csökkentek, hanem valószínűen emelkedtek?

— Ez igaz, de ilyen nagy forgalom mellett kibírjuk a magasabb termelési költségeket is. Azon az ősrégi üzleti igazságokon alapszik a kalkulációnk, hogy többet ér a nagy forgalom kisebb haszonnal, mint fordítva.

— Amint látni tetszik, nálunk az olcsó árak beszélnek önmagukért. Ennél jobb reklám nem kell ma egy üzletnek. Mint a futótűz úgy terjed a hírnök városzerte, egyik vevő küldi a másikat, mert jó bundát ilyen olcsó árakon másutt alig lehet kapni. De bocsánatot kérek, nem kell, nem akarom a hölgyeket sokáig várakoztatni...

— És ötpercenként viszik a hölgyek megelégedett arccal a pompás bundákat, remekbe készült galérókat és egyéb kitűnő szörme holmikat. Csodálatos gyorsan kötik az üzleteket, mert a legszeszvedélyesebb alkudozók is itt szinte réstelkednek kevesebbet kínálni az árúért, mint amennyiért felajánlják nekik. Az ember itt önkénytelenül érzi, hogy ennyi méltányosság feltétlenül hasonló méltánylást érdemel.

Tény az, hogy az olcsó áraknál jobb reklám ma nem létezik. És itt mindjárt meg kell állapítanunk, hogy a Rosenfeld cég és mindazok a kereskedők, akik megértve az idők inlő szavát, leszállított árakkal igyekeznek a drágaság kínai falát lerombolni, nemcsak a maguk és alkalmazottaik kenyerét biztosítják ezzel, hanem nagy jótélményt gyakorolnak a közönséggel szemben is. Elismerés és dícséret illeti őket, akik elsőnek sietnek egy-egy téglyával hozzájárulni a szebb és jobb jövő megalapozásához.

Dr. Bergsmanné Ilona zongora-tanfolyama kezdők és haladók részére Wesselényi-utca 18. Telefon: 425-44 Egyéni oktatás, olcsó árak!

Írógépelést saját gépen vállalnak H a I m i Növérök IX., Mester-utca 12. 1. lételelet 2.

1930. évad szenzációja: NOVODYN egyen- és váltóáramu készülék Philips hangszóróval 6-12-18 havi részletre Gyártja: AUDION Budapest, VI., Nagymező-utca 31. Telefon: Automata 113-75 Kapható minden jobb szaküzletben

A különböző közegészségügyi szakmák egyetértőleg tiltakoznak a Rico-Anyagraktár mint állami üzem további fentartása ellen

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az állami és a közüzemek elleni harc az utóbbi időben új fejleménnyel bővült. A magángazdaság tudvalevően már régóta sérelmezi, hogy az állami és a közüzemek mindennél nagyobb konkurenciát csinálnak neki. A közüzemek elleni harc az illetékes körökét is megrongosította és nagyon gyakran hangzanak el olyan kijelentések, hogy már rövidesen az állami és a közüzemek leszerelésére kerül a sor, ehelyett azonban azt látjuk, hogy minden marad a régiben.

Ujabbán a magyarországi közszergyártók, a műszerészek, a patikusok és a gyógyszerárú-nagykereskedők sorakoznak fel a Rico Anyagraktár ellen, amely, mint állami üzem, szinte létalapjukban támadja meg őket.

A Rico Anyagraktár mint «altruisztikus» intézmény szerepel és főképpen az lenne a hivatása, hogy a kórházakat és az egyéb közegészségügyi intézményeket olcsó gyógyszerekkel, kötszerekkel, műszerekkel és egyéb egészségügyi cikkekkel ellássa. Eközben azonban egyes ténykedésével a magángazdaság érdekeit is sérti, ezért nem is csodálhatjuk, ha a különböző szakmák élesen állást foglalnak a Rico Anyagraktár ellen és az a kívánságuk, hogy illetékes körök szüntessék be a Rico Anyagraktár működését, de legalább azt tegyék meg, hogy

a Rico Anyagraktár a jövőben ne tartsa fenn gyógyszerosztályát és a magángyógyszertárakat se szolgálja ki árukkal.

A Rico Anyagraktár eredete még a kommun előtti időkre nyúlik vissza. A háboru előtt Magyarországán működött a Richter & Comp brüxi közszergyár magyarországi üze me és a vörösök a kommun alatt ide is hordták össze a különböző helyekről elvett gyógyszereket. A kommun megszünése után a Rico gyárhelyiségében megalakult a Magyar Királyi Országos Egészségügyi Anyagraktár, amely azután a Ricot is magába olvasztotta. A törvényeséknél a cégbejegyzések során mindenütt a Rico szerepelt, a kórházak tekintetében azonban mindenütt az Anyagraktár lépett fel. A kettős vállalatnak 80.000 pengő volt az alaptőkéje és az ma is teljes egészében a népjóléti és munkaügyi minisztérium birtokában van. Az Anyagraktárt az alakulás első öt esztendejében bevallo ttan milliárdos veszteségek érték, ugyhogy Percs Ernő helyett Maulner István vette át, aki azután átszervezte az üzemetek, de hogyan? A Rico Anyagraktár az állam részéről rendkívül kedvezményeket élvezett. Nemcsak vámentességét biztosították számára a külföldről behozott nyersanyagok és egyéb árucikkek tekintetében, hanem a 2 és fél százalékos nyugtalanítási-illetéket sem kellett megfizetnie. Viszont a Pénzügyi Központ

olcsó pénzt biztosított az állami üzemnek.

A különböző szakmák képviselői a multban ismétellen tiltakoztak a Rico Anyagraktár működése ellen, de semmi eredményt nem értek el. A minisztertanács állítólag egyszer már elhatározta ennek az állami pénzrel operáló üzemnek a leépítését, de most csak annyiban állt be változás, hogy az állami üzem „Rico Magyar Kötszerművek—Országos Egészségügyi Anyagraktár” címen új részvénytársasággá alakult, a részvények pedig továbbra is az állam birtokában maradtak meg. A magángazdaság tehát semmi előnyét nem látja az új alakulásnak, amely éppugy elvesz előle minden rendelést, mint a multban. A Rico Anyagraktár most már nemcsak a kórházakat és egyéb közegészségügyi intézményeket látja el kötszerekkel, műszerekkel, hanem utóbb

a legális gyógyszerárú-nagykereskedők tevékenységét is megritgylte és most már a magángyógyszertárakat is kiszolgálja gyógyszerekkel.

Ezt azután annál könnyebben teheti meg, mert összes előnyeit megtartotta, amellet a külföldi gyárakkal szemben sem vállalt kötelezettséget az árak betartására. A gyógyszerárú-nagykereskedők békében is kielégítően látták el az országot gyógyszerekkel, a trianoni béke után azonban

forgalmi körzetüknek kétharmad részét elvesztették és künnlévőségeik is tönkremen tek.

A kommun bukása után tehát újból kellett kezdeniök mindent és most érthető

megdöbbenéssel látják, hogy a Rico-Anyagraktár azt is el akarja venni tőlük, ami nekik megmaradt: a magyarországi gyógyszer-tárak árukkal való kiszolgálását.

Értesülésünk szerint a különböző szakmák képviselői külön-külön intéztek beadványt Bud János kereskedelmi miniszterhez és valamennyien sérelmeik orvoslását kérik. Ellenkező esetben — mint mondják, — üzemeiket beszűntetik, mert a folytatlagos rárfitelést már nem bírják el. A gyógyszerárú-nagykereskedők beadványukban azt kérik, hogy a Rico-Anyagraktár gyógyszerosztályát a kereskedelemügyi miniszter a népjóléti és munkaügyi minisztériummal egyetértősen vizsgálja felül és végül építse le ezt az üzletet, mert a köz-el évszázados nagykereskedő cégek enélkül biztos pusztulásnak néznének el. A különböző szakmák képviselői most nagy érdeklődéssel várják Bud János kereskedelemügyi miniszter válaszát, mert ettől függ létük, vagy bukásuk.

Ritka élvezet hozza jut, ha elolvassa a BORSSZEM JANKÓ. MOLNÁR JENŐ lapját Ára 50 fillér Kapható az árusoknál

Halottak napja

Kegyeletes ünnepek a temetőben

Az ég is gyászol ezen a két napon. Szürke köd párázik a temetők felett s a sárban tízezer és tízezer ember imádkozik a felvirágozott sírok előtt. Megható ez az ünnep, a mindennapi közelharok után küssé magába száll ez a város — a világváros —, amely, lám, mégsem olyan érzéketlen, mégis van szíve. A halottak is az élők felé néznek ezen a napon, porladó kezükkel az élet felé intgetnek, ez a két nap az övék, az elköltözöttek.

Az ember elámul, hogy mennyi virág van ebben a városban. És elámul, hogy mennyire nem fejlettenek az emberek. Alig van egy-egy sír, amely virágtalan és elhagyott volna, alig van sír, ahol alkonyattájt ne csillognának az apró mindszenti gyertyák. A kékes ködben a sok tízezer gyertya fúcsa és csodálatos fényt áraszt. Megnyúlnak a fehérek és fekete obeliszkok, csillognak a kőbevésett aranybetűk, — lelke van minden sírhantnak. Már kora reggel megindult a népvándorlás szombaton és vasárnap. Zsúfoltt villamosok és hosszú gyalogos sorok igyekeztek a temetők felé s a nyugszó embertömeg a széles temetőutakon előzönlött minden talpalatnyi helyet. A virágerdőbe borított sírok közt nem érdekeltlen körülnézni egy küssé. A Kerepesi-temető hatalmas mauzoleumai előtt az egyesületek és hatóságok koszorúit — s a halhatatlanok sírja előtt gyertyák és kandelláberek égnek.

De nem mindenütt. Az egykori nagyok, akik a maguk korában tündöklő nagyságok voltak, itt-ott bizony virág nélkül maradtak. Mégiscsak fejlettenek az emberek. Táncsics Mihály, Kisfaludy Károly, Tóth Béla, Ráth Mór, Zichy Mihály, Lendvay Márton, Izsó Miklós, Vahot Imre, Bajza József, Szigligeti Ede sírján hiába keresünk virágot, koszorúkat, gyertyafénynek nyoma sincsen. A szürke, porladó sírkövek némán gubbasztanak az esőben, emberek arra járnak, elolassák a neveket, aztán tovább mennek. Néha egy-egy hervadó krizantém hull a sírköve, ez minden.

Egy kedves és megható eset, amire érdemes felfigyelnünk: a Berzsényi Dániel reálgymináziám önképzőköre összejárt a Kerepesi-temető elhagyott sírjait s az elfelejtett nagy magyarok így jutottak egy-egy szál virághoz, egy-egy mécseshez ezen a napon. Irányi Dániel sírját egy kis zöld habérszörű díszíti — elolassuk a felirát: A József Központ telefonos kisasszonyai Ady Endre sírját valószínű virágerdő borítja. Két hatalmas kandelláber ég Csorba Géza szobra mellett s két díszruhás ór áll a kandelláberek előtt. A kíváncsi emberek megállnak egy percre, aztán mennek tovább, a virágerdőbe borított sírok között.

Este hat órakor ritkul a tömeg. Most már csak távoznunk lehet, új emberek már nem jönnek. Hét órakor zárják a kapukat, s mire az este leszál, ismét néma lesz a halottak birodalma. Csak a százszegyi gyertyák fénye lobog az éjszakában.

★

Az idén is, mint minden esztendőben, kegyeletes ünnepek között emlékeztek meg a nemzet elhunyt nagyjairól. A székesfőváros nevében koszorúit helyezték el a milléniumi-mű előtti illosók Emlékére és letették a főváros kegyeletének koszorúját a Ludovica Akadémia előtti hősi emlékműre is. A főváros megkoszorúzta a 48-as szabadságharc hőseinek tabáni és krisztinavárosi temetőkben lévő emlékköveit.

A Pázmány Péter Tudományegyetem ifjusága az Egyetemi Kör vezetésével, évtizedes hagyományaihoz híven, kivonult a Kerepesi-temetőbe. Először Kossuth Lajos sírjához vonultak, ahol a gyászbeszédet az Egyetemi Kör nevében Kemény Gábor báró tartotta. Innen a Bathány-mauzoleumhoz vonultak, ahol Révész István beszélt. Mind a két sírnál az Egyetemi Énekkarok gyászadalokat adtak elő. A Deák-mauzoleumnál Grusz László, Perényi Zsigmond báró sírjánál Jós Sándor, Bakó László sírjánál Csiki Sándor, Tóth Mór sírjánál Filla István, a Petőfi-család sírjánál Demeter Pál, Voronicskij Micislav herceg, szabadsághős sírjánál Gyulai Pál, a vértanúk sírjánál Stéger István és Forinnyák Géza sírjánál Berzsenyi Jenő mondtak emlékbeszédet és helyeztek koszorút. A Joghallgatók Segítő és Tudományos Egyesülete megkoszorúzta az elhunyt kiváló jogi professzorok sírját. Kunetz Károly sírjánál dr. Sattlinger Viktor, Venczei Gusztáv sírjánál Béni Lajos, Kautz Gyula sírjánál Jencz Árpád, Király János sírjánál dr. Nagy Sándor, Hajnik Imre sírjánál Degré Alajos, Magyar Gyéza sírjánál Martin János mondtak beszédet.

A világháború magyar halottainak kegyeletes emlékére a főváros a tábori püspökség közreműködésével vasárnap délután gyászünnepeket rendezett a hősi temetőben lévő emlékmű előtt. Az ünnepségen Vagy Valdemár altábornaggyal képviseltette magát a kormányzó is. A honvédszenekar eljátszotta a Himnusz, utána dr. Hász István tábori püspök tartott megható gyászbeszédet. A különböző küldöttségek koszorúja elhelyezése után a Szózat elénekklésével a kegyeletes ünnepség véget ért.

Steinach új felfedezése

Agyextrátummal gyógyítja a magasvérnyomást.

Bécs, november 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bécsi jelentés szerint Steinach professor utóbbi kísérletezései során rájött, hogy az agy olyan anyagot is tartalmaz, amely mint extrátum az idegrendszer működését fokozni képes. Legutóbb a bécsi klinikákon kísérleteket végeztek arra, hogy ezt a tevékenységfokozó agyhormont praktikusán is alkalmazzák. Így derült ki, hogy bizonyos emberi agyrészekből vett extrátum azzal a képességgel bír, hogy a vérnyomást rohamosan csökkentsé. E kísérletezések anyagát Freund professor intézetében, a Rudolf kórházban állították elő. Az új szerrel a vérnyomás szabályozásának új módját találták és ennek a legnagyobb jelentősége lehet a vérnyomásos betegségek gyógyításában.

Masaryk megismételte a magyar területek visszaadásáról tett nyilatkozatát

Kész bizonyos magyar területek visszaadására, de követeli a csehszlovák terület növekedését — A németek sohasem nyugodnak bele a lengyel korridorba

Európa békéjének legveszélyesebb pontja a magyar-kérdés — mondja Masaryk

London, november 2.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az elmúlt hetek legnagyobb jelentőségű külpolitikai szenzációja Masaryk cseh köztársasági elnök ama nyilatkozata volt, — a londoni General Press utján bocsátotta világgá —, amelyben bejelentette, hogy

kész a magyarok részéről teendő bizonyos

engedmények fejében arra, hogy a magyarok revíziós törekvésének bizonyos mértékig eleget tegyen.

Masaryknak ezt a korszakalkotóan szenzációs nyilatkozatát a magyar sajtóban elsőnek éppen a Reggeli Ujság közölte. Noha pillanatig sem volt kétes, hogy Masaryk ezt a nyilatkozatát valóban megtette, mégis a békülékeny és a magyarokra

feletle örvendés kijelentést nyomon követte Benes cseh külügyminiszternek a cáfolata és Benes cáfolt annak ellenére, noha teljesen tisztában volt vele, hogy a világon minden intelligens újságolvasója jól tudja, hogy azok a sorok, amelyek a londoni General Press utján kerülnek a világ nyilvánossága elé, helytállóan és kielégítően meg nem cáfolhatók, miután azoknak százezreles igazsága mindenféle kétségen felül áll.

Masaryk most meglepetésszerűen a Benes által megcáfolt nyilatkozatát szinte szóról-szóra ismételte meg, mindössze azzal a különbséggel, hogy ez a nyilatkozata az igen előkelő londoni Saturday Revue-ben jelent meg.

Masaryk cseh köztársasági elnök cikket tett közzé a Saturday Revue-ben, melyben kijelenti, hogy hiva a békeszerződés részleges revíziójának. Masaryk cikke bevezetésében megállapítja, hogy a cseh hadsereg teljesítőképes, amennyire ez csak lehetséges, mert minden nemzetnek fel kell készülnie arra, hogy erőben álljon, ha ellenséget megtámadják. Megállapítja, ha a háboruban

Szombaton, november 15-én

a következő új osztályokat nyitjuk meg:

Játékaruk	(III. emelet)
Háztartási cikkek	(III. emelet)
Üveg és porcellán	(III. emelet)
Világítási - cikkek, lámpák	(III. emelet)
Tűzhelyek és kályhák	(III. emelet)
Iparművészeti cikkek	(II. emelet)
Csokoládé, cukorkák, tea és kakaó	(földszint)	

Selyemáru-, Női- és férfi ruhaszövet-, Pamutáru-, Mosószövet- és Asztalnemű-osztályainkat áruháznak

új szárnyépületének első emeletére

nappali világítású helyiségekbe helyeztük át.

Lényegesen megnagyobbított: Szőnyeg-, Fügöny-, Dekorációs anyagok-, Linoleum-osztályainkat az

új szárnyépület második emeletére

helyeztük át.

Lényegesen megnagyobbított

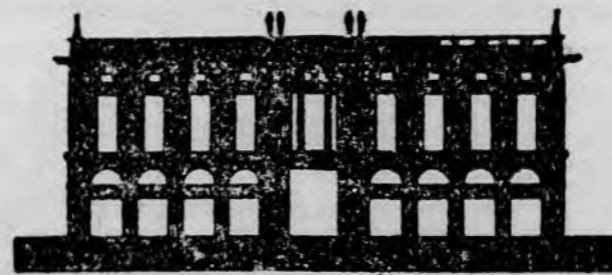
Bőrdíszműáru-, Utazási cikkek-, Ékszerutánszál-

osztályaink a földszinten, közvetlenül a bejáratától jobbra vannak elhelyezve.

Összes többi osztályainkat az új szárnyépület révén elért területgyarapodás igénybevételével áttekinthetőbben rendeztük be s azokat

lényegesen megnagyobbítottuk!

Kérjük mélyen tisztelt Vevőnket, hogy áruháznak helyiségének átalakításával, valamint az egyes osztályok át-helyezésével kapcsolatban felmerülő kellemtelenségeket legyenek kegyesek elnézni. Reméljük azonban, hogy az eladás helyiségek szebbé tétele ezért a legmesszebbmenő kárpótlást fogja nyújtani.

CORVIN ÁRUHÁZ

Magyarország legnagyobb, legszebb áruháza

valamely fel támadó taktikát alkalmaz, úgy ez alapján véne még nem támadó háboru.

A revízió kérdéséről szólva kifejti, hogy Európa békéjét két ponton fenyegeti igen nagy veszedelem. Az első a lengyel korridor és a második a magyar kérdés.

A külpolitika több problémájára kitérve, meg-

állapítja Masaryk, hogy Mussolini aligha foglalkozik támadó háboru gondolatával. Szerinte a közel jövő középeurópai politikájában nagy szerephez jut majd a Vatikán és a Vatikán most, miután az osztrák-magyar monarchia szétbomlásával egy erős nagyhatalom támogatását vesztette el, minden erejével rajta lesz, hogy növelje befolyását a katolikus országokban.

Idáig Masaryk, egyszer már külügyminiszter által megcáfolt és most megismételt nyilatkozata. Ennek a nyilatkozatnak tetté kell válni.

Masaryk félreérthetetlenül leszögezte magát a magyar revízió követelése mellett, ezzel a megismételt nyilatkozatával.

Minden érző magyar ember joggal várja, sőt bizton reánni, hogy a magyar külügyminisztérium ezt a kínáló alkalmat nem szalasztja el és minden erejével rajta lesz, hogy Masarykot segítse azon az úton, amelyen az igazság megismerése után ilyen határozott lépésekkel elindult.

Nagyarányu gyógyszerlopás a Thallmayer és Seitz Rt-nál

A lopott Papaverint állítólag fővárosi gyógyszerészek vették meg a napi áron alul

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A Thallmayer és Seitz gyógyszeráru részvénytársaságnál az elmúlt napokban nagyarányu gyógyszerlopásnak jöttek nyomára és emiatt a részvénytársaság egyelőre ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett a rendőrségen. A vállalatához az elmúlt napokban olyértelmű bizalmas jelentések érkeztek, hogy

egy fővárosi gyógyszerész lényegesen a napi áron alul olyan Papaverint vettek meg, amely illegális uton csakis a Thallmayer és Seitz r.-t.-től kerülhetett ki.

A Papaverin tudvalevően, mint alkaloída meléktermény kerül forgalomba, a külföldi gyógyszeriparban azonban csak minimális mennyiséget tudnak gyártani és így a Papaverin ára rövid másfél esztendő alatt kilonként 2—300 pengőről 1400—1500 pengőre szökött fel. A nagy áremelkedés miatt az úpesti Chinoin-gyár mesterséges Papaverin gyártására rendezkedett be, mindaddig azonban nem érte el a várakozásnak megfelelő eredményeket. A gyógyszerészek sokáig súlyos összegeket ráfizettek a Papaverinre, mert a gyógyszer-taxát nem emelték ebben a cikkben, úgy, ahogy azt a külföldi áruk indokoltá tették volna. A Papaverin ennek alapján a zúgforgalomban is kereseti cikké avanszált és csakhamar kiderült, hogy az olcsóbb árak lopás útján kerültek a forgalomba.

Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy az olcsó Papaverint Hunyadi Gyula állástalan drogista hozta forgalomba. Amikor Hunyadi kérdőre vonták, azt felelte, hogy

a Papaverint a Práter-utcai Németh-drogériától szerezte be.

A nagykereskedők ma kilonként 1400 pengőért adják a Papaverint és nekik 1200 pengőnél is többbe kerül az értékes gyógyszer. Az elhangzott vallomásnak megfelelően azonban Hunyadi kilonként 1000 pengőért kapta meg a Papaverint a Németh-drogériától és 1200 pengőért adta tovább előkelő budapesti gyógyszerártulajdonosoknak. A patikások tehát éppen annyit kaptak meg ezt a cikket, mint amennyit a nagykereskedők fizettek a külföldi gyárosoknak.

A Németh-drogéria tulajdonosának, Németh Árpádnak a gyógyszereladás terén már többször kollektánsága támadt a holdutcai Kochmeister Frigyes Utódai céggel és most amikor kérdőre vonták, hogy az üzletében levő Papaverint honnan szerezte be, elfogadható választ adni nem tudott.

az áruk speciális csomagolásából megállapította, hogy a Papaverin a Zrínyi-utcai Thallmayer és Seitz r.-t.-től származik.

A külföldi gyárosok ugyanis mindegyik nagykereskedőnek más és más csomagolásban szállítják az árut, hogy visszaélések esetében a vizsgálat is könnyebben történjék meg. A Thallmayer és

Seitz r.-t. a nyomozás eredménye alapján nagyarányu vizsgálatot tartott és ez meglepő eredménnyel végződött:

kiderült, hogy a részvénytársaság budapesti raktárából nagymennyiségű gyógyszer hiányzik.

A részvénytársaság emiatt megtette a feljelentést ismeretlen tettesek ellen és most a rendőrség nyomozza, hogy milyen módon került a Thallmayer és Seitz r.-t. Papaverinjé a Németh-drogériába (a nagykereskedés rendes uton sohasem adott és nem is adhatott Papaverint a drogériának és hogy

kik azok az előkelő budapesti gyógyszerészek, akik ebből a lopott Papaverinből vásároltak, holott az áruk eredetének fölírtetlenül gyanusnak kellett volna előtük feltűnni?

A patikások ugyanis tisztában vannak a beszerzési árakkal és tudhatják, hogy az 1200 pengőért eladott Papaverin csakis lopás útján kerülhetett a forgalomba.

A Thallmayer és Seitz r.-t.-nél bekövetkezett lopás a cégnek nem az első esete. Két évvel ezelőtt is annyi gyógyszert lopott össze néhány gyakorlatnok, hogy az orgazda — az egyik hatodik kerületi illatszerész — az elhangzott tanuvalomásoknak megfelelően gyógyszerárnyagkereskedést nyitott. Nincsen kizárva, hogy a Papaverin most is a magukról megfélemedkezett gyakorlatnokok vagy a laboránsok útján jutott a zúgforgalomba. A Gyógyszerész Egyesület hír szerint figyelemzést inté a gyógyszerészekhez, hogy az úgynevezett «rucksackdrogista»-tól semmi szín alatt se vegyenek gyógyszereket, mert azok nem legális uton jönnel forgalomba.

MODERN BUTOR SZALON

Állandó kiállítás. Rendkívül előnyös fizetési feltételek * VII, Üllői-ut 14

Összecsukós vaságyak

sodronyágybetétek, vas-, rézbutorok kárpitozott matracokat legelősszabban szállít Frohászka gyáros, VI, Gróf Zichy Jenő-utca 46. — Fióküzlet: Üllői-ut 9.

Butor

50 háló... P 400-480 30 ebédli... P 500-680 Uriszobák, kombinált-szobák. Részletre is.

PÁRTOS, VI, Andrássy-ut 52 (Bejárat Eötvös-u. sarok)

Koszpénzeket

kedvező kamatozást mellett elfogadják Fáradi Balogh Constantin banküzlete. Fennáll 46 év óta Budapest, VIII, Baross-u. 22. Telefon: József 355-75

Sugár Férfi és női
strapa- és luxus-
cipők

V, BERLINI-TÉR 4. SZÁM párja csak **12⁵⁰** pengő

POLARICH-ÉTTERMEK
FERENCIEK-TÉRE 7

Arainkat a súlyos gazdasági viszonyokhoz mérten ma, hétfőtől kezdve ismét jelentékenyen mérsékeljük!
Konyhánk kiválósága köztudomásu

Törje a tejét! Érdemes!

Megfejtések postára adandók legkésőbbben esütörtökön. Cím: Reggeli Újság szerkesztősége, V., Lipót-körut 5. A levél vagy levelezőlap címodalára feltűnően ráírandó: Törje a tejét és melléklendő a Törje a tejét lenti szelvénye. A helyes megfejtők között a következő 25 jutalmat osztjuk ki: 1. díj: 20 pengő, 2. 10 pengő, 3. 5 pengő, 4-5 díj: egy-egy darab egyegyed sorsjegy, 6. díj: egy nagy fenykép Foto Klára műterméből. 7-8. díj: egy-egy üveg egyegyed liter Morisson-féle kölnivíz, 9-10. díj: egy-egy doboz egyegyed kg. Dreher-Maul csokoládé. 11-12. díj: egy-egy drb Morisson borotvakrém. 13-14. díj: egy-egy csomag Pillavin fenyőfürdőtabletta. 15-25. díj: egy-egy értékes könyv. (A jutalmakra való pályázásban elegendő egy helyes megfejtést beküldeni.)

VIZSZINTES:

- Építkezést megelőző ünnepség.
- Elmúlt.
- Tyukláb — népies neve.
- A világháborúból híres hely Belgrad közelében.
- A homokóra homokja.
- Nótáriusáról Gvadányi írt.
- Latin, német, angol viszonyzó.
- Kétlőzve: dajka.
- Lánynev.
- Tápláló szeszecsal.
- Alkohol nyar is.
- Személyed.
- Mutatónévmás két alakja.
- Orosz folyó.
- Te és ő együtt.
- Igeképz.
- Dagover keresztneve.
- Földiszit.
- Az egész növényt egy szerre.
- Vissza: ez a tenger van ma Sodoma helyén.
- Melkknévkepző igéből.
- Névtől.
- Skandináv aprópénz.
- A Kisfaludyak apjának monogramja.
- Képtár — közhasznált idegen szóval.
- Autómárka.
- Tehéhang.
- Molliére híres alakja számos darabjában. (Rosszkaratott személyesít a «Botanika»-ban).
- Vál.
- Gógog magánhangról.
- Te — németül.
- Mutatónévmás.
- Fiatal arvaszamarha.
- Görög katolikus — rövidítése.
- Ragadozó madarak.
- ...lops. (Egyszemű alak).

FÜGGŐLEGES:

- Kiváló helyeslet biztosít az egyesületben.
- Az akadémiák munkájában résztvesznek.
- Chateaubriand híres műve.
- Rágcsáló.
- Osztály.
- Szám.
- Gazdasági eszköz.
- Amerikai és ázsiai állatok.
- Sértellenül.
- Kopasz.
- A nemesi levél első példánya.
- Algebrában tanulják ezeket.
- Válék.
- Eppen annyit, amennyit kell.
- Ezelőtt 1700 évvel 3-ad, ma elsőrendű csillag a «Sas»-ban.
- A lavina.
- Minden szervez lény.
- S. L.
- Tinódnal gyakori rim ez az igealak.
- Rag.
- A normannokkal és magyarokkal harcok francia király (922—936).
- Latin 6.
- A szecesszió idején a délkelet vézére az Unióban.
- II III III III
56. 5 — római számmal.

Megfejtésül beküldendő a vízszintes 1, 41 és a függőleges 1, 2, 11, 12 szavak.

Betűrejtvények

1.

COOOOOO Lá D

2.

7 + n

Szótag

Au — bert — eras — ezi — dor — e — e — gu — kó — ná — poly — rá — ri — san — sal — stus — sus — ti — tus — va — va — vas — vá — wers.

1. Az első triumvirátus tagja volt.
2. A német köztársaság volt elnöke.
3. A «vezérlő fejedelem».
4. A márciusi ifjak egyik vezére, ki 1849 július 13-án elesett.
5. Róma első császára.
6. Gyönyörű olasz város.
7. Római császár, «az emberi nem gyönyöre».
8. Fantasztikus német író.
9. Középamerikai állam.

A szótagokból összeállítható szavak kezdőbetűl a fenti sorrendben a «Don Quixote» írójának nevét adják.

Sakk

Világos indul és két lépésben mattot ad.

REGGELI ÚJSÁG
november 3. Törje a tejét! szelvénye

Mássalhangzók

. a . a .
. á . o .
. u . o .

Melyik az a három mássalhangzó, amelyekkel a pontok helyére téve, mindhárom sorban értelmes szavakat kapunk?

Megfejtések
az 1930 október 27-iki számból:

Keresztrejtvény:
Vízszintes 1. Posthumus István, 14. Akaratosan, 15. Re, 16. Ragadozó, 17. Vinnyog, 19. Aroma, 20. Traccs, 22. Ny, 23. Ji, 24. Wsm, 26. Tai, 27. P. p., 29. Ingtag, 32. Já, 33. Rabe, 35. Ca, 36. Yyy, 37. Ila, 39. Rén, 41. Arteria, 44. Orion, 47. Leó, 48. Eli, 49. Milo, 50. Fontos, 52. AEG, 54. Lat, 55. Megett, 56. Oir, 57. Ed, 58. Doloz, 59. Allure, 61. Ver, 63. Kosár, 65. Tegez, 66. Spalato, 68. Duó, 69. Suta, 70. D. N., 71. Ma, 72. M. kir. Függőleges: 1. Paradicsomleves, 13. Negyvennégyezer, 31. Gyalogosan.

Betűrejtvények: 1. Hadisten. 2. Megbeszélés.
Betűcsere: Borban az igazság.

JUTALMAK:
Első díjat, 20 pengőt nyerte: Kiss Jolán, Budapest.
Második díjat, 10 pengőt nyerte: Schwarz Gusztáv, Kiskunfélegyháza.
Harmadik díjat, 5 pengőt nyerte: Márkus Lajos, Budapest.
4-5 díjat, egy-egy darab egyegyed sorsjegyet nyerték: Pavlinevic Fül, Budapest, Dráviczky Tibor Búdszentmihály.

Dr. OHIDI LÉGMÁN LEONÉ RT.

m. kir. osztálysorsjegyfelárulító és sokszorosító irodától (Budapest, I, Horthy Miklós-ut 15)

6. díjat, egy nagy fényképet

Foto Klára

műterméből: dr. Weiss Janka, Budapest.
7-8. díjat, egy-egy üveg egyegyedliter kölnivíz: Dániel Böszl, Budapest, 5zv. Magusházy Ferencné, Bpest.
9-10. díjat, egy-egy doboz egyegyed lgr.

Dreher-Maul

csokoládét: Csányi Adrián, Veszprém, dr. Rech Lajosné, Budapest.
11-12. díjat, egy-egy darab Morisson borotvakrém: Várkonyi Tibor, Budapest, Halász B., Páris.
13-14. díjat, egy-egy csomag Pillavin fenyőfürdőtablettát: Kovács Margit, Budapest, Müller Julliska, Szeged.
15-25. díjat, egy-egy értékes könyvet: László Zsuzsa, Nagyatád, Kublayiné Commensoll Mária zongoraművész, Budapest, Adám Sári, Szikszó, Nedecky Károly, Békéscsaba, Jotischky Alice, Budapest, Gondá Edith, Kispeszt, Eller Károly, Budapest, Józsa György, ny. Al. isk. igazgató, Gyöngyös, Perlux Béláné, Budapest, Antal Kati, Rákospalota, Urbán Lajos, egyetemi hallgató, Szeged.

A REGGELI UJSÁG HIREI

*Nem fontos,
de érdekes.*

Széchenyiek Amerikában

A Széchenyiek ujjában szivesen járnak Amerikába. Alig néhány hete, hogy Széchenyi Gábor Newyorkba utazott, most pedig Széchenyi Margit grófnő indult utnak Amerika felé, ahol hosszabb ideig lesz vendége nagybátyjának, Széchenyi Lászlónak és feleségének, Wanderbilt Gladysnek.

Válás...

Sokat beszéltek annak idején társasági körökben az előkelő és szimpatikus autoklubvezér és az egyetemi tanár leányának házasságáról. A fiatal házaspár a legbékésebb harmoniában élt együtt, míg a tavasszal be nem következett valami — talán ha nem tévedünk — az egyik előkelő gardenpartyn, amelyet az egyik legszebb pesti szépasszony rendezett fejérmegyei birtokán. Akkor dobtá be valaki először a válóper hírért, amely most azután aktuális lett. Uj házasságról azonban egyik féllel kapcsolatban sincs szó.

Szmrecsányi Vera báróné lesz

Még jól emlékeznek a pestiek báró Gouden Hervé belga királyi követségi titkára, aki a nyár folyamán a pesti belga követségi helyettesítette. A fiatal követségi titkár, aki most Berlinben állomásozik, az elmúlt héten eljegyezte Szmrecsányi György volt főispán leányát, Szmrecsányi Verát, akivel a nyár folyamán ismerkedett össze pesti tartózkodása idején. Az esküvő még ebben az évben lesz vagy Pesten, vagy pedig Szmrecsányt György pozsonymegyei kastélyában.

Hadikitüntetés és az arisztokrácia

Egy hete volt a Károlyi-Haugwitz esküvő, amelyről a képeklapok még ma is hozzák a fotográfiákat. Hát el kell ismerni, szép, nagyon szép esküvő volt. Ott volt az egész magyar arisztokrácia és majdnem mindenki, aki tényező a társaságban. Remek díszmagyarok és remek katonai uniformások tarkították a menetet, egy dolog azonban feltűnt: a ragyogó ruhákon hiába kerestük a hadikitüntéseket. Itt-ott elvélve egy-egy Signum Laudis, a többi ordó, mind jó, kipróbált, békebeli nagy-, közép- és kiskereszt, csillagokkal, gyémántokkal, vagy ahogy tetszik. Néhány diplomatakitüntetés. Egyéb semmi. A néző megkérdi önmagát. Ha jól emlékezünk, tizenhat év előtt háború volt. Vagy talán mi tévedünk?

Béke Frigyes főhercegéknél

Az elmúlt héten békekötés történt Frigyes főherceg rezidenciájában. Alice főhercegnő, — aki, mint emlékeztes, évekket ezelőtt férjhez ment Waldbott Kelemen báróhoz, — házassága miatt nem volt jóviszonyban édesanyjával, Izabella főhercegnővel. A bárónőnek időközben hat gyermeke született, a feszültség azonban nem enyhült anya és leánya között. A főhercegnő tartotta a haragot a meszalliance miatt. Semmi sem tart azonban örökké, az elmúlt héten Izabella főhercegnő váratlanul megjelent Sátoraljanj helyen Waldbott bárók kétezerhaldas rezidenciájában és kibékül leányával és vejével. Ugyáltszik, most már enyhébben bírálja el a főhercegnő a rangon alul kötött házasságot, mint egykor.

Minden külön értesítés helyett

November 1-től estéknént 9 órától a Café Mignonban (Dunakorzón, Ritz mellett) játsznunk. Csákváry-duó.

Magyar előkelőségek Bécsben

Bécsből jelentik: Szmrecsányi Lajos egri érsek Bécsbe érkezett. A magyar előkelőségek közül Bécsben tartózkodók Majláth Huberta grófnő, Blankenstein grófnő, Almásy Jánosné bárónő, Coreth Botho gróf, Náway Hermína bárónő és Tarnóczy Dollý bárónő.

Polnay Lucy

Egyes lapok hosszú cikkeket közölnek arról, hogy Polnay Lucy Párizsban öngyilkossági kísérletet követett el. Megírták, hogy Polnay Lucy Párizsban „francia és angol lapok munkatársa” és hasonlókat. A hírekből egy szó sem igaz. Mult szombaton, tehát az állítólagos öngyilkosság napján, a magyar „Rathaus-Keller” megnyitását egy hírlapíró körülmotogatta Polnay Lucy táviratát, amelyben Lucy kisasszony arra kéri a hírlapírókat, hogy szerezzenek neki újságírói igazolványt, mert erre neki — nem tudni, mi okból — szüksége van s ennek ellenében hajlandó az illető lapnak „párizsi leveleket” írni. Öngyilkosságról egy szó se. Polnay Lucy pénzzavarban volt és papájától akart a hamis öngyilkossági hírről egy kis „befolyást” gyakorolni.

U. J.

— **Ellopták az 1848-iki német alkotmány alapokmányát, Berlinből** jelentik: A birodalmi gyűlés könyvtárában szennációs lopást fedeztek fel. Az 1848-iki alkotmány alapokmányát a könyvtárból nyomtalanul eltűnt. A lopás nyilván már régebb idő előtt történt, de csak a minap jöttek rá.

Elárverezik Castiglioni Camillo műkincseit

Castiglioni Camillo, aki teljes anyagi összeomlása után Milánóban telepedett le, még megmaradt műkincseit bécsi palotájából Berlinbe szállította, ahol azokat november első felében árverezik. A műkincsek főleg olasz eredetűek és van köztük sok az olasz Renais-

sance-korból való butor, hatalmas asztalok és szekrények. A butorokon kívül sok kő- és bronzszobor is árverés alá került, valódi Donatellók, Robias stb. Értékes része a műgyűteménynek Castiglioni olasz eredetű majolika-készlete, továbbá kerülbelül hatvan festmény, olasz és északi művészek munkái. A képgyűtemény legértékesebb darabjai egy Tintoret és egy Van Dyk és több német mester festménye.

— **Visszaélés a helyreigazítási joggal.** A Reggeli Ujság 1930. szeptember 15-iki számában facsimilében közöltünk egy lapkivágást a legnagyobb bilbaói újságból, amely beszámolt arról, hogy Zita királyné és Ottó királyfi Szent István napján cirkuszt és mozit látogattak Bilbában, tehát semmikép se lehettek utban Budapest felé. A bilbaói lapot egy Gárdos Imre nevű fiatalember adta, hogy ő maga is Bilbában volt Szent Istvánkor és személyesen is látta a királyi családot. Sajtöhiba folytán a Reggeli Ujság-ban Gárdos Imre neve helyett Gábor Imre név jelent meg. És erre jelentkezik Ceglédről egy Gábor Imre nevű fiatalember és helyreigazítást kér, hogy ő el se mozdult Szent Istvánkor Ceglédre. Nem volt Bilbában és nem is járt a Reggeli Ujság szerkesztőségében. Magyarországon legalább pár száz Gábor Imre szaladgál és ha szigoruan vesszük, valamennyi jelentkezhetett volna helyreigazításért. De nem jelentkezett. Csak Gábor Imre vette a fegyelmet, hogy bilbaói lapokat olvas, vagy hogy pláne volt is valaha Spanyolországban! És miután a Reggeli Ujság ennek a szereplni akarásnak nem tett eleget, bíróságtól kérte a helyreigazítás elrendelését. A bíróság pedig — nyilván az összes Bilbában nem járt Gábor Imrek nevében, — el is rendelte annak közlését, hogy többek között a ceglédi Gábor Imre magánhivatalnok sem hozott Bilbából lapokat és ő sem látta a királyi családot. A helyreigazítást lapunk más helyén közöljük. De azt hisszük, hogy a sajtó-törvényadóta készülő novellájának egyik fontos feladata lesz a helyreigazítási jogot is megreformálni. Lehetetlen dolog, hogy mindenki, aki nevént nyomtatásban akarja látni az újságban, bírói kényszerrel kötelezhesse a lapokat arra, hogy «nem azonos» felkiáltással helyreigazításokat közöljen. Ezen az alapon legközelebb az összes Mayer Jánosok minden esetben kérni fogják annak megállapítását, hogy ők nem azonosak azzal a Mayer Jánossal, aki a bolettát csinálta...

— **Megtalálták Görbe Piroskát.** Napokkal ezelőtt megjelent a főkapitányságon egy battonyai földbirtokos és bejelentette, hogy 23 esztendő leánya, Görbe Piroška nyomtalanul eltűnt hazáról. A fiatal nő eltűnésekor édesatyja autóját is elvitte magával. Egy levelet hagyott hátra, amelyben arra kéri hozzátartozóit, hogy ne kutassanak utána, mert úgy sem fogják megtalálni, a rossz anyagi viszonyok következtében külföldre megy. A rendőrség a bejelentés alapján megindította a nyomozást és a detektívek szombaton Görbe Piroskát egy belvárosi panzióban megtalálta. A felfedezésről értesítették a szüleit, akik megjelentek Budapesten és leányukat visszavitték Bottonyára. A főkapitányság az ügyben megszüntette a nyomozást.

A név kezeskedik a minőségért!

Szép haj 18 fillérért.

Van már

Pixavon-shampooon

Egy csomag 2 mosásra elég és ára csak 36 fillér

A Pixavon-shampooon mentes a szódától, puha, bőséges habot ad és pompásan illatossá teszi a haját

— **Öngyilkosságok.** Szabó Sándor 25 éves napszámos a Ferenc József-hídról a Dunába ugrott. A motorosörög kimentette, a mentők a Rókus-kórházba szállították. Öngyilkossági kísérletének oka a nyomor. — Varga Erzsébet 30 éves háztartásbeli nő a Márton-utca 13. szám alatti lakásán lügkövel megmérgezte magát. A mentők a Rókus-kórházba szállították. — Laufer István 65 éves magánhivatalnok pénteken éjszaka a Ráday-utca 14. szám alatti lakásán világitógázal megmérgezte magát. Mire tettét felfedezték, meghalt. Öngyilkosságát betegsége miatt követte el. — Földi József 28 éves tisztviselő a Zuglói 3226. helyrajzi szám alatt levő ház második emeletéről leugrott. Mire a mentők a helyszínre értek, már meghalt. Öngyilkosságát nyomora miatt követte el. — Halupka Erzsébet háztartásbeli nő Lengyel-utca 47. számú lakásán szublimáltl megmérgezte magát. A mentők életveszélyes állapotban a Rókus-kórházba szállították. — Panovics István 26 éves kertész a Ferenc József-hídról a Dunába vetette magát. Kimentették és a Rókus-kórházba szállították.

— **Vázsonyi Vilmosné jótékonyági délutánja.** 1930 november 13-án délután 5 órakor a Vázsonyi Vilmosné vezetése alatt álló Terézvárosi Jótékony Nőegylet a Royal-szálló különtermeiben a terézvárosi nyomormentő akció javára táncal egybeköltött teadélután rendez, amelyen fellépnek: Patak Irma, a Városi Színház, Toronyi Gyula, az Operaház, Radó Sándor, az Andrassy-utcai kabaré, Posner Magda, a Terézkörúti Színpad tagja. Erre a célra Bródy Ernő képviselő fizetéséből 100 pengő adományozott.

— **Előadás a spanyolországi bikkaviadalokról.** Szieberth Imre állami vasgyári felügyelő november 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor vetített képekkel és hangos filmmel kísért előadást tart a Forum mozgóképszínházban a spanyolországi bikkaviadalokról.

— **Eltűnt egy főmérnök felesége.** Szombaton éjjel megjelent a főkapitányság központi ügyeletén Schwalb Adolf főmérnök és bejelentette, hogy felesége Horn Ede-utca 4. számú lakásukról nyomtalanul eltűnt. A bejelentés szerint a főmérnök 46 éves felesége reggel elment hazáról és a késő éjszakai órákig sem tért vissza. A rendőrség az eltűnt uriasszony után megindította a nyomozást.

— **Fényes László ellen újból elfogatóparancsot adtak ki.** A budapesti királyi ügyészség a szombati napon elfogatóparancsot bocsátott ki Fényes László ellen. Az elfogatóparancs szerint Fényes László legutóbb kétrendbeli magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen irányuló büntetett követett el. E büntetleken kívül az ügyészség tizennyolcendbeli kormányzósértés és rágalmazás miatt is már előzőleg körözvényt adott ki Fényes László ellen. Az elfogatóparancsot az illetékes hatóságoknak megküldötték.

— **Elárverezik a Salm-család fejének palotáját.** Bécsből jelentik: Salm-Reifferscheidt Erich gróf, a Salm-nemzetség sulyos anyagi válságba jutott. Oka az, hogy családtagjai és ismerősei több mint egy millió schillinggel tartoznak neki s így nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. Árverésre bocsátja a Mentergasseban levő pompás palotáját és a nagyértékű berendezést. Az árverés november 6-án kezdődik.

— **November 6-án átadják a forgalomnak a budaörsi-úti villamos vonatot.** A Besz-kárt egy esztendővel ezelőtt építette meg a Szent Imre (Villányi)-úti villamos vonalat, amely a Horthy Miklós körtérről elágazva a Budaörsi-úti vezetett. Ennek a vonalnak a megépítése azonban csupán egyik része volt annak a tervnek, hogy a Lágymányos és a Déli vasút között új és a város fejlődésének megfelelő közvetlen összeköttetést létesítsenek. A terv most megvalósult és az új vonalat, amely a Budaörsi-úton és Alkotás-útcán át halad és a Déli vasútnál kapcsolódik a budai belső körúti forgalomba, november 6-án adják át a forgalomnak. A vonal megnyitását — november 5-én — a műtanrendőri bejárás előzi meg. A villamos vonal építésével teljesen újból rendezték és átszervezték a Budaörsi-útnak a Szent Imre herceg-úti és Csörzs-utca közötti részét. A sineket e helyütt is már az uttest közepén helyezték el. Az átrendezéssel kapcsolatban azonban sürgősen meg kell építeni a gyalogjárót is, amely mai állapotában rikkító és bántó ellentétben áll a kocsit rendezettségével.

— **Petschauer Attila nem megy Dél-Amerikába — az Angol-Magyar Bank tisztviselője lett.** A főváros sportkörében nagy örömmel vették tudomásul, hogy Petschauer Attila, az ismertevű vívóbajnok nem utazik el Budapestről, hanem, miután sikerült neki elhelyezkednie, a Nemzeti Vívó Club színeiben újból tréningbe áll. Petschauer Attila hónapokkal ezelőtt állás nélkül maradt, mert a cég, ahol esztendőknél át mint főtisztviselő működött, felszámolt. A fiatal vívóbajnok már arra gondolt, hogy a körülmények kényszerítő hatása következtében Dél-Amerikába vándorol. Erre azonban nem került sor, mert Kálmán Henrik, az Angol-Magyar Bank vezérigazgatója Petschauer Attilát a bank érdekkörébe tartozó «Terra» Vas és Autófelszerelési vállalat egyik osztályának helyettes vezetőjévé nevezte ki.

— **Helyreigazító nyilatkozat a «Reggeli Ujság» 1930. évi szeptember 15-iki számában a 6. oldalon «Szent István napján Zita királyné és Ottó királyfi Bilbában tartózkodtak, ahol cirkuszban és moziban szórakoztak» c. alatt megjelent közleményre: «Nem felel meg a valóságnak, hogy én felmentem a Reggeli Ujság szerkesztőségében és ott kijelentettem, hogy f. évi augusztus 20-án a bilbaói cirkuszban voltam és ott láttam Ottó királyfit, este pedig a Zoliseo-moziban Zita királynét. Ellenben való az, hogy én soha Spanyolországban nem voltam, soha a Reggeli Ujság szerkesztőségében nem jártam, tehát sem Ottó királyfiról, sem Zita királynéről semmiféle hírt nem szolgáltattam, sem bizonyítékot nem produkáltam. Mindaz, ami velem kapcsolatban a Reggeli Ujság f. évi szeptember 15-iki számában közöltetett, valótlan. Cegléd, 1930 szeptember 25-én. Gábor Imre.**

Európában egyelőre esős, havas időjárás uralkodik. Hazánk az északi hideg és a déli enyhe zóna között fekszik és éjjeli lehűlésektől eltekintve, a novemberi időjáráshoz képest a lehető enyhe. Napközben a hőmérséklet a 18 fokot is megközelítette.

Prognózis: Egyelőre felhős idő várható, helyenként kisebb esővel.

— Albrecht főherceg felesége Szabadkára utazott. Albrecht királyi herceg felesége, Lelbach Irén a napokban Szabadkára utazott. Szabadka mellett lévő birtokán töltötte a hatlotti ünnepeket és azért utazott Szabadkára, hogy fiának a sírját meglátogassa.

— Elmenekült a gázoló autó. Debrecenből jelentik: Vasárnap délelőtt a Debrecenből hat kilométernyire fekvő Mikepércs községen keresztül rohogott egy valószínűleg budapesti rendjelzésű autó, amelynek jelzését nem tudták pontosan leolvasni és halálra gázolta Gyöngyösi Gyula kisgyermekét. A gépkocsikerekei a gyermek koponyáját zúzták szét. A gázoló autó azután tovább rohogott, mintha mi sem történt volna. A csendőrség a legszélesebbkörü nyomozást indította meg az autó felkutatására.

— Megöltek egy legényt Esztergomban. Esztergomból jelentik: A város egyik külső utcájában nagy vértócsában halva találták Meszes Imre helybéli gazdaggyermekét. A hatósági orvos megállapította, hogy a legény halálát a nyakon behatoló éles késsel eített szúrás okozta. A gyilkosság éjszaka történt és attól a helytől száz méternyire, ahol a legény öszszeszedett, elkeresett dulakodás jelei láthatók a földön. A tett elkövetésével a meggyilkolt egyik leánytársát gyanúsítják, akivel együtt mulatott.

GE-VI Garisnya
Drágább van, de jobb nincs
Agia-Travis

— László Henrik meggyógyul. Két héttel ezelőtt őszinte részvétet keltett a főváros társadalmában az a hír, hogy László Henrik, a kitünő fiatal fotográfus munkaközben, a Fodor féle vivóteremben magnézium-robbanás következtében súlyosan megsérült. Sérülése olyan súlyos volt, hogy szeméivel is veszélyben forgott. Dr. Liebermann Leó egyetemi tanár, a világhírű szemspecialista kezelte László Henriket.

Liebermann professzor valóságos orvosi bravúrral mentette meg László Henriket, aki ma már a gyógyulás útján van, nyolc-tíz nap múlva el is hagyhatja a szanatóriumot. A művészvilág, amelynek kedvenc fotográfusa László Henrik, gratulációkkal árasztotta el Lászlót.

Zsoldos
VII, Dohány-utca 84. Telefon 424-47

— Egy cégvezető feleségét halálos áramütés érte a fürdőkádban. Különös szerencsétlenség történt szombaton délelben Kőbányán, a Liget-tér 3. számú ház egyik lakásában. Szalánky Pálné harmincegy esztendő, cégvezető felesége a fürdőkádban ült, amikor a kád melletti asztalon levő villanylámpát arébb akarta húzni. Az asztali lámpa rézkarjának érintésekor a fiatalasszony olyan áramütést kapott, amely abban a pillanatban megölte. A rendőrség megállapította, hogy az állólámpában húzott villanydrót szigetelése hibás volt s ennek következtében az áram a lámpa egész réztartóján keresztülfutott. A 120 volt erősségű áram érintése halálos szerencsétlenséget okozott. Hasonló szerencsétlenség Budapesten is történt már, amikor ugyancsak vízzel telt kádban ülő nő az elektromoscsengő rézgombját érintette meg.

A rendőrség és a mentőegyesület vezetősége már több ízben felhívást bocsátott ki, amelyben fokozottabb óvatosságra figyelmeztetik az embereket, hogy különösképpen fürdőkádban, illetve fürdés alatt villanyárammal telt tárgyakhoz hozzányulni halálos veszéllyel jár.

Férfiruha- és télikabát rendkívüli árleszállítás!
Csak nov. 3-tól 8-ig

Sokkal többet kaptam, mint amennyit vártam! Egész biztosan ezt fogja mondani mindenki, aki László Lajos kitünő hírnevű férfiruhaüzletében, V., Vilmos császár-ut 40, férfiruhát fog vásárolni. Aki tehát finom szövetből olcsó férfiruhát óhajt vásárolni, keresse fel a fenti megbízható céget, ahol saját készítményű divatos férfiöltönyök vagy felöltők remek szabásban, kifogástalan kivitelben, páratlan szép választékban és minden nagyságban 48 pengő. Finom fekete férfiöltöny bársonygalérral 58 pengő. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét ezen olcsó vásárlási lehetőségre.

Amit én itt látok...

Apák munkálatlanul gázolnak a sárban...
Leányok táncolnak selyemharisnyában...
Miatyánk, légy velünk!

A gépek rekedten, dűbben zakatolnak...
Az urak pezsgőben tobzódva rabolnak...
Miatyánk, légy velünk!

Amit én itt látok, te is csak azt látod,
ha éjjel takarod a fejedre rántod...
Miatyánk, légy velünk!

Koldusnak fillért dobsz kalapjába busan
s tovább mész, magad is rongyosan, koldusan...
Miatyánk, légy velünk!

...Takard el a szived, dobd el a kalapod,
mielőtt a fillért magad is megkapod...
Miatyánk, légy velünk!... Somlyó Zoltán

— Féláron utazhatnak az osztrák hadirokkantak. Bécsből jelentik: A kormány rendeltére a szövetségi vasutak vezérigazgatósága elrendelte, hogy a legalább harmincöt százalékos hadirokkantak, kérésükre igazolványt kaphatnak és ez az igazolvány féláru vasútiújgy váltására jogosítja fel őket.

— Százéves a Kálvin-téri református templom. Vasárnap nagy ünnepe volt a magyar reformátusságnak, a Kálvin-téri templom megnyitásának százéves fordulójának ünnepén. Hálaadó istentisztelettel kezdődött az ünnepi nap, amelyen az egyházi és közéleti előkelőségek egész sora vett részt. Ravasz László püspök ünnepi prédikációja után leleplezték a templomszobrok falában elhelyezett jubileum márványtáblát, amely alkalommal Némethy Károly főgondnok mondott nagyszabású avatóbeszédet. Az ünnepség ezután a Ráday-utcai teológia dísztermében folytatódott, ahol a budapesti református presbitérium tartotta meg díszközgyűlést, amelyen ugyancsak Némethy Károly dr. tartott elnöki beszédet, amelynek során megemlítette, hogy a templom építéséhez az akkori pápai római katolikus püspök, Kálmánházy László, nagyböcsöt adománygyűjtéssel járult hozzá. Ezután különböző hatóságok és testületek üdvözlése következett. Este a Kálvin-téri templomban teológiai ünnep volt, amelyen B. Papp István teológiai tanár a templom multjáról tartott előadást, Victor János dr. tanár bibliamagyarázatot tartott, Akom Lajos pedig orgonaszámokkal szerepelt.

— Automobilközlekedési rendszet. Ezen a címen dr. Koncz Endre belügyminiszterumi miniszteri tanácsos nagyon tartalmas és értékes könyvet bocsátott közre III. kiadásban. A könyvben közli az összes érvényes közlekedési rendeleteket, továbbá az utadóra vonatkozó törvényt, különféle adószámlázási táblázatokat, továbbá a benzinutak létesítésére vonatkozó rendeleteket. Nagyon értékes része a könyvnek a gépjárműközlekedés magánjogának és büntetőjogának általános elvei című fejezete. Közrebocsátja ezenkívül a szerző értékes része a könyvnek a gépjárműközlekedés magánjogának és büntetőjogának általános elvei című fejezete. Közrebocsátja ezenkívül a szerző értékes része a könyvnek a gépjárműközlekedés magánjogának és büntetőjogának általános elvei című fejezete. Közrebocsátja ezenkívül a szerző értékes része a könyvnek a gépjárműközlekedés magánjogának és büntetőjogának általános elvei című fejezete.

— Agyonverte a nevelőanyját. Dombóvárról jelentik: Pálfi Ádám bonyhádbörzsényi földműves ösztöndíjjal a nevelőanyjával, Tóth Györgynével, akít egy összevert, hogy az asszonyt életveszélyes sérülésekkel kórházba kellett szállítani. Pálfi ellen súlyos testi sértés címén az eljárás megindult.

— Öngyilkos rab. Forrá Sándor 27 éves napzásnos Kispesten a rendőrség őrizetes fogdáiban egy őrizetlen pillanatban felvágta jobbkezén az ütőerét. Súlyos sérüléseivel kórházba szállították s megindították a vizsgálatot annak megállapítására, hogy ki hagyott kést nála.

— Éber Antal a Belvárosi kereskedő vásorán. A Belvárosi Községi Polgári Párt november 4-én párhelyiségében (Eskü-tér 8) társasvaorsát rendez, amelyre a Belváros kereskedőit és iparosait hívta meg. A társasvaorsán felszólal dr. Éber Antal, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke is.

Gégehurul és rekedtség ellen
szopogassunk Krompecher-féle Fenyőmenthol-dragéét. Használata egy enő a tenyőinhalálával. Mindenhol kapható: 1 doboz ára 60 fillér

Üzenet a kishitűekhez!

Hoover, az Egyesült Államok elnöke, magához kérte a nagy ipari és pénzügyi vezetőembereket, hogy a súlyos és válságos gazdasági helyzetről tárgyaljon velük. Távozásuk előtt szívükre kötötte, hogy ne veszítsék el bizalmukat a jövőbe, ne töprengjenek azon, hogy tönkre fognak menni, hanem próbálják friss és tiszta aggyal, új energiával, új gondolatokkal vállalataikat fellendíteni. Mert ez a beteges pesszimizmus mind nehezebben gyógyítható.

Teljesen igazva van Hoovernek, mert, ha mindenki, még azok is, akik tehetősek, napnap után lehorgasztott fejvel, gondterhelten

— Leleplezték a hősi halált halt egyetemi ifjak emlékművét. A világháborúban hősi halált halt budapesti egyetemi hallgatók emlékművét a tudományegyetem tanácsa díszes emlékműben örökítette meg, amely a tudományegyetem központi épületének egyetemterüti utcai falazatán nyert elhelyezést. Az emlékműnek, amely Zala György munkája, szombaton délelőtt volt az ünnepélyes leleplezése, amelyen József főherceg, az egyetem tanári kara és az egyetemi ifjuság nagy számban vett részt. Az ünnepi beszédet Eszterházy-Kreisz István joghallgató mondta, majd József főherceg emlékezett meg néhány meleg szóval a hősi halált halt ifjakról. Ezután a különböző ifjusági egyesületek helyezték el koszorúikat az emlékmű elé.

— Megölte a gránát. Szekszárdról jelentik: Takács Márton 18 éves és Pálfi István 16 éves napszámok a Szekszárd melletti Janyapuszta m. jorban egy ép gránátot találtak. Takács átengedte a leletet Pálfinak, aki, amikor egyedül maradt, szét akarta szedni a lövedéket és kalapáccsal ütlegelni kezdte. Egyszerre hatalmas dörrénes rázta meg a majort. A gránát felrobbant és a szerencsétlen Pálfit a felismerhetetlenségig összeroncsolta. A vizsgálat megindult annak kiderítésére, hogy a gránát miképpen került Janyapusztra.

— Az erdőőr agyonlőtt egy katonát. Debrecenből jelentik: Ambrus János debreceni erdőőr a vasárnapra virradó éjjel a nagyerdőn egy ismeretlen férfival találkozott, akinek puskája volt a kezében. Az erdőőr felszólította a férfit, hogy tegye le a fegyvert és mert az nem engedelmeskedett, Ambrus rálőtt. Erre az illető összeesett. Amikor az erdőőr odalépett hozzá, látta, hogy az ismeretlen férfi nem polgári egyén, hanem katonája. Megállapították, hogy Bogár János honvédtizedesnek hívják. A golyó a mellét furta át. Bogár tizedest életveszélyes állapotban szállították be a honvédkórházba.

— Felhívás a volt nyugatmagyarországi fölkelőkhez! Győr-Sopron-Pozsony közig. egyenl. egyes. vármegyék hivatalos gyásznapján, november 4-én, a vármegyék közönsége és a volt fölkelő bajtársak a nyugati végeken hősi halált halt viléző felkelőink emlékére gyásznapot rendeznek. Délelőtt 11 órakor Magyaróvárott gyásztüntetést tartanak veszünk részt és az ottani temetőben levő közös sír halálát és kegyeletünk jeléül megkoszorozzuk. Indulás Budapestről november 4-én reggel 7 óra 25 perckor a keleti pályaudvarról gyorsvonattal. A rendezőbizottság.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei

Budapest közel egymilliónyi lakosságának világítási és egyéb házi áramfogyasztását, a közvilágítást is a főváros tulajdonát képező Budapest Székesfővárosi Elektromos Művei látják el. Budapest Székesfővárosi Elektromos Műveinek igazgatósága V., Váci-ut 74. szám alatt van. E helyen fut össze a vállalatnak új műszaki, mint kereskedelmi ügyvitelre, ide kell tehát fordulni az áramszolgáltatásra vonatkozó minden kívánsággal és eselleges panasszal.

Az elektromos áram általános egységére kilowattóránként 54 fillér, melyből nagyfogyasztók részére szolgáltatott elektromos áram 4 kilowatt teljesítményig kilowattóránként 25 fillér, ennél nagyobb teljesítmény részére a fogyasztás elszámolása külön megállapodás alapján történik. Háztartások részére az áramszolgáltatás elszámolása két különböző díjszabás szerint eszközöltek. Az egyik szerint az első 240 kilowattóra fogyasztásnál az egységár kilowattóránként 35 fillér, a többifogyasztásért pedig kilowattóránként 54 fillér fizetendő.

Külön meg kell emlékeznünk a villamos melegvíztárolók és elektromos hőtároló-kályhákra. E kétszázéleke elönye, hogy éjjel bekapcsolva az elektromos áramot hő alakjában elraktározzák és ily módon a melegvíztárolók ellátják az egész házat nappalra a fürdéshez, valamint a konyhában a főzéshez használandó melegvízzel. A hőtárolók (melegvíz-tárolók, villamos hőtároló-kályhák stb.) céljaira az elektromos áram csak az éjjeli órákban — este 9 órától reggel 6 óráig — vehető igénybe. E célra az elektromos áram ára kilowattóránként 8 fillér.

Az áramszolgáltatások esetleges megszakadását a hibaszolgáltatónál kell bejelenteni, amely közegéit a bejelentés vétele után haladéktalanul kiküldi.

Telefon:
Vasárnap délután és éjjel:
229—31 és 253—09.

— Mint értesülünk, a «Sirály» Cipőkereskedelmi B. T., Budapest, VII., Erzsébet-körút 40—42. vezetősége elhatározta, hogy számolva a közönség csökkent vásárlóerejével, új, leszállított árcsoportokat létesít.

Cipővásárlás mindenkor bizalom dolga! Akj tehát pénzért a teljes ellenértéket feltétlenül meg akarja kapni, vásároljon «Sirály»-cipőt.

A «Sirály»-cipők legszélesebbkörü elismertségének és kedveltségének titka: A kiváló minőség és népszerű árák!

x Kohinor szécsomagot 1000 fillér árást.

x Mindenki pénzhez jut, ha viselt férfiruhát, butorait, szőnyegeit és reígységárgyait eladja Rottenbergnek, Paulay Ede-utca 46. Tel.: Aut. 185—21. Hívásra jövök.

x Könnyű a borotválkozás a Morisson borotvacrémmel.

x Elegáns női köpenyeket hirdet a Fenyves Áruház meglepő olcsó árákon 98 pengőért ajánl a cég dusan szőrmézett lamébéléses női kabátokat egészen finom kelmékből ezen figyelemreméltó ajánlat, mint a Fenyves cég sok más ajánlata nagy feltűnést fog kelteni a hölgyközönség körében.

x Ha elegánsan akar ruházkodni, keresse fel László Sándor férfiszabómester kitünő hírnevű üzletét, Rákóczi-ut 50., ahol elegáns férfiöltönyöket, felöltőt vagy télikabátot készít rendelésre mérték után kétszeri próbával, 60, 70 és 80 pengőért a legdivatosabb öszi és téli szövetekből a legtökéletesebb kivitelben és szabással.

x Olcsó cipővásár a Berli-téren. A napokban érdekes látványok voltak tanui a Berli-tér járókelői. Egy butorszállító kocsit állt meg Sugár Ödön berli-téri cipőáruház elött, amely a Vígcsinház-kávéház oldalán, a Váci-ut torkolata közelében van. Egy csomó munkás 12 koszarózték vitt be az áruházba. Ugyanis az utóbbi napokban annyira megnövekedett az üzlet forgalma, hogy a nagyszámú vevőközönséget az eddigi székeken már nem tudták többé elhelyezni. Mi okozta vajjon a mai nagy gazdasági pangás és pénztelenség idején ezt a nagy keresletet? Semmi más, mint az a körülmény, hogy azokat a kiváló minőségű cipőket, amelyeket eddig 20—22 pengőért árultak, a Sugár-áruház már 12,50 pengőért adja. Hogyan volt lehetséges ilyen olcsón adni ezeket a cipőket? Nem boszorkányság. Mindössze az történt, hogy Sugár Ödön igen kedvező munkabér-megállapodást kötött a cipésziparosokkal, akik szívesebben dolgoznak az eddiginél jóval olcsóbb munkabérek mellett, semhogy a közeledő télen munka nélkül maradjanak. Az olcsó vásár nagy sikerét az eddigi hat elárusított helyett a 12 segéd, az idáig 80 munkás helyett 200 munkás és a vevőközönség számának nagymértékű megnövekedése tanúsítja.

Zongorák, hangszeres REMÉNYINÉL
Budapest, VI, Király-u. 62.
Olcsó árak. Kedvező részletfeltételek.

x A Népepera-kávéház igazgatósága, megértve a mai gazdasági helyzetet, arait olyan lényegesen leszállította, hogy azt érdemesnek tartjuk lapunk olvasóival közölni. Reggelire: kávé habbal, vaj, egy zsemlye és egy üveg kristályviz 60 fillér, délután Vörös Feri szimfonikus hangverseny mellett: uszonnakáv tejszinhabbal 76 fillér. Este, ugyancsak Vörös Feri muzsikája mellett, első-rangu négyfogásos menü, ételről választva 1.70 pengő. Örvendetes tényként állapítjuk meg, hogy a kávéházba járó közönség is élvezheti az olcsósági hullámot.

x Meg kell értenünk, hogy mennyire jelentős az Odol sajátjóság hatása. Amig más száz és fogápoló szerek, — amennyire azok a mindennapi fogápolás tekintetében figyelembe jönnek — főleg a szájjápolás néhány pillanatában fejtik ki hatásukat, az Odol még órákig hat a fogápolás után is. Ezen különös tartós hatás következtében, a fogak pusztulása és a szájr erjedési és rothadási folyamata órákig lesz elnyomva, illetve megakadályozva.

x Menczernél tíz fillér egy gallértisztítás. Menczer fest, tisztít, mos saját üzemében. Telefon.

x Bor- és gyümölcskiállítás Gyöngyösön. Gyöngyösön november 10-ig 8-tól—10-ig borvásár és gyümölcskiállítás lesz, mely Heves vármegye szőlőkultúráját fogja bemutatni. Ugyanczen alkalommal fogja felavatni a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület újonnan épült székházát; a borvásár iránt a külföld, különösen Ausztria és Lengyelország részéről mutatkozik nagy érdeklődés.

x Budapesti őrésaladókna szállítunk 5 pengő részletfizetésre szőnyeget, szelmonkat, matracokat, paplanokat, feherneműeket, 35 év óta fennálló cég. Király-utca 32., bejárat kizárólag az udvarban földsz. 2. Frigyes, a részletesztály vezetője.

x Dohánytözsédek kirakatversenye: Ugy megszapordtak a trafikok a fővárosban, olyan nagy a verseny köztűnk, hogy már a trafikok is kénytelenek izlésesen rendezett kirakatokkal pályázni a közönség kegyére. A Dohányjövődék is szívesen nézi a trafikok becsavgyát, aminek természetesen hasznát látja. Ép ezért nagy kirakatversenyt rendezett a Magyar Héten, igen komoly pénzdíjakkal. A zsűri, amelynek élén Eigner Ti-vadar min. tanácsos, továbbá Andriiska Emil dr. pénzügyi tanácsos áll, az első díjat Hanedel Béla, Baross-utcai trafikosnak adta. A második díj öz. Rosner Ferencné, Hold-utcai trafikosné lett. Díjazásban részesült még Sándor Kornélia, Németh Emília, Gábossy József, Bencke Gyula, Váci Károlyné, Horváth Sándor, Horváth Lajosné, Rosz-járovits Antal és még 28 trafikos.

Bundát készpénzért olcsón
Breiffeld szücs, Váci-utca 14. sz.

HORTOBÁGYI JUHTURÓ

SZÍNHÁZ ÉS FILM

Hódolat Lehár Ferencnek! A Friderika bemutatója a Király Színházban

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Lehár Ferenc, a világ-hírű zeneszerző most ünnepli 60-ik születés-napját

Hódolat a hatvanéves Lehár Ferencnek, aki pénteken este, ünnepi nézőtér előtt, az isten-áldotta művész szerénységével hajolt meg a nagyszerű közönség előtt. Abban a tapstól robajos másodpercben, amelyben a reflektor ezüstsugárkékében

Azokra a napokra, amelyek magyar sorsként ott sötétlenek és vigasztalankodnak minden magyar zseni életpályájának az elején: vajjon észbe ju-

el az ideál kedvéért és az eszmény körüli szertartásban nem tudta őt megzavarni sem a pénz, sem a popularitás.

Jöhettek új áramlatok, divatok, Lehár Ferenc sohasem hódolt pünkösdi királyoknak, hanem ment előre a maga útján, azon a csillagsugaras uton, amely a tiszta művészet felé visz. Pattoghatott az angol tánczene, düböröghetett a jazz, Lehár más régiókban szárnyalt és olcsó sikere-kért nem szállt alá sohasem. Időkön át az emberek milliói hallgatták, valójában Lehár mindig csak magának dalolt!

A Király Színház tisztelettel és szeretettel vállalta, hogy a művész életének egy csúcspontához közelebb állomását ünneppé avassa. A jubilálás alkalmával Lehár Ferenc legjobb darabját, a Friderikát választották. Lehár törekvése a tiszta stílus elérésében talán ebben a darabjában a leg-sikeresebb. Muzsikája édes és gyöngyöző, mint

kopfot, a leipzigi borkereskedő kisasszonyt, Charlotte Buff-ot, a »Werther« hősnőjét, Schönemann bankár leányát, Lillit, a »Lilly-Lieder« muzsáját, Korona Schrötert, a csodaszép weimari színész-

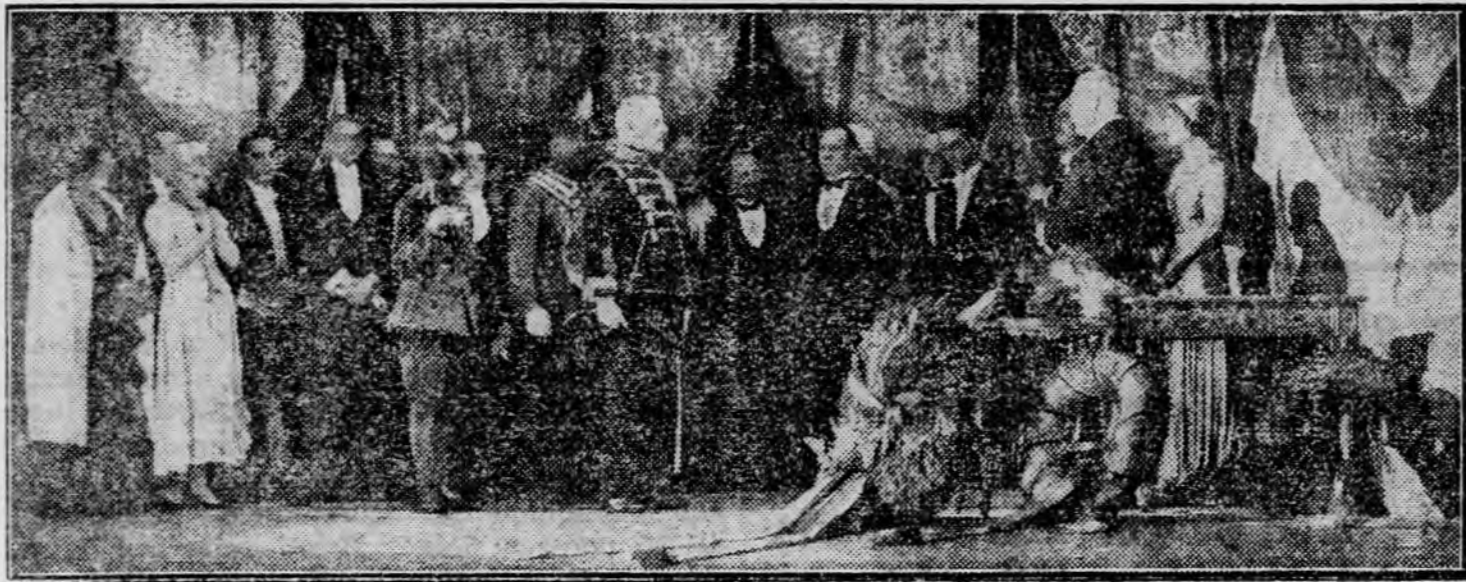
Herzlieb-et és még egy sereg más nőt... éppen csak ez a szőke Friderika, aki vénlány maradt élete végéig, nem tűnik sehogyse operett-hősnő-nek.

HONTHY HANNA (Friderika) és SZENTMIHÁLYI TIVADAR (Goethe) (Király Színház.)

A Király Színház jóformán kieserelte a gárdá-ját, hogy ezt a nagyobb énekbeli igényekkel föl-lépő művet Lehárt megillető respekussal pre-zentálja a közönségnek. A címszerepet Honthy Hannára bízták, aki ha nem is énekesnő operai értelemben, olyan kitűnő színésznő, hogy ma-gyar operettszinpadon nálánál jobban senki életre nem kelt az elszázi papkisasszony figu-ráját. Ha irodalomtörténeti tájékozatlansága néha túl is ragadta a szerep keretein s a kis Grotchenből helyenként démont csinált, egészé-ben kitűnőt produkált. Voltak jelenetei, amelyek magukkal ragadták a díszes közönséget és az el-ismerés tapos jutalmát jutatták a színésznőnek. Partnere, Szentmihályi Tibor mint énekes sem tette jót, amit mint színész elrontott. Nem lehetett erre a szerepre Székelyhídy Feren-cet kölcsönkérni az Operaháztól. A humort a kitűnő Dénes György képviselte, aki a magáé-ból pótolta a szerep fogyatékososságait. Ötletekkel ékesítette, jelentőssé tette a mostohaná dotált figu-rát és egymaga gondoskodott, hogy Goethe és Friderika fájdalmas szerelmi történetébe a de-rűnek néhány fényes sugara lopakodjék. Zilahy Irén édes volt, mint a kisméretű Vendrey Fe-renc a napsugaras ősz képviselte. Nagyon tehet-ségesen illeszkedett az együttesbe Békassy Ist-ván, aki tiszta és értelmes beszédével, melegsivű alakításával méltó osztályosa a sikernek. Mint névtelen szereplőt, a zenekart kell megdicsérni, amely Lehár Ferenc vezénylőpálcaja alatt mű-vészi módon interpretálta a komponista monda-nivalóit.

Urai Dezső

LEHÁR FERENCET, FRICSAY, RICHÁRD ÜDVÖZLI A PREMIEREN.

hottak a meddő várakozások a dohányútcán Ott-hon kapujában, amikor az előle bujó librettis-táakra lesett a »katonakapitány«. Ma már tudja, hogy ez a sanyaru idő a mesebeli jó tündér ál-tal előírt megpróbáltatás volt, amelynek leküz-bése után megnyílt előtte Meseország.

Elment tőlünk és azonnal a magasba lendült. A lezártak látszott Offenbach-periódus benne nra éledt. Nem követte a nemesveretű francia mestereket, nem epigónja a bécsi valcerfejedel-meknek: egyénisítette magában a dicsőséges elő-dők minden erényét, lelkesedését, tartalomban és formában a legnemesebbre való törekvét. Dallamgazdagsága, melodáinak édes-bus szárnya-lása, az őszereji szláv név hátrahagyott öröksége, muzsikájának tüze és illata a magyar föld ajándéka, az artisztikumra való tántoríthatatlan törekvése a sors kegyes szeszé-lye, hogy egy-egy emberben — nagynéha — mindent felhalmozzon, ami szép és nemes. A könnyű sikereket még könnyebb szívvel dobta

egy pohár pezsgő, finom mint a gyöngéden meg-ütött kristálykehely csengése, néhol fiatal leány kacagása, néhol szenvedő férfiszív fájdalmas föl-zokogása, illatos csipke és magasba törő tűzszop-lop. Ami hiba akad, arról a jubileumot rendező színház nem tehet.

Nem hibás a szöveg fakóságában, nem hibás abban, hogy ami német talajon ragyogás volt, azt ide átlópní nem lehetett, se a Goethe-kultuszt, se az eredeti Goethe-versek csengését, se azt a pompázatos keretet és előadásbeli mechanizmust, amelyet nálunknál sokkal gazdagabb országok megengedhettek maguknak.

Meg aztán: egy kicsit szentségtörésnek és izet-lennek érzi az ember, hogy az olimpiai Goethe Farkas János ur mint ugri-bugri tenorista járkál-jon és verseit mindjárt zenével együtt költse elő-tünk a szinpadon. Ezen a kényelmetlen gondolaton az a tudat se segít át, hogy Goethe doktor urnak bizony rengeteg szerelmi ügye volt hosszú élete során s a legtöbbje sokkal alkalmasabb lett volna a megzenésítésre, mint a sesenheimi pap-kisasszonnyal való idillje.

Friderika mögött ott érzi az ember a frank-furti pincérlányt, Gate Wagnert, a »Puppenschen-kelchen« jökevü pincérlányát, Käthe Schön-

nőt, Stein asszonyt, a hatvanéves Goethe 16 éves feleségét, Vulpius Krisztiniát, az olasz szeretőket: Magdalena Riccit és Principersa Filangierit, saját fiának feleségét, Ottilie Pogwitzot, a költőnőket: Marianne Wilenitz-et, Ulrike Lewetzow-ot, Minne

Csathó Kálmán, Hunyadi Sándor, Gombaszögi Frida az e heti premierekről

A jövő héten öt premier lesz Budapesten

Tul a gazdasági krízisen, tul a beszélőfilm gyilkos konkurenciáján, a szinigazgatók valami különös peches szeriesben harcolnak: nem tud-ják eltálatni, mi kell a pesti közönségnek. A nagygyuk tompa puffanással halnak el, a kül-föld legsikeresebb darabjai a közöny sivatagjába vesznek, nincs már becézett író, nincs szinpad-i sztár, nincs »hü törzközönség«. Nincs többé egyéni varázs, a publikum ridegen megvárja, amíg az előörsök jelentik, hogy a színházi fron-ton véletlenül kedvező hadmozdulat történt. A színházak élete: szakadattan harc a közönség ke-gyéért. Darabot darab után vad hajszában. En-nek a hajszában talán a legbeszédesebb láztáb-lája a következő hét. Csaknem minden színház-ban premier!

Jelentőségben az

Operaházé

az elsőség. November 8-án magyar zeneszerző, Weiner Leó szólal meg az előkelő szinpadon. A kitűnő zenepedagógus Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde-jét zenésítette meg. A balettujdonság

koreográfiáját új ember, Cieplinsky Jan, a stock-holmi opera kiváló balettmestere szerette, ő is tanította be a táncokat.

Nemzeti Színházban

Csathó Kálmán új darabja, a »Fehők lovajga«, november 7-én kerül a közönség elé.

— Szinmű — mondja Csathó Kálmán, akit a kis kapuban fogtunk el — az öregek és a fiatalok ujra és ujra megújuló harca. Két külön világ. A fiataloknak nagy szenvedéseken kell keresztül-mennük, hogy megértsék az öregeket.

— Próbák alatti élmény?...
— Nehéz erről nekem beszélni. Tizenöt évig voltam rendezője a színháznak, ismerem itt min-den székét, minden díszletdarabot, minden kellé-ket. Délelőttönként úgy jövök be ide, mint egy hivatalba, de csak a kapuig. A szinpadon már úgy állok, mint egy bámuló novicius. Az élmény: Hevesi Sándor, a rendező. Az egész darabban eddig ez a legnagyobb élvezetem: nézem, hogy Hevesi dr. hogyan csinál élő darabot a holt kéz-iratból.

A Nemzeti Színházhoz a legközelebb a Magyar Színház

esik. A társalgóban egy modern bluzos és száz év előtt divatos, abroncsszoknyás nő kuporog, vaskos szereppel a kezében. Dayka Margit.

— Jaj Istenem, — sopánkodik a feléje szege-ződő ceruza látára, — intervjú? Nem tudok mit mondani, kábult vagyok. Alfréd Savoir komé-diaja, a »Kis Katalin« hallatlanul érdekes és helyenkint nagyon mély. A szerep pedig olyan, amilyenre hosszú évekig vár a színésznő, hogy végre a keblére ölelhessen. A kis félénk anhalti hercegnőtől fel a démonikus Katalinig viharzik ez a szerep. Későn álltam be a darabba. A töb-biek ismerték már és régen túl voltak a szöveg-beli részen. Én akkor jöttem és a figyelő szemek pergőtűzében kezdtem viaskodni a grandiózus szereppel. Zavart voltam, nem tudtam megtalálni a figurát. Kétségbeestem. Pedig máskor kaba-lám, ha nem ütöm meg rögtön a helyes hangot. Ezáltal idegesített. De most már benne vagyok és tudja mi a legérdekesebb?
Egy zakoruhás fiatalember, oldalán orosz karddal, rohan a társalgóba.

VIGSZÍNHÁZ
Csütörtökön, 1930 november 6-án
ELŐSZÓR
Feketeszáru cseresznye
Szinjáték 3 felvonásban
Irtá Hunyady Sándor
FŐSZEREPLŐK:
Gombaszögi Frida, Gazsi Mariska, Eöry Erzs, Hegedüs, Törzs, Rajnai, Hajmássy, Vértess, Jávor, Mály, Makláry, Peti, László, Nagy, Bárdi, Mátray, Pártos Erzs, Somló, Szegő, Dózsa, Békassy
Jegyek már várthatók

Kis Katalin
Magyar Színház november 7
Mulatságos, ötletes, érdekes
A párisi szezón legnagyobb szenzációja
Góthné Kertész Ella, Dayka Margit, Beregi Oszkár, Ráday Imre, Justh Gyula, Z. Molnár László, Keleti László, Zala Karola, Rubinyi Tibor
Pompás díszletek, korhű jelmezek, eredeti orosz kísérő zene

Bethlentéri Szinpad óriási sikert ért műsorának
utolsó 4 előadása
TELEFON: 443-76
Előadások 6 és 9 órakor
Délután félhelyárak

CSODABÁR
HOLNAP, KEDDEN
50
PREMIERSZEREPOSZTÁS
Uj külföldi attrakciók bemutatkozása
MINDEN ESTE
Fővárosi Operett Színház

Lipinskaia
világ legnagyobb dízeze
Terézkövi Szinpad
SZENZÁCIÓS UJ MŰSORÁBAN
RENDES HELYÁRAV!
Kezdetre 9 órakor
Telefon: 265-54

Főszezónműsor
a Parisien Grillben

— Művész, következék...!
 Dayka Margit bucsu nélkül elviharzik. Még nem primadonna, még nem az újságíró a fontos, még nem hátráltatják a próbák, még nem várakoztatja a partnereket: lelkes színész. Nem is tér vissza, ma sem derült ki, hogy mi az, ami annyira érdek.

Vigszínházban

Éppen szünetet tartanak a *«Feketeszáru cseresznye»* próbáján. *Hunyady Sándor*, a szerző — már egészen olyan, mint apja, *Bródy Sándor* fiatal korában — egyedül kuporog a nézőtérben.

— Egy romantikus történetet irtam meg, — mondja csöndesen — minden egyéb, ami benne van, dekoráció, háttér. A darabban nem csinállok politikát és nem érintek nemzetiségi kérdéseket. Hangjában és tendenciájában magyar, de elkerültem minden más nemzetiség megsértését. Különben — mondja mosolyogva — én nem tudok a magam darabjáról nyilatkozni, kérdezze meg *Gombaszögi Fridát*, hogy mi a véleménye a munkámról.

A nézőtérrel tehát dírekcio a társalgó, amelynek egyik sarkában *Jób Dániel* igazgató és *Gombaszögi Ella* között pihen az új darab fő nőszereplője, *Gombaszögi Frida*. A feltett kérdésre végigsimít a homlokán, jobbra-balra tekint, mintha a szomszédoktól várna segítséget. Hirtelen nekifohászódik.

— *Hunyady Sándor* nagyon tehetségesnek tartom. Ha premier után ő engem ép oly tehetségesnek mond, nagyon boldog leszek. A szerep remek, most teljesen benne élek és hogy úgy mondjam, hagyom magamra hatni a hangulatát. *Hugát*, *Gombaszögi Ellát* egyáltalán nem feszélyezi az újságíró.

— Amikor ott álls a két férfi között, — magyarázza a nénye felé fordulva — ne nézz egyik-re se.

— Mi ez, hölgyeim? A «kicsi» tanítja a «nagyot»?

— Hát persze. — nevet *Gombaszögi Frida*. — Próbaközben *Ella* kontrollál, és próba után ő veszezkedik velem. Rettenetesen megkritizál. De ez jó. Különben itt mindenki ügyel a másikra. Tudja, ez a játék közös kasszára megy.

Kislányosan nevet, azután megint a hugához fordul, aki rendületlenül tovább magyaráz:

— A székét ne fogd meg, maradj távol... Csengetnek. A próba folytatódik.

Városi Színház

opera-bemutatóra készül. *Márkus Dezső* zenéigazgató jubileuma alkalmából előadják *Mozart «Szókratész a szerályból»* című operáját, amelynek női főszerepét *Német Mária* fogja énekelni. A színház egyébként párhuzamosan készül új darabokra és repriekre. Következő magyar újdonsága: *Kardos Andor és Kóla József «Pillangó»* című operettje lesz, ezt megelőzően színrehozzák *Péchy Erzsivel* a főszerepben a *«Koldusdiák»*-ot és kevéssel azután a *Sulamithot*.

A *Belvárosi Színház* november 8-án mutatja be *Roland Pertwee «Dzsungel»* című darabját, amelynek főszerepeit *Makay Margit*, *Zombory Mercedes* és *Somlay Artur* játsszák.

Ez a jövő heti színházi hét képe: változatos-ságban és mozgalmasságban elég egy nagy metropolis számára.

Két kabaré-premier és egy színházyitás

— A *Reggeli Ujság* tudósítójától —

A *Teréz-köruti Színház* lassanként kezdi elvezetni azt a karakterisztikus jellegét, amelyet hosszú éveken át *Nagy Endre* adott a kis színháznak. Műsorról-műsorra változik az az irány, amellyel pár év előtt a színház törzspublikumot nevelt magának, ez a változás azonban jórészt kellemes a közönség szempontjából. Most is száz-

Lukács Klári rajza.

DELA LIPINSKAJA.

A nagy orosz kabaré-dizőz, aki most esténként a *Teréz-köruti Színház*on aratja sikereit.

százalékos humor az, amit a színház nyújt s ha néha lankad is a tempó, a következő műsor biztosan helyrehozza az elfajta vesztélytelen kisiklást. A csütörtöki új műsorban *Dela Lipinszkaja* felépése az esemény, akivel kapcsolatban csak a legmelegebb elragadtatás hangján lehet beszélni. Nincs ma a világon még egy nő, aki ilyen csodá-

latos színeket tudna kihozni kis melódiaitlan chanssonokból, talán csak egy, a mi *Medgyaszay Vilmánknak*. Lelke van a dalainak és szíve, nagyon sok szíve. *Salamon Bélát* két darabban látjuk. Pontosan ugyanazt csinálja most, mint nyolc, vagy tíz év óta minden este: megkacagtatja a publikumot. Az egyik darabban érdemes felfigyelni a kis tehetséges *Bodó Icra*: amint könnyed, gráciával illeg a brüszk, humorba fulló mondatok közt és pár szóval, pár gesztussal varázsol az arcokra mosolyt a kacagás helyett. Ez kedvesebb. Kár, hogy a színház vezetői nem foglalkoztatják olyan mértékben, mint ahogy megérdemelné. Jó a *Fodor László*-darab, a *«Cukorszárga»*. A főszereplő *Fazekas Editnek* azonban nem való ez a szerep,

Bodó Ica

mert még bizonytalanul mozog a *Fodor-féle* ziccerok között. Mulatságosak *Boros* magánszámái s az apró tréfák közt is van egy néhány, amit nem felejtünk el. *Rajna Alice*, *Sárossy Andor*, *Berk József*, *Komlós Vilmos*, *Sas Olly*, *Ring Alice*, *Jármay Karola*, valamint a mindig kitünő *Herczeg Jenő*, a rendező érdemelnek elismerést a háromórás mulatságért. A közönség sokat tapsolt.

A *Komédia Orfeum* novemberi műsora ugyanazt nyújtotta, mint az eddigi műsorok: humort, amely még akkor is kellemes, ha erősen tulzolt. A színház törzsközönsége elismeri ezt a törekvést s a premier sikere igazolja, hogy a közönséget érdekli a szórakoztatásnak ez a fajtája is. Két hosszabb bohózat tölti ki az előadás jórészét, mind a kettő — hogy úgy mondjuk — nem való tizennyolc éven aluliaknak, de a közönség éppen ezért váltotta meg a jegyét. *Tábori Faludi, Békeffy, Szalay és Felhő Rózi* a főszereplők. *Solti Hermin* három magánszámmal szerepel — három *Solti-kuplé*, mit mondjunk többet? *Somogyi Kálmán* operettje hangulatos és kedves játék, *Nagy Anci*, *Bátori Joli*, *Szalay* és *Buday* a főszereplők.

Nevetségesen olcsó

a *Reggeli Ujság* előfizetési ára: Egész évre 10, félre 5, negyedévre 2.80 pengő. Minden postahivatal fölveszi az előfizetést

Ezenkívül egynéhány artistaszám egészíti ki a műsört.

Kerékgyártó Olga

a pikáns viccek után elhitteti velünk, hogy finomabb tónusa van a színháznak, mint ahogy az első percekben hittük.

Verdi Requimje az Operaházban

Halottak napját *Verdi Requiemjének* előadásával ünnepelte meg az Operaház. *Erkel Sándor* mutatta be ezt a költői alkotást a budapesti közönségnek 1878-ban. Erzsébet királyné halálának emlékére, 1903-ban, háromszor adták elő. Azóta is több ízben szerepelt a budapesti hangversenyek műsorain, de «szcenirozva» — disztinget, kosztümben, — most került előadásra először.

Sokan színpadiasnak tartják az öreg *Verdinek* ezt a művét.

Az előadás *Failoni* legfényesebb művészi tetteinek egyike. Költői elgondolását azonban csak olyan magasrendű tesztületek segítségével tudhatta megvalósítani, mint amilyen az Operaház zenekara és *Roubal Vilmos* párját ritkító kórusa. A zenei élet krónikása hódolattal hajítja meg a kritika lobogóját a karmester, a zenekar, az énekkar és a karigazgató előtt.

Kettős szerepeltetésben készült a Requiem előadására az Operaház. De még ez a nagy óvatosság is kevésnek bizonyult. A tenorszólamnak ugyanis mindkét megszólaltatója megbetegedett. Ugy *Székyhid Ferenc*, mint *Rösler Endre* kénytelen volt lemondani a szerepléséről. Helyettük, az utolsó percben *Somló József* vállalta a tenorreszt élénkítését. Hibátlanul, tisztán muzikálisan, intelligensen oldotta meg feladatát. *Baszilidesz Mária* szereplése, mint minden alkalommal, most is klasszikus példája volt az oratoriuméneknek. A szoprán- és a basszusszólamokat pedig két gyönyörűhangú művész: *Bodó Erzsébet* és *Széky Mihály* tolmácsolta a szombati bemutatón.

A Requiem előtt *Failoni* a legkevesebb olasz zeneszerzőnek: *Brahms*-nak negyedik szimfóniáját szólaltatta meg. Meggyőzően igazolta ezzel az interpretálásával, hogy a művészet birodalmában nincsenek nemzetiségi határok és tilalomfák.

A zsufolóság megtett nézőtér lelkesen meglap-solta a szimfónia minden egyes tételét és mély megrendüléssel hallgatta a Requiemet.

—la

Kiepura Budapestre jön. *Jan Kiepura*, a világhírű tenorista november végén az Operába vendégszereplésre jön Budapestre. A *Böhémek Rudolffját* fogja énekelni.

Újabb parcellázás Szt. István-telepen
 Pálffy-térrel induló Szentendrei HÉV., Szt. István-telep állomás. Képzett kertváros, állami iskolával, fásítva, kitünő levegő és víz

Telkek 36 havi 27 P-ös részletre Foglalo nincs

Figyelmébe ajánljuk *Ujpest-dunaparti* kertvárosunk telkeit, közművekkel. Kívánságra prospektust küld és felvilágosítást ad: Építő és Parcellázó RT. Ujpest, Beniczky-utca 3. telefon: 940-54. 8-3-ig. Városi iroda: V. Szabadság-tér 7. I. emelet 63. 1-3-ig és 5-7-ig. Vasárnap 9-1 óráig

DICSÉRETTTEL ÉS ELISMERÉSSEL FOGADTA EGÉSZ BUDAPEST

MOLNÁR FERENC

OLYMPIA

című világsikert aratott vígjátékának németül beszélő filmváltozatát.

A főszerepekben:
 NORA GREGOR, REINHARDT-star, THEO SHALL, JULIA SERDA, ARNOLD KORFF

Rádius-Metro-Filmpalota

Előadások
 hétköznap: 5, 1/8 és 1/2 10 órakor, szombaton és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

MA PREMIER!

TÜZ AZ OPERÁBAN

Grandiózus dráma 12 fejezetben. A berlini Állami Operaház magánénekesei és zenekarának közreműködésével készült nemzetőriásfilm, magyar feliratokkal • Főszereplők:

Alexa Engström és Gustav Fröhlich

A babaáriát éneklő **Jarmilla Nowotna**
 a berlini operaház koloratur énekesnője

Fox hangos hiradó
 Hangos trükkfilm

ROYAL APOLLO

Előadások ma 5, 1/8 és 1/2 10 órakor. Telefon József 429-46, 419-02

Köszönjük
 a baráti fogadtatást, a sikert. A nikotinentesített cigaretták és szivarok bámulatos gyorsasággal találtak meg utjukat a közönség körébe. Jökor jöttek. Vártak rájuk.

Elnézést
 kérünk, hogy pár nap alatt kifogyott a trafikokból a *Nikotex-dohányár*. A nagy megröhanással szemben kevésnek bizonyult az első készlet sokmillió nikotinentesített szivarja és cigarettája.

Jelentjük
 hogy a m. kir. *Dohányjövődék*, tekintettel a dohányzók társadalmának nagy érdekére, megértő jóindulattal folyamatosan igen nagy mennyiségű dohánygyártmánnyal látja el a lágyanyosi dohánygyár *Nikotex-üzemét*, amely most már fokozott erővel dolgozhat. Most már újra valamennyi trafikban kapható friss *Nikotex-dohányár*.

Igérjük
 hogy kilábolja a kezdés nehézségeiből, nem lesz több zavar és fennakadás. Aki gondol az egészségére, hű maradhat a *Nikotex*-hez.

EZ A HÉT JÓL KEZDŐDIK!

ITT VAN AL JOLSON VIDÁM FILMJE

A SZERELMI NAGYKÖVET

RENDEZTE: KERTÉSZ DEZSŐ - ZENE: IRVING BERLIN

CORSO MA PREMIER KAMARA NIKOTEX

Richard Tauber autón Budapestre érkezett és megszállt a Dunapalotában

Vasárnap délután fél négy órakor hatalmas furakocsi állt meg a Dunapalota előtt és kiszállt belőle Richard Tauber, a bécsiek dédelgetett énekese. Kisérteben voltak Max Tauber, a Ton-

LuKacs Klári rajza.

Richard Tauber
Budapest — 1930

RICHARD TAUBER.

filmgesellschaft igazgatója és Otto Haase, a művész titkára.

— Nagyon boldog vagyok, hogy nyolc év után viszontlátom ezt a várost, amely annyira kedveli a művészetet.

— Program?

— Ma este megnézem a Friderikát, hétfőn hangversenydobogón szerepelek, kedden pedig jelen leszek a filmem bemutatóján.

— A viszontlátásra — mondja magyarul és eltűnik a hallban.

Grand-Guignol a Clarus Színpadon. „Halál-félelem”, Dán György egyfelvonásos grand-guignolja, amelyet szombaton mutatott be a Clarus Színpad Kálmán Mancival és Matny Antallal a főszerepekben, köpecsi Boriz Lajos rendezésében. A darab ujszerű félelemeffektusai és színpadi felépítése nagy hatást gyakoroltak a hallgatókra, akik lelkes tapsban részesítették a szereplőket és a fiatal szerzőt.

A hét új filmjei

Hétfőn kerül a közönség elé Al Jolson új filmje, a

Mammy,

amely a hangosfilm legnépszerűbb sztárját új oldalról mutatja be. Ez az első Al Jolson-film, ahol nem sir a közönség, nevetni azonban bőven van alkalma. Néhány kitűnő Irwing Berlin-slágert énekel Al Jolson az új filmben, amelyek valószínűleg igen hamar népszerűek lesznek Pesten. A film a Corsó és a Kamara vásznán kerül bemutatásra. Csütörtökön kerül színre a Corvinban és az Újban Harry Liedtke új vígjátéka.

A korvettkapitány

Az új Harry Liedtke-film bizonyos vonatkozásban meglepetés lesz a közönség számára: ez nem egy édeskés, szerelmi történet, mint Harry Liedtke legtöbb filmje, hanem egy ragyogó, ötfe-

MÁRIA PAUDLER a „Korvettkapitány” főszereplője.

tes vígjáték, amelyet végigkacag a közönség. Maria Paudler a női főszereplő, aki Harry Liedtke-vel együtt néhány dalt is énekel a filmben.

A Fórum új filmje, a

Párizsi háztetők alatt

az első francia hangosfilm, amely elkerült hozzánk. A szokványos és elcsépelet filmfrázisok után

jólesik látni ezt a százszerű színesi produkciót, amely a legtökéletesebb színház filmen. Minden jeleneten érzik valami új zamat, valami sajátosan egyéni íz, amelyet hiába keresnénk az eddig látott német és amerikai filmekben. A főszereplő, Albert Prejean, a legjobb hangos filmszínészek közül való.

A Royal Apolló új filmje

Az operaház égése

izgalmasan érdekes filmdráma, amely hatásosan keveri az izgalmas szűzést a muzsikával. A rendező az éneketéteket úgy oldotta meg, hogy az operaelőadás keretében látjuk és halljuk, ezeket

a beaplikált jeleneteket. Így a filmnek nincs operett jellege s ezzel sokat nyer az érdekes történet. A film hétfőn kerül a közönség elé.

Az Uránia új filmje

Az élet dala

Richard Tauber legújabb hangosfilmje. A filmről minden előleges konferánzs felesleges, hiszen az olvasó számára Tauber Richárd neve már garanciát jelent. Az új Tauber-film a ragyogó énekest legelőnyösebb oldaláról mutatja be, az előbbi hangos Tauber-filmel ellentétben, itt nemcsak énekelni, hanem játszani is alkalma van a művésznek. A film kedden kerül bemutatásra.

Nagyon jutányos ajánlataink:

a kiváló finom minőségű	Női kabát- és férfi-öltönykelmék	most csak 12.80
a 280 cm. széles finom tiszta gyapjú	Ruhakelmék	apró kis mintákkal P 3.80
a legújabb divatu ruhák és köpeny	Flamangaujdonságok	apró kis mintával 65 cm. szélességben P 6.90
a magyar gyártmányú nehéz viskósa selyem	Crepe de Chin	minden divatmintaiban P 4.90
a most oly kedvelt minták	Matlasse	bolyhos háttal P 1.50
a jól mosható, mintatartó	Sportflanell	világos és sötét minikben P —.65
a fehér, aszures	Függönyetamin	négy mintával P —.45
a közismert és kedvelt csinosan mintázott	Bembergselyem	szok-sok maradványban P 1.60
a most oly divatos	Ruhabársony	minden színárnyalatban P 6.50
a legmodernebb mintázott és egyszínű	Cordbársony	meghíszható jó minőségben P 2.70
az elegáns, sikkos	Női Twidruha	gyönyörű fasónak divatkelmekből P 19.—
a jól mosható, mintatartó	Háziruha	kiváló bársony-flanellből P 7.50
a japán fasónú bársony-flanell	Pongyola (kimono)	nagyon csinos mintákkal P 6.50
a kiváló finom	Crepe de Chine Női blúz	sok miniben és fasónban P 14.—
a jól mosható, előírásos, csikos	Intézeti blúz	matró-fasónban 6 évesen P 6.50
a csinos antilop és lakk-pántos	Női cipők	alacsony és magas sarokkal P 14.50
a divatos oxford	Férfi ing	a külön gallérral P 6.90
a hosszú ujjú, minos	Női hálóing	gyönyörű aszures mintákkal P 5.50
a csinos nansouk	Nadrágkombiné	négy aszuresmintákkal P 2.90
a női és férfi	Pijamaöltöny	divatos, mintás flanellből P 8.80
a 75% tiszta selyem nélküli jó minőségű	Nyakkendő	kiváló jó minőségben P 1.90
a közismerten jó minőségű viskósa	Selyemharisnya	minden színárnyalatban P 2.90
a tiszta gyapjú, modern művészi	Kötött mellény	gyönyörű mintákkal P 7.90
a tartós, jó minőségű	Edény- és portörő	egyszerű és kockásítottak P —.35

Mintákat és árjegyzéket készséggel küldünk.

ULLSTEIN-szabásminták a legújabb modellekből.

Hétfőn, Kedden és Szerdán — csak ezen a 3 napon — eddigi jutányos áraink fentartása mellett

2 darab női- vagy gyermeknadrág vásárlásánál 3 darabot szolgálunk ki

bármelyik minőségünkben.

Habselyem, milanés, mellé, téli bélelt- és trikónadrágok, bolyhos, meleg belsővel

Olóvá?

AZ URÁNIA!
NOV. 4.-TŐL ELŐVÉTELI PÉNZTÁRÁHOZ!

A DICSŐSÉG UTJA

TAUBER RICHARD FILMJE

K Ö Z G A Z D A S Á G

November 10-én döntő konferenciára hívta össze a jugoszláv kereskedelmi miniszter a dunai exportállamokat

Julius Klein, amerikai államtitkár az Egyesült Államok dunai gazdasági megfigyelőjével tárgyal Belgrádban

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Európa egyre jobban és jobban érzi, hogy az orosz „gabonagyár” milyen tulprodukciónal zúdít a világra. De Európa tudja azt is, hogy ennek a produkciónak is határai vannak. Az Egyesült Államok, Kanada és Argentína 1500 millió métermázsza termés mellett (melynek körülbelül egyötöd része exportképes), a dunai államoknak körülbelül 50 milliónyi feleslege dacára is

az 50 millió métermázsas orosz összexport lehetősége még nem olyan döntő tényező a világ gabonárainak alakulása szempontjából, hogy meg ne lehetne birkózni vele.

Ennek dacára az Egyesült Államok, Kanada és Argentína szakadatlanul keresik a megoldást, a menekvés módját, nemcsak az orosz dumpinggel, hanem azokkal a veszteségekkel szemben is, amelyek a gabonárák bármely okból előállott hanyatlása folytán érték. Ez nem meglepő, ha figyelembe vesszük, hogy e három állam termékének értéke az elmúlt évben 10 milliárd pengővel kisebb, mint egy esztendő előtt volt és 15 milliárdal, mint két évvel.

Az egyes amerikai megfigyelők Európa különböző pontjain szétosztva ülnek, hogy megfigyeléseikről jelentést tegyenek s megállapíthassák, hogy milyen teendők szükségesek a gabonakrisis megoldásához.

A dunai államok részére Mr. Louis Guy Michaelt küldték ki az Egyesült Államok gazdasági megfigyelőnek — ezidőszent Belgrád székhellyel.

Kevesen tudják, hogy Mr. Michael nemrég Budapesten is járt s most Belgrádban várja Julius Kleint, az amerikai államtitkárt, aki átutazóban volt nemrég Budapesten s minden nyilatkozattétel nélkül ment tovább Belgrádba.

A két amerikai megbízott összelátalkozása Belgrádban azért bír különös jelentőséggel, mert e hó 10-re a jugoszláv kereskedelmi miniszter újból összehívta a dunai exportállamok konferenciáját.

Szönyegre kerül ismét az exportintézetek létesítése, ezeknek központi irányítása s karöltve ezzel megvitatása annak a problémának, hogy miként lehetne Amerikával harmónikusán együttműködve a gabonakrisist megoldani.

A dunai államokra most az a feladat vár, hogy adatokkal, tanácsokkal és javaslatokkal meggyorsítsák Amerika érdeklődésének tempóját a dunai államok gabonaeexportproblémája iránt.

Amerika eddig mindig arra az állápontra helyezkedett, hogy

nincsen ideát olyan vele szemben álló egyetemes tárgyaló fél, akivel a megegyezést, vagy kapcsolatot felvehetné.

A piacok átka volt pedig, hogy egyes importállamokra vagy importközpontra, mint például Rotterdam, 30 magyar kereskedő és szövetkezet, 10 román, 10 bolgár, 10 jugoszláv kereskedő és szövetkezet kínálta egyszerre áruját.

Már pedig tudott dolog, hogy 50 kézről származó 10—10.000 q, tehát 50 kéz által ajánlott 500.000 q sokkal rombolóbb hatású, mintha egy kéz birtokolna és kínálta hárommillió q-t.

Hisz az orosz dumpingnek is az a fő átkos hatása, hogy át nem tekinthető, hogy mennyiségileg meg nem fogható.

Egészen bizonyos, hogy Amerika az egész kérdést megoldotta volna áldozatok nélkül, ha az orosz és a dunai államok gabonamennyiségét ellenőrizte, talán meg is előlegezte, talán meg is vásárolta, az eladást és árakat irányítani tudta volna.

Ezért merült fel magyar részről hónapok előtt a következő gondolat:

Amerikának létérdeke lévén a gabonapiacnak nyitványa, az áruküldésnek rayonirozása, valamely egységes eljárásnak kell velünk jutnia. Ehhez azonban illetékes s az egész kérdésre nézve átfogóképességű tényezővel kell összekerülnie.

Ezt a célt szolgálta és szolgálja az a gondolat, hogy Magyarország, Jugoszlávia és Ro-

mánia és esetleg Bulgária alkossák kereskedők, szövetkezetek, gazdák bekapcsolódása mellett a maguk export-központját.

és a 4 központ létesítsen egy központi irányító-, szervező, szétosztó stb., stb. hivatalt. Ezzel a hivatallal adva van Amerika vis-a-vis-ja. Bizonyos, hogy az importállamok most is vásároltak és vásárolnak 200—250 millió q-t, bizonyos, hogy a gabonáráknak a mostaninál 40 százalékkal magasabb ára sem túlzott és nem haladja túl a tavalyi árat. De

bizonyos, hogy egyetlenegy állam, egyetlenegy vevő nem vásárol azért gabonát, mert olesó; bizonyos, hogy csakis azért vásárol, mert szüksége van rá.

Ezért tehát a gabonát lehet normális áron eladni: de csak szerves megegyezés, beosztás és irányítás mellett.

Hogy az exportközpontra egyes országokban milyen támogatásokban részesülnek: belügy. Magyarországon megbesínálták a boléttát, Jugo-

Óthónapi szünet után kedden lesz a Fayer—Fuchs-per döntő tárgyalása a Tábla előtt

Halmi Miklós tanuvallomásán kívül a szembenálló felek kihallgatására is sor kerül

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Kedden lesz a királyi Heltőttábla előtt annak a nagyarányú pernek folytatólagos tárgyalása, melyet Fayer Sándor indított sógora, Fuchs Leó ellen. Fayer Sándor nem kisebb összeget, mint

ötmillió pengőt követel Fuchs Leótól azon a címen, hogy sógora kihasználva Fayer kényserhelyzetét, hatalmas vagyonát négyszázezer svájci frankért váltotta meg tőle.

Ez a régóta huzódó per és különösen ennek mellékhatásai már eddig is sokat foglalkoztatták a nyilvánosságot és erre vezethető vissza az a fokozott érdeklődés, amely a keddi táblai tárgyalást megelőzi. Ebben az ügyben a legutolsó tárgyalás a Tábla előtt ez év május 28-án volt, mely időpont óta a Tábla azért volt kénytelen szüneteltetni ezt az ügyet, mert Fayer perbeli ellenele megkísérelte Fayer szegényjogát vitásá tenni. Ez az akció azonban nem sikerült, mert időközben az illetékes hatóságok Fayer szegényjogát kétségtelenül megállapították.

A keddi táblai tárgyalás különösen azért ígér-

szláviában a központot, másutt prémiákat és vasuti tarifaengedményeket léptettek életbe és azok a «retorziók», amelyekről mi folyton tartottunk és tartunk, teljesen elmaradtak. Amit bírtak, mindent megtettek ellenünk, de nem a boletta miatt, hanem mert egy ádáz verseny dult, amelyben minden ország igyekszik a saját baján segíteni, ha kell úgy, hogy a másíknak árt.

Ha megteremtik a dunai exportállamok egymás között az egységes gabonafrontot és a do ut des alapján megbesínálják Amerikával a szoros együttműködés frontját, akkor a világ gabonakrisisének megoldása felé óriási lépést tettünk előre.

A világ legdöntőbb fontosságú termelési ága a mezőgazdaság, visszafajított lélekzettel lesi, hogy az egyes országok érdekel képviselő kiküldöttek igyekezete mit tud produkálni s hogy meddig meri még szedni a tehetetlenség szomorú áldozatait. A november 10-i ülésnek döntő eredményeket kell hoznia.

kezik érdekesnek, mert

ezen a napon kerül sor a per egyik legfontosabb tanujának, Halmi Miklósnak, a Magyar-Olasz Bank helyettes vezérigazgatójának a kihallgatására.

Halmi ugyanígy személyesen vett annak idején részt azokon a tárgyalásokon, melyeknek eredményeként a négyszázezer frankos megállapodás Fuchs és Fayer közt létrejött. Vallomása tehát perdöntő erejű lesz abból a szempontból, vajjon Fayer Sándor csakugyan kényserhelyzetben volt-e, amikor a rá nézve hátrányos megállapodást megkötötte. Ugyancsak kedden kerül sor Szász Ernő vezérigazgató kihallgatására is.

Ezt a tanuvallomást a szembenálló felek kihallgatása fogja követni.

Fayer Sándornak és Fuchs Leónak kihallgatása nagyon izgalmasnak ígérkezik, annál is inkább, mert a per eddigi folyamán ők még nem szóltak meg. Könnyen lehet tehát, hogy a keddi tárgyalás ebben a széles rétegeket érdeklő perben döntő fordulatot eredményez.

Miért nem Krausz Simon?

A magyar Investment Trust-öt háromtagú intézőbizottság fogja vezetni Elnöke: Fleissig Sándor lesz

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A magyar Investment Trust előkészítő munkálatai annyira előrehaladtak, hogy a jogászok előterjesztették az alapszabálytervezetet és a pénzügyminiszter — mint a Reggeli Újság mult héten jelentette, — elvben hozzájárult azoknak az adókedvezmények megadásához, amelyek a kettős adóztatás elkerülését lehetővé teszik. A magyar Investment Trust mint részvénytársaság mentesül majd a társulati adó alól, sőt valószínűleg más adókedvezményeket (értékpapírforgalmi adó elengedése stb.) is kap majd. Mindez még nincs véglegesen elintézve, de miután a pénzügyminisztérium tudatában van annak, hogy

a magyar részvénytársaság egész jövő fejlődésére kihatással lehet az Investment Trust, biztosra vehető, hogy erről az oldalról nem fognak nehézségek gördülni az Investment Trust megalakulása elé.

Megállapodtak abban is, hogy az alaptőke 20 millió pengő lesz s hogy

nem az ugynevezett intervenciós szindikátus által felvett papírok fogják az Investment Trust kezdeti részvényállományát alkotni.

Ezt első perctől kezdve elengedhetetlenül szükségesnek és a megalakulásnál hangsúlyozandóknak tartottuk, mert az intervenciós-szindikátus egyrészt csak legelsőrendű papírokat vehet tárcájába (nem használhatja tehát p. o. a kényszerűségről fölvevő Bauxit-részvényeket), másrészt csak úgy segíthet a pesti piacon, ha új tőkét hoz a tőzsdre vértkeringésébe. Az eddigi diszpozíciók az alakulásban résztvevő bankok élnek a Kereskedelmi Törvényben biztosított azon joggal, hogy a részvénytársaság alaptőkéjére az alakulásnál elég, ha 30 százalékot fizetnek be s a

huszmillióra egyelőre csak hatmillió pengő foglak befizetni,

a többi a szükséglethez képest.

Hogy milyen bankok vesznek részt az alakulásban, még nincsen eldöntve, a részvétel mindenestre az egyes bankok tőzsdéi érdekeltiségeinek arányában fog történni. A Magyar-Olasz Bank helyett, amely nem akart eredetileg résztvenni, valószínűleg anyaintézete, a Banca Commerciale fog magyar Investment-Trust részvényeket átvenni.

Mindezeknél a kérdéseknél fontosabbnak tűnik, hogy ki fogja a magyar Investment Trust-öt vezetni. Mert mint már sokszor kifejtettük, részvényeket venni nem nagy kunszt, annál nagyobb művészet azokat elhelyezni.

A magyar tőzsdének hosszú idő óta az a rákfenéje, hogy nincsen tehetséges propagátora és plasztorizója, aki egész tevékenységét ennek a nagy feladatnak szentelné.

A magyar Investment Trust-öt, mint értesülünk, a részvényléttség igazgatóságán kívül egy háromtagú intézőbizottság fogja vezetni, amelynek élén Fleissig Sándor áll majd. Az exekutív munkát, mint eddig, Sándor Kálmán fogja intézni, míg a harmadik intézőbizottsági tag tekintetében még nincsen megállapodás, de valószínű, hogy a választás Stein Emil dr.-ra fog esni.

Ha Fleissig Sándort nem kötnék le nagymértékben az Angol-Magyar Bank vezetésének ügyei, és ha ő olyan szabad kezet kapna, mint amióra a részvényplasztorizás technikájának feltételül szüksége van, nem kétséges, hogy ő volna az Investment Trust született vezetője. Nemesak a tőzsdé mechanikáját érti kitűnően, de minden egyéb képességénél fogva is őt tekinthetjük ezidőszent a részvényléttség legkiválóbb hozzáértőjének.

De Fleissig Sándor végtére is mai pozíciójában nem utazhatja be a kontinentet és Amerikát, hogy magyar Investment Trust-részvényeket plasztorozzon és vele szemben minden bizalom és tekintély dacára, amelyet élvez, megmarad mindig a többi bankok féltékenysége.

Felmerül tehát bank- és tőzsdékörökben itt is, ott is a kérdés: miért nem kísérli meg a magyar Investment Trust Krausz Simon szolgálatot igénybe venni?

Vannak a közgazdasági életben olyan szituációk, amikor mindenki tudja, mi volna a helyes megoldás, de egy vagy más okból senki sem mer ehhez a megoldáshoz nyulni.

Ilyen helyzetben vannak a budapesti bankok az Investment Trust megalapításánál Krausz Simonnal.

Tudatában vagyunk annak, hogy Krausz Simon két év előtt igen nehéz és kellemetlen helyzet elé állította a budapesti nagybankokat. Hervadhatalan érdeme a bankoknak, hogy ebben a helyzetben emberileg és közgazdaságilag nagy körültekintéssel és jóindulattal álltak meg helyüket. De azóta két év telt el. Se azóta, se azelőtt nem vonta senki kétségbe, hogy Krausz Simon mint részvényplasztorizáló egyedülálló talentum. Vagyonát elvesztett, de talentuma megmaradt. Miért nincsen bátoráguk a pesti bankoknak, hogy ezt a tehetséget igénybevegyék, amikor lámpással kell keresni olyan embert, aki az Investment Trust-ben inkorporált legelsőrendű magyar részvényeket a külföldön menedzselni és plasztorozni tudja?

Krausz Simonnak ma nincs bankja, nem konkurrensa senkinek és ha tehetséget a bankok összességének rendelkezésére bocsátja, óriási szolgálatokat tehet a magyar részvénytársaságok. Valakinek el kell kezdeni egy tehetséges ember multjának likvidálását. Szükség van rá, tehát igénybe kell venni.

Magyar Ammonagyár Részvénytársaság

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyiségeiben a mai napon alakult meg fenti részvénytársaság 4.000.000 pengő alaptőkével. Az alapításban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Salgótarjáni Köszönbánya Részvénytársulat, a Magyar Leszámítoló és Pénzváltó Bank és a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepe vesznek részt. Az új vállalat a veszprémi megyei Pétfürdőn magyar lignitszen felhasználásával ammonia-gyárat létesít, mely a péti mütrágyagyár részére fogja a nyersanyagot szállítani. A gyár ezzel kapcsolatban eddig Magyarországon nem gyártott új vegyi cikkek előállítására is be fog rendezkedni. Az új gyár építése a jövő év tavaszán fog megindulni.

A Nasic osztléka

Az Union Nasic mult hó 28-án tartotta Genfben az 1929—30. üzletévre vonatkozó rendes évi közgyűlését. A közgyűlés változatlanul elfogadta az igazgatóság által előterjesztett évi jelentést és az osztlékot nyolc és fél svájci frankban állapította meg, ami a 3 százalékos svájci szelvényadó levonásával folyó évi november 1-től kezdve a Hazai Bank R. T.-nál Budapesten és a Banque de Paris et des Pays-Bas fiókjánál Genfben kerül kifizetésre.